
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Gazi
1926

TÜRKİYE'DE İMAM-HATİP ORTAOKULLARINDA OKUTULMAKTA OLAN ARAPÇA DERS KİTABI SERİSİ İLE İLGİLİ ÖĞRETMEN VE ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ

ŞAKİR DEMİRBAŞ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

YABANCI DİLLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

ARAPÇA ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Şubat, 2016

TELİF HAKKI ve TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren ……(……) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Şakir

Soyadı : Demirbaş

Bölümü : Arapça Öğretmenliği

İmza :

Teslim Tarihi :

TEZİN

Türkçe Adı: Türkiye'de İmam-Hatip Ortaokullarında Okutulmakta Olan Arapça Ders Kitabı Serisi İle İlgili Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri

İngilizce Adı: Both the teachers' and students' opinions about Arabic course books that are used in Religious Vocational Secondary Schools

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Şakir Demirbaş

İmza

Jüri Onay Sayfası

Şakir Demirbaş tarafından hazırlanan **"Türkiye'de İmam-Hatip Ortaokullarında Okutulmakta Olan Arapça Ders Kitabı Serisi İle İlgili Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri"** adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği / oy çokluğu ile Gazi Üniversitesi Yabancı Diller Eğitimi Anabilim Dalı'nda **Yüksek Lisans** tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Prof. Dr. Musa YILDIZ

(Arapça Öğretmenliği, Gazi Üniversitesi) .....

Üye: Yrd. Doç. Dr. Celal Tuğrul KOÇ.

(Arapça Öğretmenliği, Gazi Üniversitesi) .....

Üye: Yrd. Doç. Dr. Osman DİLEGÜN

(Arap Dili ve Edebiyatı, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi) .....

Tez Savunma Tarihi: 05/02/2016

Bu tezin Yabancı Diller Eğitimi Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

Prof. Dr. Tahir Atıcı

TEŞEKKÜR

Araştırma sürecinde, yoğun çalışmalarına rağmen tezi titizlikle inceleyen danışmanım Sayın Prof. Dr. Musa Yıldız'a, tezin yazımı sırasında her türlü desteği esirgemeyen Hayrullah Çetinkaya'ya, Kırıkkale Üniversitesi Arapça Mütercim-Tercümanlık bölümü Arş. Gör. İsmail Selim'e, değerli mesai arkadaşım Adem Evmeş'e kıymetli eşim ve meslektaşım Sevim Demirbaş'a, oğlum ve kızıma bu yoğun süreçte manevi desteklerini esirgemedikleri için şükranlarımı sunarım.

TÜRKİYE'DE İMAM-HATİP ORTAOKULLARINDA OKUTULMAKTA OLAN ARAPÇA DERS KİTABI SERİSİ İLE İLGİLİ ÖĞRETMEN VE ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ

Şakir Demirbaş
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Şubat, 2016

ÖZ

Bu çalışmada İmam-hatip ortaokullarında okutulmakta olan Arapça ders kitapları hakkında öğrenci ve öğretmenlerin görüşleri değerlendirilmektedir. Bu amaçla öğretim sürecinde sıklıkla kullanılan kitapların seçimi ve değerlendirilmesi önemlidir. Bu çalışmadaki veriler, daha önce hazırlanmış olan anketlerin hem öğrencilere hem de öğretmenlere uygulanmasıyla elde edilmiştir. Çalışma dört ana bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünde araştırmanın amacı önemi ve sınırlılıkları belirtilmiştir. Birinci bölümde literatür taraması yapılmıştır. İkinci bölümde araştırmanın yöntemiyle ilgili bilgiler verilmiştir. Üçüncü bölümde ise araştırmada toplanan bilgilerin analizi yapılmıştır. Sonuç bölümünde ise elde edilen veriler yorumlanmış ve bu alanda çalışma yapmak isteyen araştırmacılara öneriler sunulmuştur.

Bilim Kodu:

Anahtar Kelimeler: İmam-hatip ortaokulları, Arapça ders kitapları, anket, dil öğretimi

Sayfa Adedi: 89

Danışman: Prof. Dr. Musa YILDIZ

BOTH THE TEACHERS' AND STUDENTS' OPINIONS ABOUT ARABIC COURSEBOOKS THAT ARE USED IN RELIGIOUS VOCATIONAL SECONDARY SCHOOLS

Şakir Demirbaş

GAZI UNIVERSITY

GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES

February, 2016

ABSTRACT

In this study, both the teachers' and students' opinions about Arabic coursebooks that are used in Religious Vocational Secondary Schools are analyzed. To this end, selecting and analyzing the coursebooks which are often used during the teaching process is of great importance. The datum in this study is obtained through applying the previosuly prepared surveys to both students and the teachers. The study consists of four chapters In the introduction chapter; the purpose, importance and limitations of the study are expressed. In the first chapter, literature review is carried out. In the second chapter, information about the methods of research is expressed. In the third chapter, the information that gathered in the research is analyzed. In the final chapter, the datum about the surveys is interpreted and some suggestions are made to those who want to study in this field.

Bilim Kodu: Science code

Key words: Religious Vocational Secondary School, Arabic coursebooks, survey, language teaching.

Page Number: 89

Supervisor: Prof. Dr. Musa YILDIZ

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI ve TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU ..... **i**

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI ..... **ii**

Jüri Onay Sayfası ..... **iii**

TEŞEKKÜR ..... **iv**

ÖZ ..... **v**

ABSTRACT ..... **vi**

İÇİNDEKİLER ..... **vii**

TABLOLAR LİSTESİ ..... **x**

ŞEKİLLER LİSTESİ ..... **xii**

BÖLÜM I **1**

GİRİŞ **1**

1.1. Problem Durumu **2**

1.2. Araştırmanın Amacı **2**

1.3. Araştırmanın Önemi **3**

1.4. Varsayımlar **3**

1.5. Sınırlılıklar **3**

1.6. Tanımlar ve Kısaltmalar **4**

1.7. İlgili Araştırmalar **4**

BÖLÜM II **7**

LİTERATÜR TARAMASI **7**

2.1. Ders Kitabının Rolü 7

2.2. Öğrencinin Rolü 6

2.3. Öğretmenin Rolü 8

2.4. Ders Kitabı Değerlendirmesi 8

2.5. Kitabın Düzeni……..6

2.6. Kitaptaki İçeriği 9

2.7. Kitabın Tarzı 9

2.8. Dil Becerileri 8

2.9. Kitabın Başlığı, Konu İçeriği ve Sosyal Değerler 10

2.10. Türkiye'de Yabancı Dil Öğretimi…….8

2.11. Türkiye'de Arapça Öğretimi 10

2.12. Üniversitelerde Arapça Öğretimi 9

2.13. İlahiyat Fakültelerinde Arapça Öğretimi 10

2.14. İmam Hatip Liselerinde Arapça Öğretimi 13

2.15. İmam Hatip Lisesi Mesleki Arapça Dersi Öğretim Programı 13

2.16.İlköğretim Okullarında Arapça Dersi Öğretim Programı…..…….12

Beşinci, Altıncı ve Yedinci Sınıf Dilbilgisi Konuları……..13

BÖLÜM III 21

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ 21

3.1. Araştırma Katılımcıları 21

3.2. Araştırma Araçları 21

3.2.1. Anketler 20

3.2.2. Öğretmen ve Öğrenci Anketleri 20

3.3. Veri Toplama ve Analiz Süreci 20

BÖLÜM IV 21

VERİLERİN ANALİZİ **21**

4.1. Beşinci Sınıf Arapça Kitabı ile ilgili Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Görüşleri **21**

4.2. İmam Hatip Ortaokulu Arapça Kitabı ile ilgili Altıncı Sınıf Öğrencilerinin Görüşleri **37**

4.3. Yedinci Sınıf Arapça Kitabı ile ilgili Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Görüşleri **51**

4.4. İmam Hatip Ortaokulları Arapça Ders Kitabı Serisi İle İlgili Öğretmen Görüşlerine İlişkin Bulgular **66**

BÖLÜM V **79**

SONUÇ VE ÖNERİLER **79**

KAYNAKÇA **82**

EKLER **85**

Ek -1. ..... **85**

Ek-2 ..... **87**

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. Kitabın Taslağı Ve Planının Açıklığı Ve Uygunluğu 66

Tablo 2. Ders Kitabının Görselliği 66

Tablo 3. Kitaptaki Kelime Listesi Ve Terimler Sözlüğünün Yeterliliği 67

Tablo 4. Kitaptaki Materyalin Öğretmen Ve Öğrenci İçin Kolay Ve Anlaşılır Olması 67

Tablo 5. Kitaptaki Aktivitelerin Çalışmaya Etkisi 68

Tablo 6. Kitapta Verilen Oyunların Arapça Dersine Olan İlgiyi Arttırması 68

Tablo 7. Kitaptaki Aktivelerin Tel, Eşli Ve Grup Olarak Çalışmaya Etkisi 69

Tablo 8. Kitaptaki Resimlerin Rahat Öğrenmeye Etkisi 69

Tablo 9. Kitaptaki Dinleme Parçalarının Telaffuza Etkisi 70

Tablo 10. Kitaptaki Aktivitilerin Yaratıcı, Özgün Ve Bağımsız Cevap Vermeye Etkisi 70

Tablo 11. Arapça Dilbilgisi Kuralları Ve Kelimeler Şarkı, Öykü Anlatımı Ve Oyun Yoluyla Öğretilmesi 71

Tablo 12. Kitaptaki Materyallerin Dört Dil Becerisini Kazandırmaya Etkisi 71

Tablo 13. Kitabın Arapça Telafuz Çalışmasına Etkisi 72

Tablo 14. Kitapta Kullanılan Arapçanın Gerçek Hayattaki Arapçayı Yansıtmasına Etkisi 72

Tablo 15. Kitaptaki Arapça Seviyesinin, Öğrenci Seviyesine Uygunluğu 73

Tablo 16. Kitaptaki Dilbilgisi Konularının Ve Kelimelerinin Öğretim Sırasına Uygunluğu 73

Tablo 17. Kitaptaki Dilbilgisi Örneklerle Sunumu 74

Tablo 18. Kitaptaki Konuların Ve İçeriğin Arapça Öğrenenin İhtiyacını Uygunluğu 74

Tablo 19. Kitaptaki Konuların Ve İçeriğinin Gerçek Hayatla İlişkisi 75
Tablo 20. Kitabın Konularının Ve İçeriğinin Teşvik Edici Olması 75
Tablo 21. Kitaptaki Konuların Ve İçeriğinin Çeşitli Olması 76
Tablo 22. Kitabın İleride Arapça Çalışmaya Teşvik Etmesi 76
Tablo 23. Öğretmen Kitabının, Ders Kitabını Kullanmada Yol Göstericiliği 77
Tablo 24. Kitabın Eski Konulara Yeni Ünitelerde Sarmal Bir Şekilde Vurgulaması 77
Tablo 25. Kitabın Tekrar Tercih Edilip Edilmemesine Etkisi 78

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Kitabın taslağı ve planının açıklığı ve uygunluğu 23

Şekil 2. Ders kitabının görselliği 24

Şekil 3. Kitaptaki aktivitelerin Arapçada iletişim kurma düzeyleri 25

Şekil 4. Kitaptaki aktivitelerin çalışmaya etkisi 26

Şekil 5. Kitapta kullanılan resim ve görsellerin yeni kelimeleri öğrenmeye etkisi 26

Şekil 6. Kitaptaki dinleme parçalarının telaffuza etkisi 27

Şekil 7. Kitaptaki aktivitilerin yaratıcı, özgün ve bağımsız cevap vermeye etkisi 28

Şekil 8. Arapça dilbilgisi kuralları ve kelimeler şarkı, öykü anlatımı ve oyun yoluyla öğretilmesi 28

Şekil 9. Kitaptaki materyallerin dört dil becerisini kazandırmaya etkisi 29

Şekil 10. Kitabın Arapça telafuz çalışmasına etkisi 30

Şekil 11. Kitapta kullanılan Arapçanın gerçek hayattaki Arapçayı yansıtmasına etkisi 30

Şekil 12. Kitaptaki Arapça seviyesinin, öğrenci seviyesine uygunluğu 31

Şekil 13. Kitaptaki dilbilgisi konularının ve kelimelerinin öğretim sırasına uygunluğu 32

Şekil 14. Kitaptaki dilbilgisi örneklerle sunumu 32

Şekil 15. Kitaptaki konuların ve içerisiğin Arapça öğrenenin ihtiyacını uygunluğu 33

Şekil 16. Kitaptaki konuların ve içeriğinin gerçek hayatla ilişkisi 34

Şekil 17. Materyallerin konu ve içeriğinin teşvik edici olması 34

Şekil 18. Kitabın konu ve içeriğinin çeşitliliği 35

Şekil 19. Kitabın ileride Arapça çalışmaya teşvik etmesi 36

Şekil 20. Kitabın tekrar tercih edilip edilmemesine etkisi 37

Şekil 21. Kitabın taslağı ve planının açıklığı ve uygunluğu 38
Şekil 22. Ders kitabının görselliği 39
Şekil 23. Kitaptaki aktivitelerin Arapçada iletişim kurma düzeyleri 40
Şekil 24. Kitaptaki aktivitelerin çalışmaya etkisi 40
Şekil 25. Kitapta kullanılan resim ve görsellerin yeni kelimeleri öğrenmeye etkisi 41
Şekil 26. Kitaptaki dinleme parçalarının telaffuza etkisi 42
Şekil 27. Kitaptaki aktivitilerin yaratıcı, özgün ve bağımsız cevap vermeye etkisi 42
Şekil 28. Arapça dilbilgisi kuralları ve kelimeler şarkı, öykü anlatımı ve oyun yoluyla öğretilmesi 43
Şekil 29. Kitaptaki materyallerin dört dil becerisini kazandırmaya etkisi 44
Şekil 30. Kitabın Arapça telafuz çalışmasına etkisi 44
Şekil 31: Kitapta kullanılan Arapçanın gerçek hayattaki Arapçayı yansıtmasına etkisi 45
Şekil 32. Kitaptaki Arapça seviyesinin, öğrenci seviyesine uygunluğu 46
Şekil 33. Kitaptaki dilbilgisi konularının ve kelimelerinin öğretim sırasına uygunluğu 46
Şekil 34. Kitaptaki dilbilgisi örneklerle sunumu 47
Şekil 35. Kitaptaki konuların ve içerisiğin Arapça öğrenenin ihtiyacını uygunluğu 48
Şekil 36. Kitaptaki konuların ve içeriğinin gerçek hayatla ilişkisi 48
Şekil 37. Materyallerin konu ve içeriğinin teşvik edici olması 49
Şekil 38. Kitabın konu ve içeriğinin çeşitliliği 50
Şekil 39. Kitabın ileride Arapça çalışmaya teşvik etmesi 51
Şekil 40. Kitabın tekrar tercih edilip edilmemesine etkisi 51
Şekil 41. Kitabın taslağı ve planının açıklığı ve uygunluğu 52
Şekil 42. Ders kitabının görselliği 53
Şekil 43. Kitaptaki aktivitelerin Arapçada iletişim kurma düzeyleri 53
Şekil 44. Kitaptaki aktivitelerin çalışmaya etkisi 54
Şekil 45. Kitapta kullanılan resim ve görsellerin yeni kelimeleri öğrenmeye etkisi 55

Şekil 46. Kitaptaki dinleme parçalarının telaffuza etkisi 55
Şekil 47. Kitaptaki aktivitilerin yaratıcı, özgün ve bağımsız cevap vermeye etkisi 56
Şekil 48. Arapça dilbilgisi kuralları ve kelimeler şarkı, öykü anlatımı ve oyun yoluyla öğretilmesi 57
Şekil 49. Kitaptaki materyallerin dört dil becerisini kazandırmaya etkisi 58
Şekil 50. Kitabın Arapça telafuz çalışmasına etkisi 58
Şekil 51. Kitapta kullanılan Arapçanın gerçek hayattaki Arapçayı yansıtmasına etkisi 59
Şekil 52. Kitaptaki Arapça seviyesinin, öğrenci seviyesine uygunluğu 60
Şekil 53. Kitaptaki dilbilgisi konularının ve kelimelerinin öğretim sırasına uygunluğu 60
Şekil 54. Kitaptaki dilbilgisi örneklerle sunumu 61
Şekil 55. Kitaptaki konuların ve içerisiğin Arapça öğrenenin ihtiyacını uygunluğu 62
Şekil 56. Kitaptaki konuların ve içeriğinin gerçek hayatla ilişkisi 62
Şekil 57. Materyallerin konu ve içeriğinin teşvik edici olması 63
Şekil 58. Kitabın konu ve içeriğinin çeşitliliği 64
Şekil 59. Kitabın ileride Arapça çalışmaya teşvik etmesi 65
Şekil 60. Kitabın tekrar tercih edilip edilmemesine etkisi 65

BÖLÜM I

GİRİŞ

İnsanı diğer canlılardan ayıran önemli unsurlar vardır. Bunların başında dil gelir. İnsanlar birbirlerini anlamak, iletişim kurmak ve toplumda devamlılığı sağlamak için dile ihtiyaç duymaktadırlar. Muharrem Ergin dili "*İnsanlar arasında anlaşmayı sağlayan tabiî bir vasıta, kendisine mahsus kanunları olan ve ancak bu kanunlar çerçevesinde gelişen canlı bir varlık, temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış bir gizli antlaşmalar sistemi, seslerden örülmüş içtimaî bir müessesedir* (Ergin,1995 s.7)." olarak tanımlamaktadır. Bu tanımdan da anlaşılacağı gibi dil; insanların birbirini anlamasını sağlayan, devamlı gelişen ve değişen, belirli kuralları olan canlı bir varlıktır.

Günümüzde teknolojinin hızla gelişmesi ve değişmesi ulusların birbirine yaklaşmalarına ve karşılıklı ihtiyaç duymalarına sebep olmaktadır. Bu da ancak kendi dilinden farklı bir dili öğrenilmesiyle mümkün olmaktadır. Aksi takdirde uluslar çağdaş gelişmeleri takip edememekte ve çağın gerisinde kalmaya mahkum olmaktadır.

Bir yabancı dil olan Arapça ise çoğunluğu müslüman olan ülkemizde Kur'an-ı Kerim'i ve Hadis-i Şerifler'i anlamak için büyük öneme sahiptir. Ayrıca Orta Doğu'yla olan ilişkilerin gelişmesi ve Arap ülkelerinin stratejik konumları itibariyle Arapça'nın önemi bir kat daha artmaktadır. Hem dinimizi daha iyi anlamak hem de Türk-Arap ilişkilerini geliştirmek amacıyla Arapça'ya olan gereksinimimiz günden güne artmaktadır.

Bilindiği gibi Arapça ülkemizde İmam-Hatip ortaokul ve liselerinde, İlahiyat ve Fen-Edebiyat Fakültelerinin Arap Dili ve Edebiyatı bölümlerinde ve Gazi Eğitim Fakültesinde alan dersi olarak okutulmaktadır. Ayrıca Arapça ilköğretim 4., 5., 6., 7. ve 8. sınıflar için seçmeli ders olarak okutulabilmektedir.

Ancak Arapça'nın kendine has bazı yapısal özellikleri öğretimini zorlaştırarak öğrencileri yıldırmakta ve Arapça'dan uzaklaştırmaktadır. Bu sebeple Arapçanın öğretimi daha kalıcı yöntemlerle yapılmalı ve zevkli hale getirilmelidir. Görsel materyaller öğrencilerin

duyularını harekete geçirerek etkili öğrenime katkıda bulunmaktadır. Underwood da (1989) görsel hafızaya dikkat çekerek görsel materyallerin öneminden bahsetmiştir. Görsel hafıza, öğrencilerin şemalar oluşturmasına ve öğrenilen yeni dilin bu şemalara yerleştirilmesine büyük katkı sağlamaktadır. Bir eğitim-öğretim sürecinde görme duyusuna hitap eden materyaller kullanılması öğrenmenin %75'inin kazanılmasını sağlamaktadır. Öğrencinin görme duyusuna yazı tahtası, çizelge, taslak, şema, tablo, harita, model, film ve video gibi görsel araçlar kullanarak hitap edilebilmektedir. Bu çalışmada görsel materyaller kullanarak Arapça dilbilgisi kurallarının etkin öğretimi üzerinde durulacaktır.

1.1. Problem Durumu

Bu güne dek Arapça bir yabancı dil olmaktan ziyade, dini metinlerin anlaşılmasında aracı bir görev üstlenmiştir. Pek çok insan Arapça'yı Kur'an'ı anlamak için öğrenmek istemiştir. Ancak gelişen ülkeler arası ilişkiler Arapça'nın bir yabancı dil olarak öğrenilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Bu güne kadar Arapça hep klasik metodlar kullanılarak öğretilmeye çalışılmıştır. Yapılan araştırmalar, çalışmalar sarf ve nahiv öğretiminden ileriye gidilemediğini göstermektedir. Böylece sadece kuralları öğrenen ve öğrendiklerini kullanamayan bir öğrenci kitlesi oluşmuştur. Bu çalışma, "Arapça dilbilgisi öğretiminde görsel materyaller kullanmanın öğrenme üzerindeki etkisi nedir?" sorusuna cevap arayacaktır.

1.2. Araştırmanın Amacı

Ülkemizde Arapça dersleri çoğunlukla klasik yöntemler kullanılarak verilmektedir. Sarf ve nahiv bilgisi birebir verilmekte ve öğrenciden verilen kuralları ezberlemesi istenilmektedir. Zengin bir dil olan Arapça'nın pek çok dilbilgisi konusu ve istisnai durumları vardır. Her şeyin ezberletilmek istenmesi öğrenciyi Arapça'dan soğutmaktadır. Ayrıca sadece bilgi olarak verilen ve ezberletilen kurallar öğrencinin zihninde soyut olarak kaldığı için kısa zamanda unutulmaktadır. Bu çalışmadaki amaç; öğrencinin zihninde soyut olarak dolaşan bilgilerin somutlaştırılarak kalıcı bilginin sağlanmasına, eğitimin zevkli bir hale dönüştürülmesine ve edinilen bilgilerin aktif olarak kullanılmasına katkıda bulunacak uygulanabilir yöntemler ortaya koymaktır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Yabancı dil öğretiminde beş temel beceri vardır. Bunlar; dinleme, okuma, karşılıklı konuşma, sözlü anlatım ve yazılı anlatımdır. Bu becerilerin her birini iyi bir şekilde öğrenebilmek ancak iyi bir dilbilgisi bilgisiyle mümkündür. Görsel materyaller kullanılarak verilen eğitimde öğrenci derse aktif katılım sağlayabilecek, bilgileri zihninde canlandırabilecek, öğrendiklerini rahat bir şekilde ifade edebilecek, soyut kavramları somutlaştırabilecek, öğrenciler birbirleriyle iletişim içerisinde olacak, ezberden çok öğrenme odaklı bir eğitim sağlanacak, eğlenceli görsel sunumlarla ders zevkli hale gelecek, sonuçta etkili ve kalıcı bir öğretim sağlanacaktır. Böylece öğrenciler bilgiyi tüketen değil üreten bireyler olacaktır.

1.4. Varsayımlar

- Türkiye'de Arapça öğretimine gereken önem verilmemektedir.
- Türkiye'de Arapça öğretiminde daha çok okuma ve yazma becerileri üzerinde durulmaktadır. Dinleme ve konuşma becerileri ikinci planda kalmaktadır.
- Türkiye'de Arapça öğretiminde daha çok gramer-çeviri metodu kullanılmaktadır.
- Görsel materyallerin kullanımı dersleri daha zevkli hale getirerek etkili ve kalıcı öğretim gerçekleşebilir.
- Evreni temsil edebilecek sayıda örneklem seçilmiştir.
- Veri toplama araçlarına verilen cevapların doğru ve samimi olduğu kabul edilmektedir.

1.5. Sınırlılıklar

Bu çalışmada aşağıda bahsedilen bazı sınırlılıklar bulunmaktadır. Bunlar:

- Bu çalışma, belirtilen evren ve örneklemle sınırlıdır.
- Bu konuda az çalışma olması çalışmanın sınırlılıklarındandır.
- Arapça kaynak elde etmenin zor olması çalışmanın sınırlılıklarındandır.
- Araştırmada veri toplama aracı anket tekniği ile sınırlıdır.

1.6.Tanımlar ve Kısaltmalar

Dil: Dil, insanlar arasında anlaşmayı sağlayan tabii bir vasıta, kendisine mahsus kanunları olan ve ancak bu kanunlar çerçevesinde gelişen canlı bir varlık, temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış bir gizli antlaşmalar sistemi, seslerden örülmüş içtimai bir müessesedir. (Ergin,1995:7).

Dil Bilgisi: Ses, hece, kelime, kelime grubu, cümle gibi birimlerden oluşan dilde bu unsurları inceleyen, dilin özellikleriyle konuşmada ve yazmada uyulması gereken kuralları belirleyen bilim dalına dil bilgisi denir.

Görsel Materyal: Eğitim-öğretim esnasında görme duyusuna hitap eden materyallerdir.

Materyal: Eğitim-öğretimin etkili bir şekilde gerçekleşebilmesi için kullanılan araç-gereçlerdir.

İHL: İmam-Hatip Liseleri

İHO: İmam-Hatip Ortaokulları

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

1.7. İlgili Araştırmalar

Bu alanda yapılmış akademik çalışma sayısı neredeyse yok denecek kadar azdır. Özellikle Arapçanın görselleştirilerek öğretilmesi hakkında hazırlanmış bağımsız bir çalışma yoktur. Ancak daha özelleştirilerek hazırlanmış, faydalanılabilecek yüksek lisans tezleri, makale ve kitaplar bulunmaktadır. Bunlar; Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde Abdulmuttalip IŞIDAN tarafından (2014) hazırlanmış *"İmam-Hatip Liseleri İçin Mesleki Arapça Ders Kitabı Serisi Hakkında Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri"* Ayşe Hümeyra KÜTÜKÇÜ (2010) "*Arapça Öğretiminde Drama Yöntemi ve Arapça Dersini Yürüten Öğretmenlerin Bu Yöntemi Kullanma Düzeyleri*" ve Gürkan DAĞBAŞI tarafından (2007) hazırlanmış "*Oyun Tekniği ve Arapça Öğretiminde Kullanımı*" adlı yüksek lisans tezleri, Gülçin KARACA ve Ali KARAKAŞ'ın hazırlamış olduğu "*Yabancı Dil Öğretiminde Resmin Materyal Olarak Kullanımı ve Önemi*" adlı Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi'nin 14.cilt, 26. Sayısında aralık 2011'de yayınlanmış makaledir. Ayrıca Arif SARIÇOBAN tarafından (2012) yazılmış olan "*Yabancı Dil Öğretiminde Materyal Geliştirme*", Abdullah ŞAHİN ve Sedat MADEN tarafından (2011) yazılan *"Dilbilgisi Öğretiminde Materyal Tasarımı*", Özcan DEMİREL tarafından (2003)

yazılan "*Yabancı Dil Öğretimi*" adlı kitaplar bu tez çalışmasında faydalanılabilecek kitaplar arasındadır.

BÖLÜM II

LİTERATÜR TARAMASI

Arapça öğretiminde kitap seçimi, öğretim ve öğrenim sürecini şekillendirdiği için çok önemli yer tutmaktadır. Arapça öğretiminin amaçları ile seçilen kitabın içeriği birbirine uygun olmalıdır. Bu bölümde ders kitabının rolü, öğrencinin rolü, öğretmenin rolü, ders kitabı değerlendirmesi ve Türkiye'de Arapça öğretimi ele alınacaktır.

2.1. Ders Kitabının Rolü

Ders kitabı örgün ve yaygın eğitim kurumlarında kullanılmak üzere, içeriği öğretim programları doğrultusunda hazırlanmış, gerektiğinde fasikül hâlinde de üretilebilen basılı eserdir. (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2009).

Ders kitaplarının eğitim öğretimde kullanılmasıyla ilgili birçok tartışma olmasına rağmen, eğitimin önemli bir parçasıdır. Dünyada öğretmenlerin yarısından fazlası derslerde ders kitaplarını kullanmaktadırlar. (Jalali, 2011).

Kayapınar (2009), ders kitaplarının avantajlarının olduğunu ifade etmiştir. Bunun yanında kitapların zamanla güncelliğini yitirebileceğini, tek araç halinde kullanılması diğer araçların ihmal edileceği ve iyi bir kitabın seçiminin zor olması gibi dezavantajlarının da olabileceğini ifade etmiştir.

2.2. Öğrencinin Rolü

Yabancı dil eğitiminde temel unsur öğrencidir. Öğrencilerin temel ihtiyaçlarını göz önüne almadan hazırlanan yabancı dil kitaplarının başarısından söz edilemez. Bu şekilde

hazırlanan kitapların öğrenim sürecine etkileri yok denecek kadar azdır. (Karataş, 2001:24; Ertürk, 2003 :28).

2.3.Öğretmenin Rolü

Öğretmen yabancı dil öğretiminde önemli bir unsurdur. Genel öğretim yöntemleri kapsamında öğretmenin rolü sınıfta lider ve danışman kapsamında değerlendirilmektedir. Yabancı dil öğretiminde etkinliği artırıcı bazı özellikler öğretmende aranmaktadır (Polat, 2003 : 25).

Zeiger (2012)'e göre öğretmende bulunması gereken özellikler aşağıdaki gibi sıralanabilir:

- Etkili bir öğretim için dersi en iyi şekilde planlamalıdır.
- Derse hazırlanarak gelmelidir.
- Öğrencileriyle sürekli iletişim içinde olmalıdır.
- Bazen ders anlatan bir öğretmen bazen de öğrencileriyle sınıf içinde etkinlik yapan birisi olmalıdır.
- Öğrencileriyle iletişim de öğretmen sadece bir öğretmen değil aynı zamanda danışmandır.

2.4.Ders Kitabı Değerlendirmesi

Yabancı dil öğretimi sadece dil kitabından öğretmek değildir. Buna rağmen yabancı dil öğretiminde en yaygın öğretim kaynağı ders kitabıdır. Ancak, ders kitabının ilk yardım seti veya kutsal kitap olmadığının farkına varmak gerekir. Öğretmenler kitabı en iyi şekilde kullanmak için üzerinde çalışmaları gerekir ve kitabın kendilerini kullanmasına izin vermemelidirler. Ders kitapları öğretmenlerin hizmetinde olmalıdır (Hanusova, 2012).

2.5. Kitabın Düzeni

- Kitapta hangi ezber ve güçlendirme teknikleri kullanılmıştır?
- Kitapta kaynak bölümü var mıdır?
- Yeni kelimeler listesi var mıdır?
- Ders kitabı sınıfta kullanım için uygun mudur?
- Alıştırmaların cevap anahtarı var mıdır?
- Ünitelerin uzunlukları ne kadardır?

2.6. Kitaptaki İçeriği

Dilbilgisi

- Kitapta hangi dilbilgisi kuralları vardır? Bu dilbilgisi kuralları öğrencinin ihtiyaçlarına cevap veriyor mu?
- Bu dilbilgisi kuralları kolay öğrenilmesi için açık bir dille anlatılmış mı?
- Dilbilgisi konusu ile ilgili yeterince örnek ve alıştırma verilmiş mi?

Sözlükçe

- Kelime seçimi için herhangi bir ölçü var mıdır?
- Bu kelimeler öğrencilerin ihtiyaçlarına cevap veriyor mu?

Telaffuz

- Kitapta cümle vurguları, kelime vurguları ve diğer fonetik kurallar uygun şekilde verilmiş midir?
- Kitapta verilen bu telaffuz kuralları öğrencilerin ihtiyaçlarına cevap veriyor mu?
- Telaffuz çalışması dinleme ya da diyalog çalışması şeklinde mi verilmektedir yoksa ayrı bir şekilde mi verilmektedir?
- Telaffuz çalışması için CD ya da DVD var mıdır?

2.7. Kitabın Tarzı

Kitabın dilini herhangi bir sosyal durumla eşleştirmek mümkün müdür?

Örnek: Kitapta hangi lehçe öğretilmektedir? Fasih Arapça ya da Arap ülkelerinin lehçeleri gibi.

2.8. Dil Becerileri

- Dört dil becerisi (dinleme, okuma, yazma, konuşma) kitapta mevcut mudur?
- Eğer bu beceriler verilmişse dengeli bir şekilde verilmiş midir?
- Eğer dengeli bir şekilde verilmemişse hangi beceriler eksiktir?

2.9. Kitabın Başlığı, Konu İçeriği ve Sosyal Değerler

Kitabın başlığı gerçek ya da hayal olabilir. Gerçek başlıklar daha çok ilgi çekicidir. Sosyal ve kültürel değerler genellikle ifade edilmez ancak bu değerlerde kitabın dilsel içeriği kadar önemlidir. Bu nedenle kitabın hazırlanmasında toplumdaki sosyal değerler dikkate alınmalıdır. Bazı kitaplar da hayatın hep olumlu yönleri gösterilmesi bu da olumsuz sonuçlar doğurabilir. Bazı ders kitapları ise herhangi bir program ve sistem gözetilmeksizin basmakalıp sözlerle hazırlanmıştır. Kitap değerlendirmesinde bu tür konular dikkate alınmadır.

2.10. Türkiye'de Yabancı Dil Öğretimi

Türkiye'de Yabancı dil öğretiminin uzun bir geçmişi vardır. Kur'an dilinin Arapça olması ve Osmanlı topraklarının çok geniş bir alana yayılması yabancı dil öğrenmeyi bir gereklilik haline getirmiştir. Batılılaşma hareketlerinin etkisiyle de önce Fransızca daha sonra Almanca öğrenimi önem kazanmıştır (Boyacıoğlu, 2015).

Özellikle NATO'ya üye olduktan ve Avrupa Birliği ile müzakerelere başladıktan sonra Türkiye'de İngilizce öğrenimi büyük önem kazanmıştır. 1955'te İngilizce bilen insan yetiştirmek amacıyla daha sonra "Anadolu Lisesi" ismini alacak olan Maarif Okulları açılmıştır (Şahin, 2013).

2.11. Türkiye'de Arapça Öğretimi

Uzun yıllar iç içe yaşadığımız Arapların dili olan ve İslam dininin temel kaynağı olan Kur'an-ı Kerim'in dili olması nedeniyle günümüzde bile İngilizce, Almanca ya da Japonca gibi yabancı dil olarak görülmeyen Arapçanın Türklerde kullanılmaya başlanması halkıyla birlikte Müslüman olan ilk Türk devleti Karahanlılar'a dayanmaktadır. Müslümanlığı kabul eden ilk Türk devleti olan Karahanlılar'ın Müslümanlığı kabul etmesiyle Kur'an-ı Kerim'in dili olan Arapça büyük önem kazanmıştır (Soyupek, 2004).

Karahanlılar döneminde önem kazanmaya başlayan Arapça Osmanlılar döneminde de önemini arttırmıştır. Çünkü sire, fıkıh, kelam gibi dersleri anlamak için Arapçaya ihtiyaç duyulmaktaydı. Bu ihtiyaçları karşılamak için de onuncu yüzyılda Karahanlılar döneminde

kurulan ve Osmanlılar döneminde yaygınlaşan medreselerde Emsile, Bina, Maksud, İzzi, Merah, Şafiye, Avamil, İzhar, Kafiye okutulmaktaydı (Karataş, 2008).

2.12. Üniversitelerde Arapça Öğretimi

Türkiye'de Aktif Olarak Arapça Eğitimi Veren Anabilim Dalları:

Gazi Üniversitesi Yabancı Diller Eğitimi Bölümü Arap Dili Eğitimi Anabilim Dalı

Adıyaman Üniversitesi Yabancı Diller Eğitimi Bölümü Arap Dili Eğitimi

Ankara Üniversitesi Doğu Dilleri Edebiyatı Bölümü Arap Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

Selçuk Üniversitesi Arap Dili Edebiyatı Anabilim Dalı

İstanbul Üniversitesi Doğu Dilleri Edebiyatı Bölümü Arap Dili Edebiyatı Anabilim Dalı

Atatürk Üniversitesi Doğu Dilleri Edebiyatı Bölümü Arap Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

Dicle Üniversitesi Doğu Dilleri Edebiyatı Bölümü Arap Dili Edebiyatı Anabilim Dalı

Kilis 7 Aralık Üniversitesi Doğu Dilleri Edebiyatı Bölümü Arap Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

Mardin Artuklu Üniversitesi Doğu Dilleri Edebiyatı Bölümü Arap Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

Kafkas Üniversitesi Doğu Dilleri Edebiyatı Bölümü Arap Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

Okan Üniversitesi Arapça Mütercim Tercümanlık Anabilim Dalı

29 Mayıs Üniversitesi Arapça Mütercim Tercümanlık Anabilim Dalı

Kırıkkale Üniversitesi Doğu Dilleri Edebiyatı Bölümü Mütercim Tercümanlık (Arapça) Anabilim Dalı

Bu bölümlerden olan Gazi Üniversitesi Arap Dili Eğitimi Bölümü, Kırıkkale Üniversitesi Mütercim Tercümanlık Bölümü, İstanbul Üniversitesi Arap Dili ve Edebiyatı Bölümünde hazırlık sınıfı bulunmaktadır. Bu bölümlerden Gazi Üniversitesi Arap Dili Eğitimi Bölümü başta İmam Hatip Liseleri olmak üzere diğer okulların Arapça öğretmen ihtiyacını karşılamak üzere kurulmuştur. Yine bu bölümlerden Kırıkkale Üniversitesi Mütercim Tercümanlık Bölümü Arapça Mütercim Tercüman yetiştirmek amacıyla kurulmuştur. Bu

ikisi dışında kalan bölümler ise öğretim süreleri boyunca Arap Edebiyatı ve bilimsel araştırma üzerine yoğunlaşmaktadırlar.

2.13. İlahiyat Fakültelerinde Arapça Öğretimi

İlahiyat Fakültelerinde temel İslami ilimlerin öğretilmesi için, Arapça dersi bir anlamda anahtar konumundadır. Çünkü İslam dininin birinci kaynağı olan Kur'an ve ikinci kaynağı olan Hadis başta olmak üzere dini kaynaklar Arapçadır. Bu nedenle Arapça ile ilgili mesleki metinleri okuyup anlayabilmek için bu dili iyi bir seviyede öğrenmek gerekmektedir. Bunun için Arapça öğreten eğitim kurumlarındaki hazırlık sınıfları büyük öneme sahiptir. Bu önem fark edildiği için 2010-2011 eğitim öğretim yılandan itibaren birçok İlahiyat Fakültelerinde zorunlu olarak Arapça hazırlık sınıfı konmuştur. Bu fakültelerde öğrencilere hazırlık sınıfında haftada 30 saat, sadece 2.sınıfta ise, haftada 2 saat Arapça dersi okutulmaktadır. Bu fakültelerde Arapça öğretimdeki amaç Kur'an-ı kavrama ve Arapça yazılmış dini metinleri anlamadır. (Soysaldı, 2010). Ancak Yüksek Öğretim Kurulu, 01 Temmuz 2015 tarihli Yürütme Kurulu Toplantısında aldığı kararla İlahiyat müfredatını değiştirdi. Kur'an-Kerim her dönem, Arapça, Hadis, Fıkıh ve Tefsir Dersleri en az altı dönem okutulacak. Yüksek Öğretim Yürütme Kurulu, adı geçen tarihteki toplantısında İlahiyat Fakültelerinde yürütülmekte olan hazırlık sınıflarını gündeme aldı ve bu hazırlık sınıflarının yeterliliklerini görüştü. Bu kapsamda, 6569 Sayılı Kanunun 28.maddesinde yer alan "Öğretim dili tamamen Türkçe olan programlarda mesleki yabancı dil dersleri dışında zorunlu yabancı dil hazırlık sınıfı açılamaz" hükmü gereği gerekli şartları sağlamaması nedeniyle hazırlık sınıfları kapatılan İlahiyat/İslami İlimler/ İslam ve ve Dini İlimler Fakülteleri ile hazırlık eğitimi devam eden fakültelerdeki öğrencilere dil yeterliliği ve alan uzmanlığı konusunda yetkinlik kazandırmak ve eğitim-öğretim kalitesinde bir zaafiyet oluşmasını engellemek amacıyla adı geçen fakültelerde 2015-2016 eğitim-öğretim yılının başından uygulanmak üzere:

1) Arap Dili ve Belağatı, Tefsir, Hadis ve Fıkıh Derslerinin en az altı yarıyıla yayılarak okutulmasına

2) Kur'an-ı Kerim Okuma ve Tecvid Derslerinin halihazırda olduğu hal üzere her yarıyıla yayılarak okutulmasına karar verildi.

Türkiye'de sayısı 100'ü bulmuş olan İlahiyat Fakültelerinin her birinde Arapça öğretiminde farklı metotlar ve farklı Arapça öğretim setleri kullanılmaktadır. Bu konuda fakülteler arasında bir birliktelik söz konusu olmadığı gibi aynı fakültedeki Arapça öğretim elemanları arasında da bir birliktelik görülmemektedir. Bu durum çağımızdaki dil öğretim yöntem ve teknikleri de dikkate alınarak yeni bir Arapça öğretim metodu geliştirilmesine ihtiyaç olduğunu ortaya koymaktadır. (Soysaldı, 2010).

2.14. İmam Hatip Liselerinde Arapça Öğretimi

Türkiye'de din görevlisi ihtiyacını karşılamak amacıyla kurulan bu liselerin süresi dört yıldır. Bu dört yıllık süre zarfında temel seviyeden ileri seviyeye kadar Arapça öğretimi yapılmaktadır. Ancak İmam Hatip Liselerinde Arapça öğretiminde kurulduğu günden beri istenilen başarıya ulaşılmış değildir. Bu başarısızlığın en belirgin sebebi İmam-Hatiplerde Arapça öğretiminin uzman kişiler tarafından değil İlahiyat mezunu alanının uzmanı olmayan öğretmenler tarafından verilmesidir.

Her İmam-Hatip Lisesinde en fazla bir ya da iki tane Arap dili bölümü mezunu öğretmen bulunmaktadır diğer öğretmenler İlahiyat Fakültesi mezunu öğretmenlerden oluşmaktadır. Öğretimin bu şekilde uzman kişiler tarafından olmaması da Arapça öğretim yöntemlerinin ve kaynaklarının etkin bir şekilde kullanılamamasına sebep olmaktadır. 2009 yılında Din Öğretimi Genel Müdürlüğünün aldığı bir kararla İmam Hatip Liselerindeki Arapça dersinin adı Meslek Arapça olarak değiştirilmiş ve Meslek derslerinin içerisine dâhil edilmiştir. Bu kararla alanında uzman Arap Dili Eğitimi bölümü mezunu öğretmenlerin İmam Hatip Liselerindeki Arapça dersine girmeleri engellenmiş ve bu ders alanında uzman olmayan İlahiyat Fakültesi mezunu meslek dersi öğretmenlerine verilmiştir.

2.15. İmam Hatip Lisesi Mesleki Arapça Dersi Öğretim Programı

Milli Eğitim Bakanlığının 2011 yılında İmam Hatiplerdeki Mesleki Arapça dersi ile ilgili öğretim programı aşağıdaki gibidir:

Programda dil yeteneği basamaklarının oluşturulmasında Avrupa Konseyi tarafından yabancı dil öğretimi için yabancı dil dersinin uygulanmasına dair, karşılaştırılabilir standartlar getiren "Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninden yararlanılmıştır. Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninde, dile ilişkin yeterlik düzeyleri temel (A1-A2), ara

(B1-B2) ve ileri (C1-C2) kullanıcı olarak ifade edilmiştir. Bu doğrultuda hazırlanan 9-12. sınıflar Mesleki Arapça Dersi Öğretim Programı ile 12. sınıfın sonunda ulaşılması hedeflenen başarı düzeyi ara (eşik) düzey dil kullanımı (B1) olarak belirlenmiştir.

Mesleki Arapça Dersi Öğretim Programı 9-11. sınıflar için haftada 4 saat olarak hazırlanmıştır. 12. Sınıflarda 3 saattir. Mesleki Arapça Dersi Öğretim Programını haftada 5 saat uygulayan okullar öğretim programında yer alan tema ve kazanımları 180 saat üzerinden planlayarak uygulayacaklardır. Program, öğrencilerin Arapçayı bir iletişim aracı olarak kullanarak günlük yaşamda ve alanda kendi ihtiyaçlarını karşılamaları, öğrenmeyi öğrenmeleri, düşünme becerilerinden yararlanarak problem çözme yeteneklerini geliştirmeleri amacıyla hazırlanmıştır. Mesleki Arapça Dersi Öğretim Program öğrencilerin;

Hedef dili öğrenmeye ve bu dilde iletişim kurmaya istekli olmalarını,

Hedef dilde dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerisi geliştirmelerini,

Hedef dilde kendini ifade etme, iletişim kurma ve iş birliği yapma becerisi geliştirmelerini,

Hedef dilin yaşadığı kültürü tanımalarını,

Kendi kültür değerlerinin farkında olarak farklı olana hoşgörüyle yaklaşmalarını,

Alanıyla ilgili görsel, işitsel kaynakları takip etmelerini amaçlamaktadır.

2.16. İlköğretim Arapça Öğretim Programı (2-8 sınıf)

İlköğretim Arapça Dersi Öğretim Programı, dilin kurallarını öğretmek yerine dilin kullanımını önceleyen iletişimsel yaklaşım temel alınarak hazırlanmıştır. Çünkü dil, iletişimi sağlayan sosyal bir olgudur. O halde dil öğretimi iletişimi sağlamak amacıyla sorulabilecek tüm soruları cevaplayacak bir yaklaşımla planlanmalıdır.

İlköğretim Arapça Dersi Öğretim Programının diğer bir özelliği de “sarmal yaklaşımı” temel almasıdır. Öğrenilenlerin tekrarına ve her seferinde üzerine yeni bilgilerin aşamalı olarak ilave edilmesine dayanan bu yaklaşım bilinenlerin üzerine bilinmeyenlerin belli bir süreçte aşama aşama verilmesini öngörmektedir.

Yukarıda bahsi geçen iki temel yaklaşıma ek olarak programda, basitten karmaşığa, yakından uzağa, somuttan soyuta olmak üzere dinleme-anlama, konuşma, okuma ve yazma becerilerine odaklanılmış, öğrenci merkezli olması hedeflenmiş ve Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninden (OBM) yararlanılmıştır.

İlköğretim Arapça programı ilkokul ve ortaokullarda seçmeli, İmam-Hatip Ortaokullarında ise zorunlu olarak okutulacaktır. Programın ortaokul düzeyi hazırlanırken öğrencilerin ilkokul düzeyinde Arapçayı seçmeme ihtimali dikkate alınmış, dolayısıyla 5.sınıftan itibaren konular Arapça ile ilk defa karşılaşan öğrencilere göre de tasarlanmıştır. Ortaokulda zorunlu Arapçanın yanı sıra seçmeli derslerden Arapçayı tercih eden öğrenciler için uygulanacak programa, okulun ve öğrencilerin şartlarını dikkate alarak Arapça zümre öğretmenleri karar vereceklerdir.

Beşinci Sınıf Dilbilgisi Konuları

- Arap Harfleri(Ünsüzler)
- Arap Harfleri (Kısa ünlüler Fetha, Damme, Kesra)
- İletişimsel İfadeler

  (السلام عليكم، وعليكم السلام، صباح الخير، صباح النور،إلى اللقاء، مع السلامة)

- Arap Harfleri (Uzun Ünlüler (ا – و - ي)
- Cezm –Şedde –Tenvin
- Marife -Nekra
- Ta Marbûta
- Soru Edatları (كيف، أين ، ما ، من أين، متى، إلى أين ، مَنْ)
- İşaret Zamirleri (هذا – هذه)
- Kişi Zamirleri (أنا – أنتِ – أنتَ - هو- هي)
- İyelik Zamirleri (ه - ها– كَ - كِ - ي)
- Cer Harfleri (إلى - في - مِن)

- Evet – Hayır Soruları (هل....؟ نعم / لا)
- İsim Cümlesi (أنا تلميذ / أنا تلميذة / البيت كبير / الحديقة جميلة / هو مسافر / هي مسافرة)
- Sayılar (1-6 , 6-10 ,11-12)
- Zaman Zarfları (اليوم ، مساء ، صباحاً)
- Emir Kipi (Sınıf içi basit yönergeler (أنتِ ، أنتَ)
- İsim Tamlaması (Basit)
- Sıfatlar (Basit Somut)
- Bağlaçlar (أمْ، وَ)
- Mekan Zarfları (فوق، تحت، خلف، أمام)
- Varlık – Yokluk (ما عندي / ما عندك)
- Düzenli Çoğullar (Somut Sözcükler)
- Yer Bildiren İfadeler (قرب، على شاطئ البحر، في الشارع)
- İletişim Kalıpları (Özür, teşekkür,kabul ,ret)

Beşinci Sınıf Temaları

- Arap Harfleri, ünsüzler, kısa ünlüler, uzun ünlüler, Arap harflerinin başta ortada, sonda yazım şekilleri, kendinden sonraki harfe bitişmeyen harfler, kameri ve şemsi harfler işlenebilir.
- Dinlediği yabancı dillerden Arapçayı ayırt edebilir. Arap harflerini birbirinden ayırt edebilir. Harekelerden yararlanarak kısa ve çok basit cümleleri birkaç kez ve yavaşça okuyarak anlamlandırır.

- Tanışma: Basit selamlaşma ifadelerini birbirinden ayırt eder. Görsellerle desteklenmiş kısa ve basit yönergeleri anlar.
- Aile: Aile bireylerinin aile içindeki görevleri, meslekleri ve kaç kişi olduğu ele alınabilir.
- Yaşadığımız yerlerin isimleri, nerede yaşadığımız ile ilgili soru sorma ve cevap verebilme üzerinde durulabilir.
- Günlük hayattan kelimeler kullanılarak basit isim cümleleri kurdurulabilir. Sınıf içinde her zaman kullandığımız basit emir kipleri kullanılabilir.
- Okul ve Eğitim: Okul ve okulda kullanılan eşya ve materyallerin isimleri işlenebilir.
- Serbest Zaman: sınıf içerisindeki basit ifadeler söyletilebilir ve anlayabilmeleri sağlanabilir. Basit günlük ifadeler işlenebilir.
- Yiyecek ve İçecekler: Günlük hayatta kullandığı yiyecek ve içecek isimlerinin Arapçaları verilebilir. Öğrencilerin bu isimleri kullanmaları sağlanabilir.
- Alışveriş: Alışveriş konusuyla ilgili kalıplar verilebilir. Sınıf ortamında bu kalıplar kullanılabilir.

Altıncı Sınıf Dilbilgisi Konuları

-İletişimsel ifadeler (صباح، مساء، ليل)

–İyelik Zamirleri (ـكَ، ـيِ ، ـكِ, ـه, ـها)

–Soru edatı (منى، إلى أين ، من أين، أين)

–İlgeçler (Cer harfleri) : (على، إلى، عن، مِن، في)

-Bağlaçlar : (و)

–İsim Cümlesi: (هي طبيبة، هي طويلة)

–Mekân zarfları (قريب من ، بعيد عن ، تحت، فوق، أمام في، على)

–Evet - Hayır soruları (هل ...؟ / نعم ، لا)

–(7 - 12) arası sayılar

–Basit İsim Tamlaması

–Kişi Zamirleri (هو، هي، أنْتَ، أنتِ)

–Sıfatlar (Basit, somut)

–Zaman zarfları (قبل أسبوع ، بعد الظهر ، يوم الأحد، هذا الشتاء)

Altıncı Sınıf Temaları

- Tanışma: Adın ne? Günaydın, nasılsın? gibi ifadeler sınıfta öğrenciler tarafından kullanılır.
- Okul ve Eğitim: Okul ve eğitimle ilgili ifadeler okul ortamında kullanımı işlenebilir.
- Sağlık: Hastalık ve sağlıkla ilgili kalıplar ve kelimeler öğrencilerle sınıf ortamında işlenebilir.
- Yiyecek ve İçecekler: Kahvaltı, öğle ve akşam yemeğiyle ilgili yiyecek ve içecekler işlenebilir.
- Ulaşım: Ulaşım ve ulaşım araçlarıyla ilgili kavramları günlük yaşamda kullandırılabilir.
- Sosyal Hayat: Sosyal hayatta kullanılan kalıp ifadeler ve kelimeler işlenebilir.

Yedinci Sınıf Dilbilgisi Konuları

- Şahıs zamirlerinin öğretilmesi (هو - هي)

- İşaret isimlerinin öğretilmesi (هذا - هذه)

-هَل ile sorulan sorular

- Muttasıl (İyelik) Zamirler (ه، ها، ي، نا، كَ، كِ)

- Harf-i Cerler

- Yer Zarfları (أيْن Sorusu)

- Kırık Cemiler (Kuralsız Çoğullar)

- Sıfatlar ve sıfat tamlamaları

- İsim Tamlamaları

- 13 ile 20 arası sayıların alıştırmaları

– Evet - Hayır soruları (هل ...؟ / نعم ، لا)

-Saatleri Öğrenme (1 ile 6 arası)

-Sıra sayıları (1 ile 6. Arasındaki)

-Saatler (7 – 12 Arası)

-Sıra sayıları (13 – 20. Arası)

Yedinci Sınıf Temaları

Okul ve Eğitim: okulda ilk gün ile ilgili kavramlar öğrencilere kullandırılabilir.

Yaşadığımız yer: Köy, şehir ve yurtdışı ile ilgili kavramlar öğrencilere kullandırılabilir.

Aile: Aile bireyleri tanıtılabilir. Öğrencilerden kendi ailelerini tanıtmaları istenebilir.

Günlük Hayat: sabah evde yaptığı etkinlikler, okulda yaptığı etkinlikler ve akşam eve döndüğünde yaptığı etkinlikler ele alınabilir.

Alışveriş: Sipariş verme, fiyat sorma, satın alma vb. konular üzerinde durulabilir.

Boş vakit: Hobiler ve tatildeki geçirilen vakitle ilgili konular üzerinde durulabilir.

BÖLÜM III

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Bu bölümde araştırma yöntemiyle ilgili bilgiler bulunmaktadır. Aşağıda araştırma araçları, araştırmanın konuları, veri toplama araçları, veri analizi için kullanılan yöntemle ilgili bilgiler verilmiştir.

3.1. Araştırma Katılımcıları

İmam Hatip Ortaokulları için hazırlanan Arapça kitabı serisi için yapılan araştırmaya İmam hatip ortaokulu beşinci sınıf, altıncı sınıf ve yedinci sınıf öğrencilerinden toplam 268 kişi ve Türkiye'nin değişik bölgelerindeki İmam hatip ortaokullarında Arapça öğretmeni olarak çalışan 32 öğretmen katılmıştır. Araştırmaya katılan öğrenciler Yozgat ve Yerköy İmam Hatip Ortaokulu ve Ankara Çubuk İmam Hatip Ortaokulu öğrencileridir.

Öğrencilerin tamamı Milli Eğitim Bakanlığı kitap hazırlama komisyonu tarafından hazırlanan Arapça kitabını kullanmaktadırlar. Araştırmanın amacı dışında olması nedeniyle öğrencilerin yaşları ve cinsiyetleri dikkate alınmamıştır.

3.2. Araştırma Araçları

Bu araştırmada öğrenciler ve öğretmenler için olmak üzere iki tür anket kullanılmıştır.

3.2.1. Anketler

Araştırma araçlarından anket, en fazla kullanılan araçtır. Anket kolay olması nedeniyle en çok tercih edilen türdür. Anketler ilgili kişilerin belli bir konu ile ilgili görüşlerini almak kullanılan en iyi yöntemdir. (Ekmekçi, 2012)

Bu araştırmada kullanılan anket İmam-Hatip Ortaokulu Arapça ders kitabı serisi hakkında Öğrenci ve öğretmen görüşlerini almayı amaçlamaktadır.

3.2.2. Öğretmen ve Öğrenci Anketleri

Bu anketlerde öğrencilere 20 soru yönetilirken, öğretmenlere ise 25 soru yönetilmiştir. Anketler kitabın taslağı ve planı, kitaptaki aktiviteler, beceriler, kitaptaki dil, ders kitabının konu ve içeriği ve genel değerlendirme olmak üzere toplam altı bölümden oluşmaktadır.

Katılımcılara anketlerde tamamen katılıyorum, katılıyorum, emin değilim, katılmıyorum, hiç katılmıyorum seçenekleri verilmiştir.

Bu anketler Işıdan'ın 2014 yılındaki Mesleki Arapça Ders Kitabı hakkında Öğretmen ve Öğrenci görüşleri, adlı çalışmasından alınmıştır.

3.3. Veri Toplama ve Analiz Süreci

Bu çalışmanın veri toplama sürecinde ilgili birimlerden izinler alınmıştır. Veri toplama sürecinde ilgili kişiler çalışmanın amacı hakkında bilgiler bilgilendirilmiştir.. Bu anket Yozgat, Yerköy ve Ankara Çubuk İmam Hatip Ortaokullarında öğrenim gören 268 öğrenciye ve Türkiye'nin çeşitli İmam Hatip Ortaokullarında görev yapan 32 öğretmene uygulanmıştır.

Her anketin ilk sayfasında çalışmanın amacıyla ilgili bilgiler verilmiş olup öğretmen ve öğrencilerden anketi cevaplamaları istenmiştir. Öğrencilerin seviyesi dikkate alınarak anket maddeleri öğrencilerin anlayabileceği şekilde hazırlanmıştır. Öğretmen ve öğrenci görüşleri sayısal verilerle ifade edilmiştir.

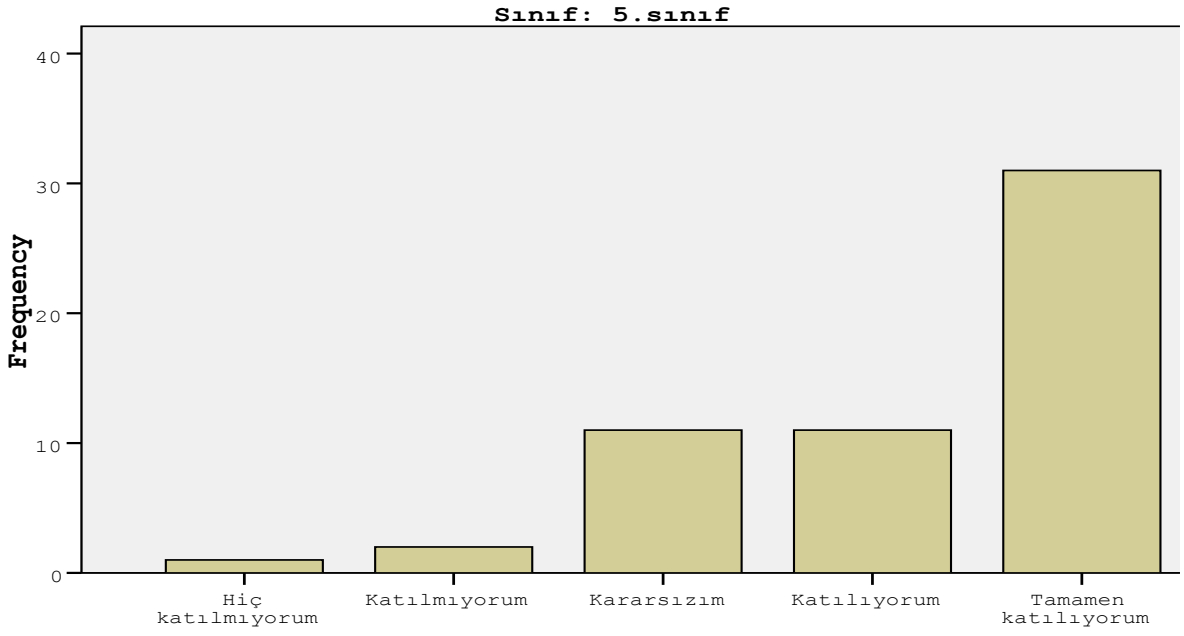
BÖLÜM IV

VERİLERİN ANALİZİ

Bu araştırma İmam Hatip Ortaokulları için Arapça ders kitabı serisi hakkında öğretmen ve öğrenci görüşlerini göstermektedir. Bu kısımda anketlerden elde edilen sonuçlar bulunmaktadır. Öncelikle, öğrenci anketlerinden elde edilen veriler analiz edilecektir. Daha sonra öğretmen anketleri ve görüşmeleri analiz edilecektir.

4.1. Beşinci Sınıf Arapça Kitabı ile ilgili Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Görüşleri

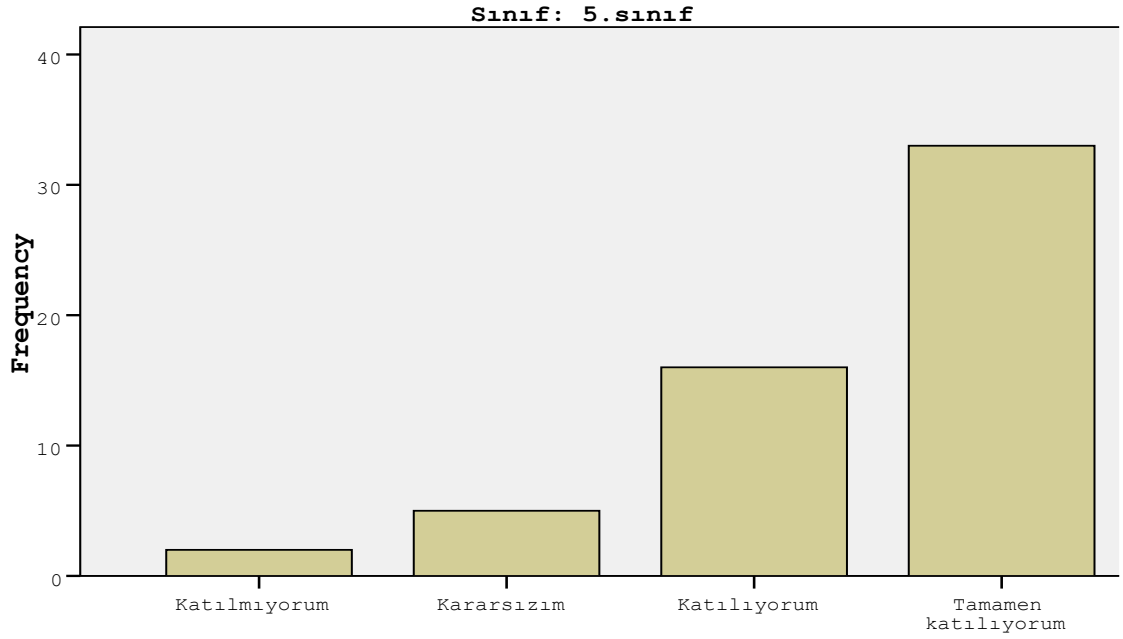
Bu bölüm, beşinci sınıf Arapça ders kitabı için 56 beşinci sınıf öğrencisine uygulanan 20 maddelik anketten elde edilen sonuçları içermektedir. Anket kitabın taslağı ve planı, kitaptaki aktiviteler, beceriler, kitaptaki dil, ders kitabının konu ve içeriği ve genel değerlendirme olmak üzere toplam altı bölümden oluşmaktadır. Öğrencilerin bu altı bölüme verdikleri cevapların bulguları grafik olarak aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Şekil 1. Kitabın taslağı ve planının açıklığı ve uygunluğu

Beşinci sınıf öğrencilerinin beşinci sınıf Arapça ders kitabının taslak ve planı ilgili görüşleri

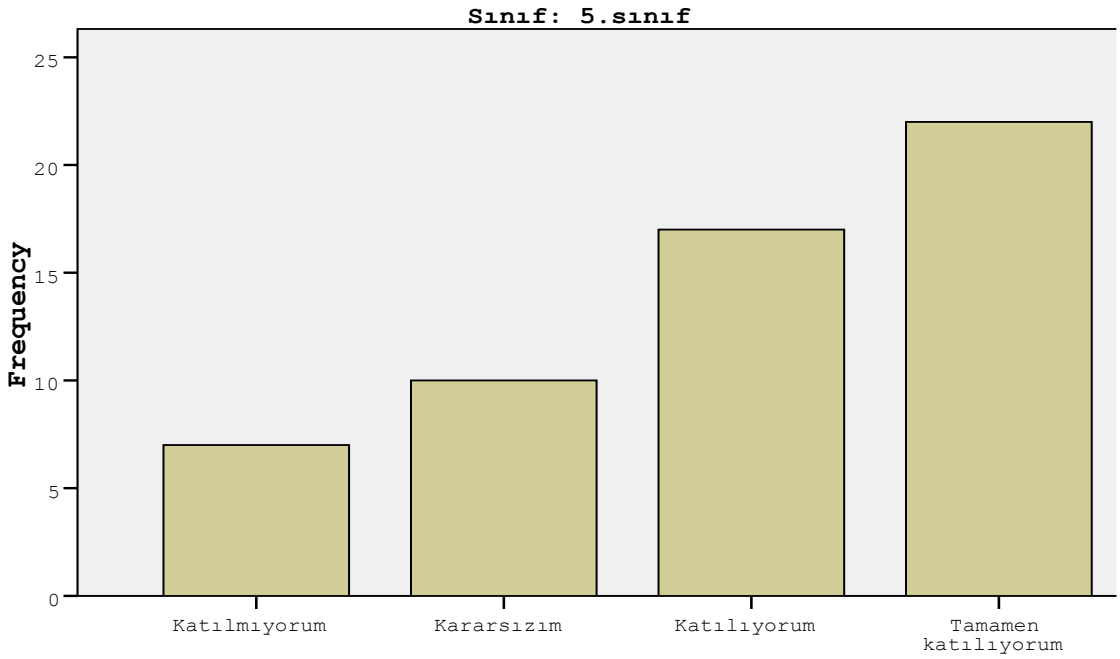
Madde 1: Kitabın taslağı ve planı yeterince açık ve uygundur.

Şekil 2. Ders kitabının görselliği

Bu madde de öğrencilerin % 5,4'i kitabın taslağı ve planı ile ilgili olumsuz görüş bildirirken % 75"i ise olumlu görüş belirtmiştir. Buna karşın 56 öğrenciden % 19,6'i ise olumlu ya da olumsuz herhangi bir görüş belirtmemiştir.

Madde 2: Ders kitabı görsel açıdan etkili bir şekilde düzenlenmiştir.Bu madde de öğrencilerin % 87,5'i olumlu görüş bildirirken % 3,6'i olumsuz görüş belirtmiştir. Buna karşın öğrencilerden % 8,9'i ise olumlu ya da olumsuz herhangi bir görüş belirtmemiştir.

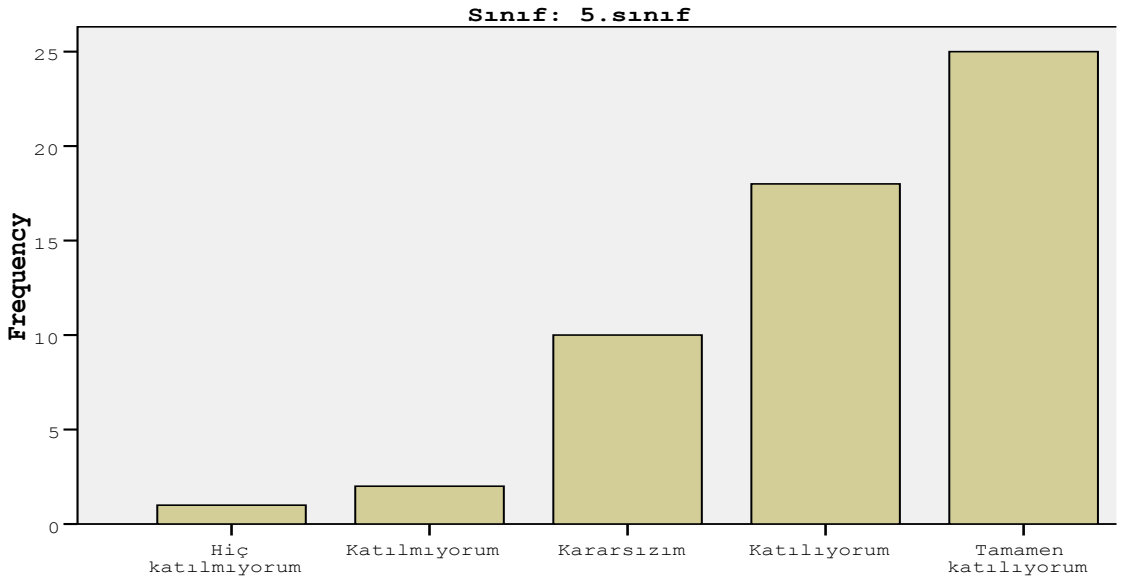

Şekil 3. Kitaptaki aktivitelerin Arapçada iletişim kurma düzeyleri

Beşinci sınıf öğrencilerinin beşinci sınıf Arapça ders kitabındaki aktiviteler ile ilgili görüşleri

Madde 3: Kitaptaki aktiviteler Arapçada yeterli olarak iletişim kurmamı sağlıyor.

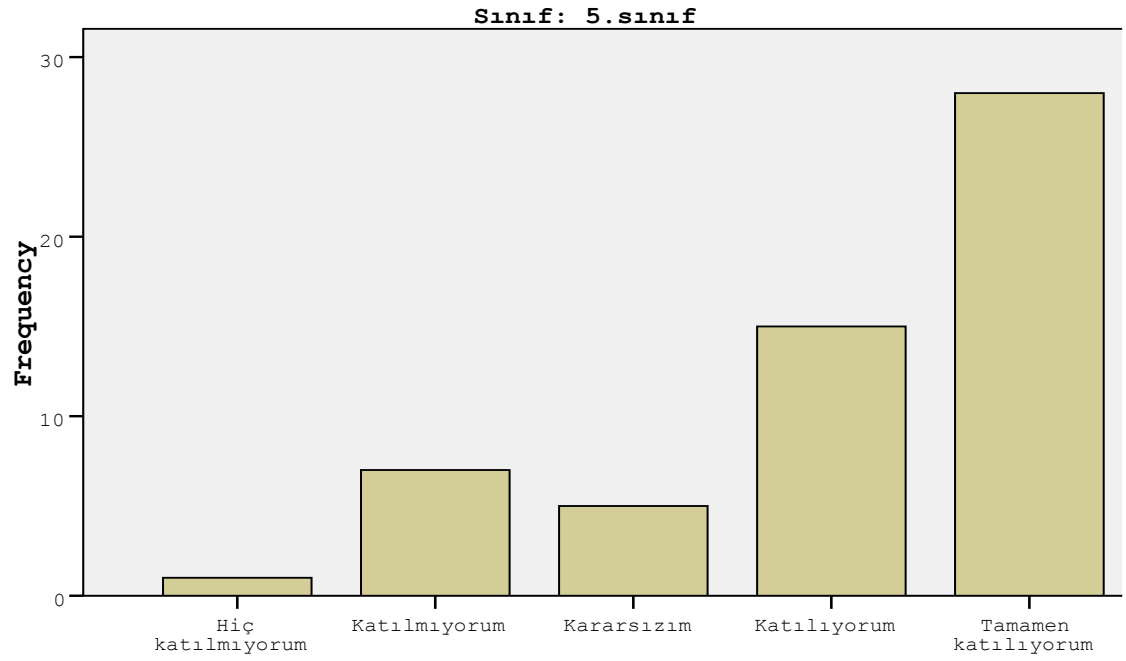
Bu madde de öğrencilerin % 69,7'i kitaptaki aktivitelerin iletişim için yeterli olduğu ile ilgili olarak olumlu görüş bildirirken % 12,5'i ise olumsuz görüş belirtmiştir. Bununla karşın öğrencilerin % 17,9'i ise herhangi bir görüş belirmemiştir.

Şekil 4. Kitaptaki aktivitelerin çalışmaya etkisi

Madde 4: Kitaptaki aktiviteler tek, eşli ve grup olarak çalışmamızı sağlıyor.

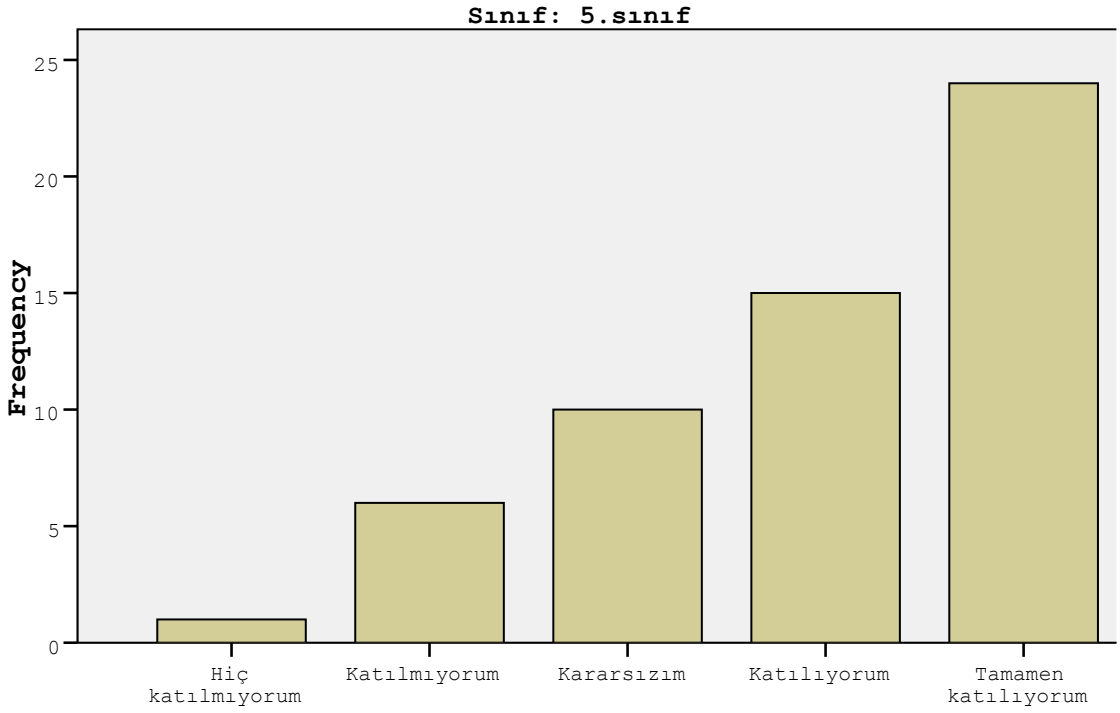
Bu madde de öğrencilerin % 76,7'i kitaptaki aktivitelerin tek, eşli ve grup olarak çalışıldığına dair olumlu görüş bildirirken öğrencilerin sadece %5,4'lük kısmı olumsuz görüş belirtmiştir. Buna karşın öğrencilerin % 17,9'u herhangi bir görüş belirtmemiştir.

Şekil 5. Kitapta kullanılan resim ve görsellerin yeni kelimeleri öğrenmeye etkisi

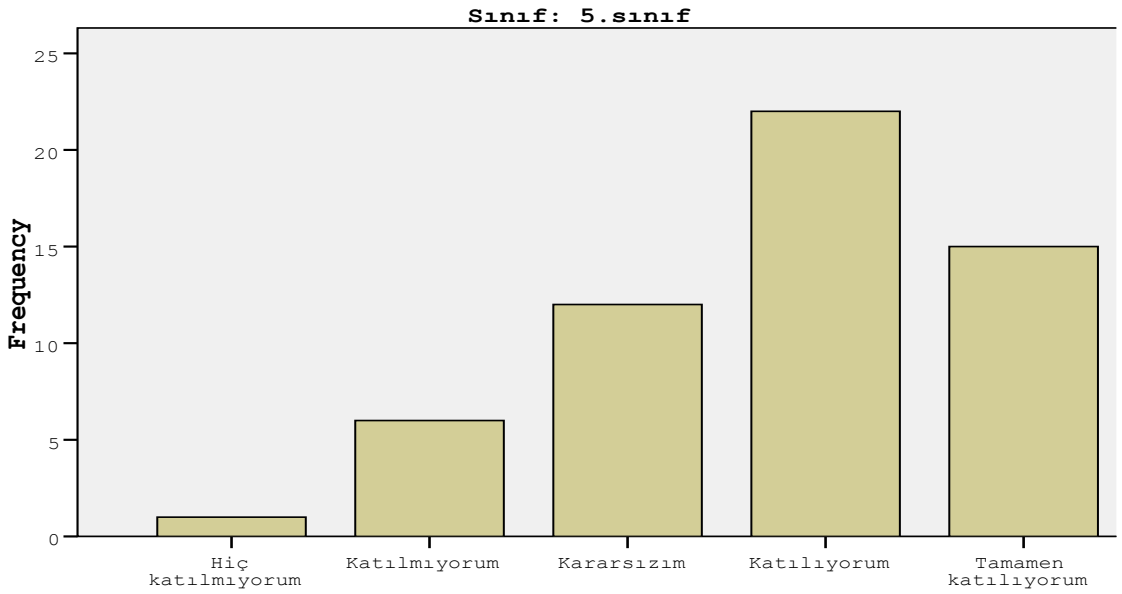
Madde 5: Kitapta kullanılan resimler ve fotoğraflar yeni kelimeleri daha rahat öğrenmemi sağlıyor.

Bu madde de öğrencilerin % 50'si kitapta kullanılan resimlerin ve fotoğrafların yeni kelimeleri öğrenmede kolaylık sağladığına dair tamamen katılıyorum şeklinde cevap verirken % 26,8'i ise katılıyorum şeklinde cevap vermiştir. Bununla birlikte öğrencilerin % 14,3'lük kısmı konuyla ilgili olumsuz görüş bildirirken % 8,9'lik bölümü de herhangi bir görüş belirtmemiştir.

Şekil 6. Kitaptaki dinleme parçalarının telaffuza etkisi

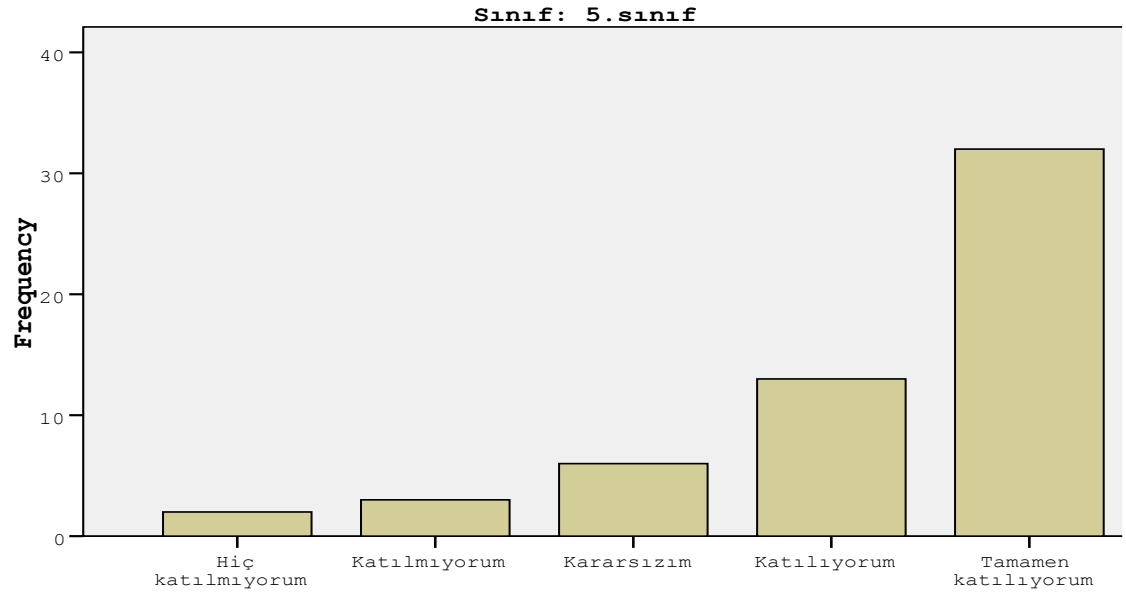
Madde 6: Kitaptaki dinleme parçaları benim kelimeleri daha iyi telaffuz etmemi sağlıyor.
Bu madde de öğrencilerin % 69,7'i dinleme parçalarının telaffuza yardımcı olduğunu ifade ederken %12,5'i bu konuda olumsuz görüş belirtmiştir. % 17,9'luk bölümü ise herhangi bir görüş belirtmemiştir .

Şekil 7. Kitaptaki aktivitilerin yaratıcı, özgün ve bağımsız cevap vermeye etkisi

Madde 7: Kitaptaki aktiviteler yaratıcı özgün ve bağımsız cevaplar vermemi sağlıyor.

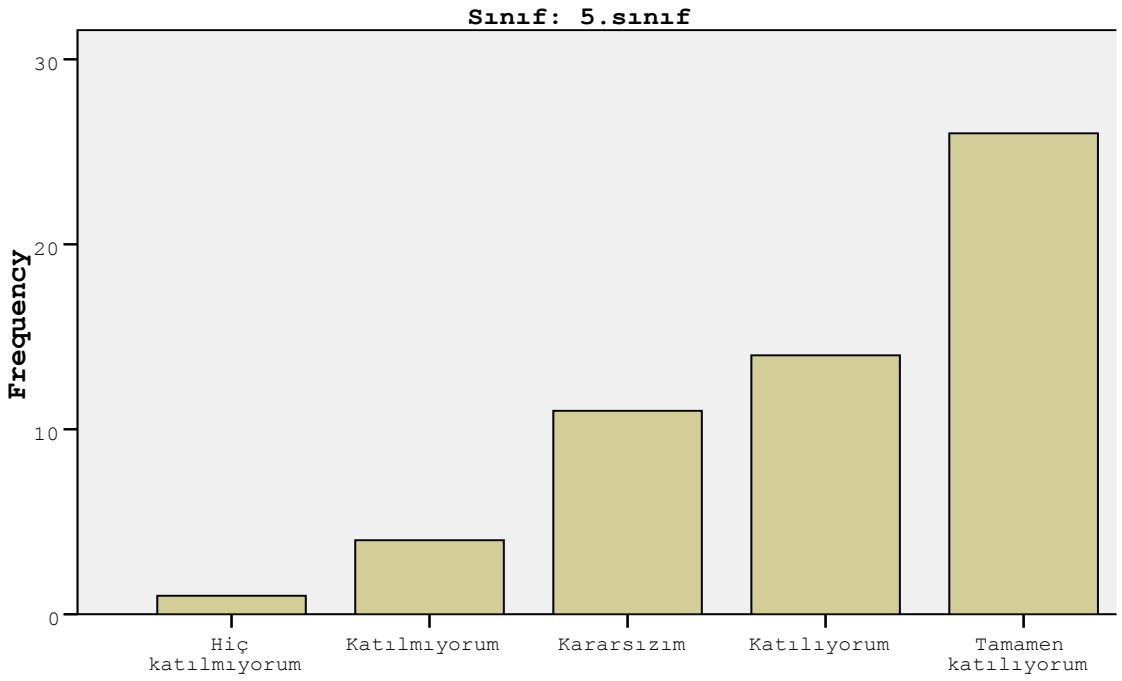
Bu madde de öğrencilerin % 66,1'i kitaptaki aktivitelerin özgün ve bağımsız cevaplar vermesine yardımcı olduğunu düşünürken % 12,5'i bu yönde olumsuz görüş belirtmiştir. % 21,4'i ise bu konuda herhangi bir yorumda bulunmamıştır.

Şekil 8. Arapça dilbilgisi kuralları ve kelimeler şarkı, öykü anlatımı ve oyun yoluyla öğretilmesi

Madde 8: Kitapta Arapça dilbilgisi kuralları ve kelimeler, şarkı, öykü anlatımı ve oyun yoluyla öğretiliyor.

Bu madde de öğrencilerin % 80,3'ü dilbilgisi kurallarının şarkı ve oyun yoluyla öğretildiğine ilişkin olumlu görüş bildirirken % 9'u olumsuz görüş bildirmiştir. % 10,7'lik kısım ise bu konuda herhangi bir görüş belirtmemiştir.

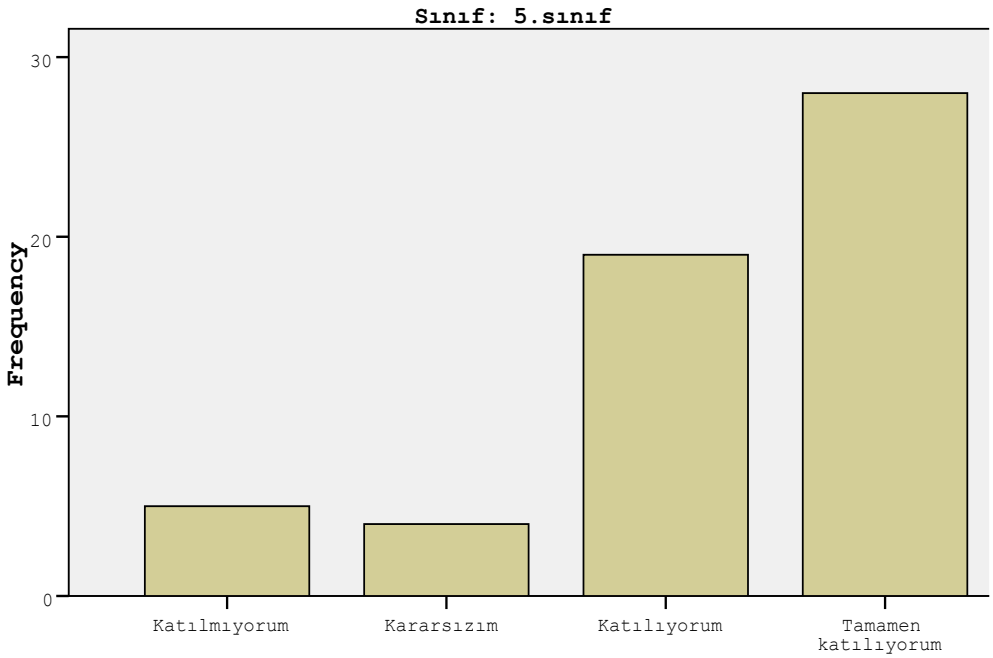

Şekil 9. Kitaptaki materyallerin dört dil becerisini kazandırmaya etkisi

Beşinci sınıf öğrencilerinin beşinci sınıf Arapça ders kitabındaki beceriler ile ilgili görüşleri

Madde 9: Kitaptaki materyaller dört dil becerisini (okuma, yazma, konuşma ve dinleme) dengeli olarak sunuyor.

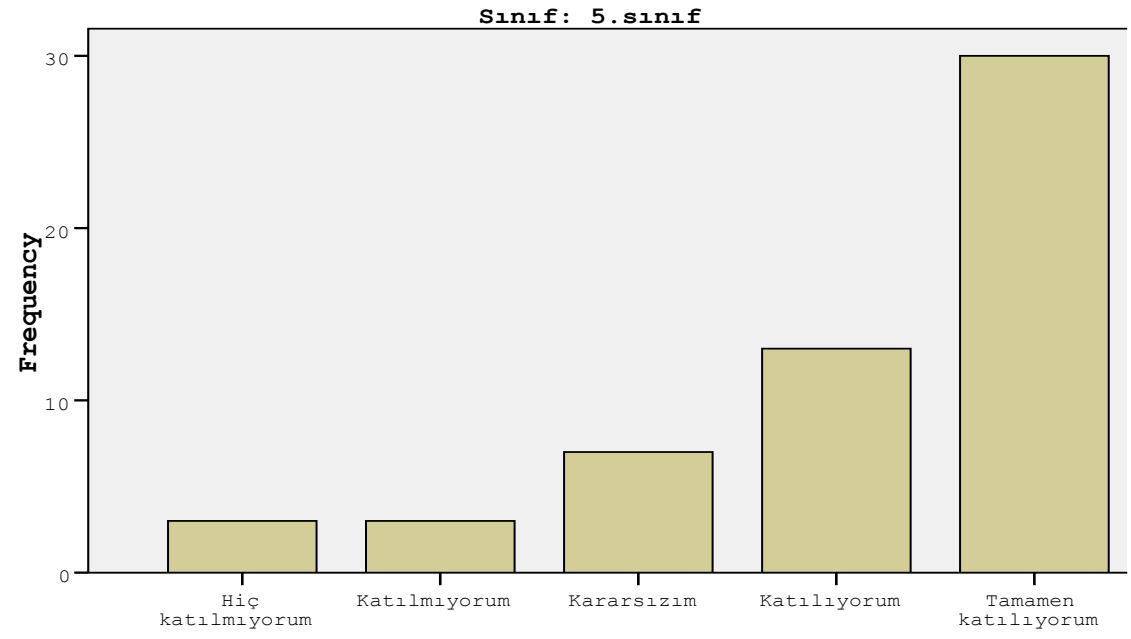
Bu madde de öğrencilerin % 71,4'ü kitapta dört dil becerisinin dengeli olarak sunulduğunu belirtirken % 8,9'luk bölümde bu görüşe katılmamaktadır. % 19,6'lık kısım ise bu konuda herhangi bir yorum yapmamıştır.

Şekil 10. Kitabın Arapça telafuz çalışmasına etkisi

Madde 10: Ders kitabı, Arapça telaffuzu doğal şekliyle çalışmamızı sağlıyor.

Bu madde de öğrencilerin % 8,9'u ders kitabının Arapça telaffuzuna yardımcı olmadığını düşünmektedir. % 83,9'lik kısmı ise bu konuda olumlu görüş belirtmiştir.% 7,1'lik kısmı ise konuyla ilgili herhangi bir görüş belirtmemiştir.

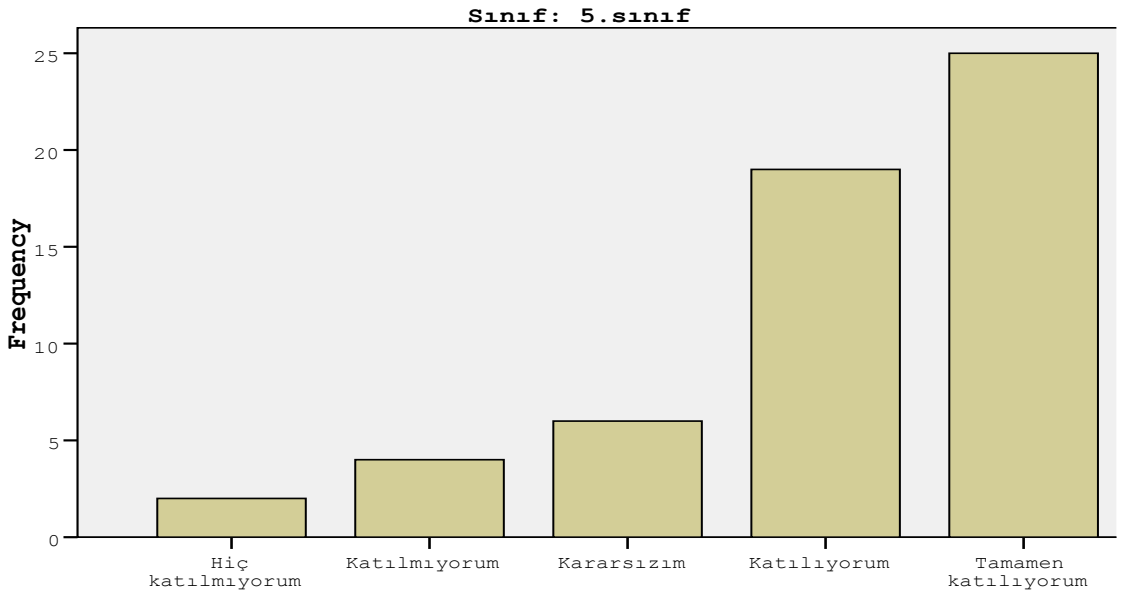

Şekil 11. Kitapta kullanılan Arapçanın gerçek hayattaki Arapçayı yansıtmasına etkisi

Beşinci sınıf öğrencilerinin beşinci sınıf Arapça ders kitaptaki dil ilgili görüşleri

Madde 11: Ders kitabında kullanılan dil gerçek hayatta kullanılan Arapçayı yansıtıyor.

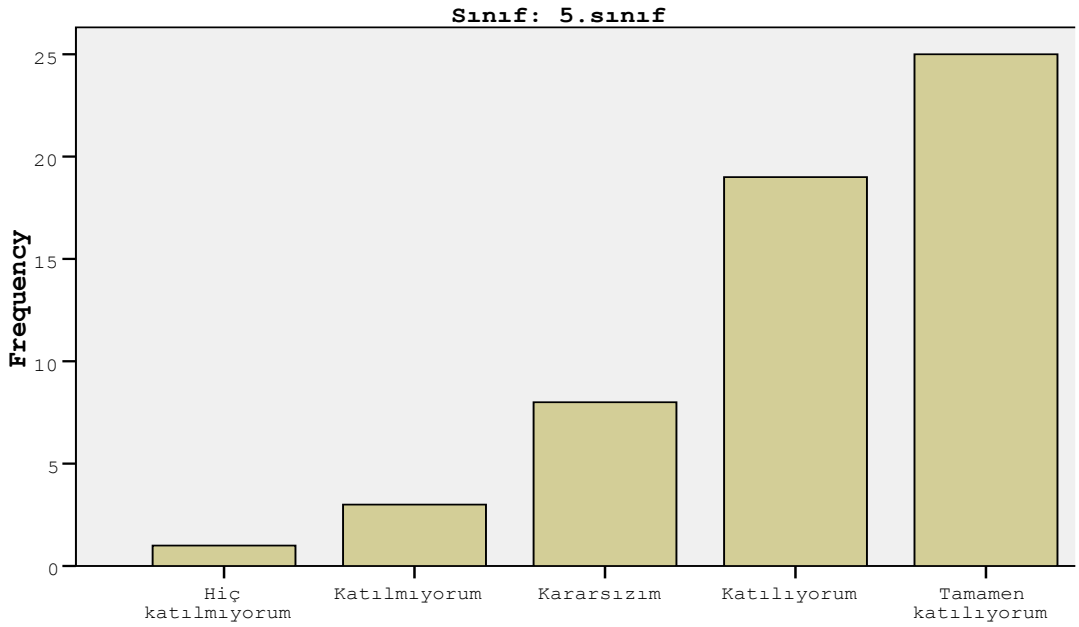
Bu madde de öğrencilerin % 76,8 gibi büyük bir çoğunluğu ders kitabının gerçek hayatta kullanılan dili yansıtmasına tamamen katılırken % 10,8'i de konuyla ilgili olumsuz görüş bildirmiştir .% 12,5'lik bölümü ise emin olmadığını belirtmiştir.

Şekil 12. Kitaptaki Arapça seviyesinin, öğrenci seviyesine uygunluğu

Madde 12: Ders kitabında benim Arapça seviyeme uygun bir dil kullanılıyor.

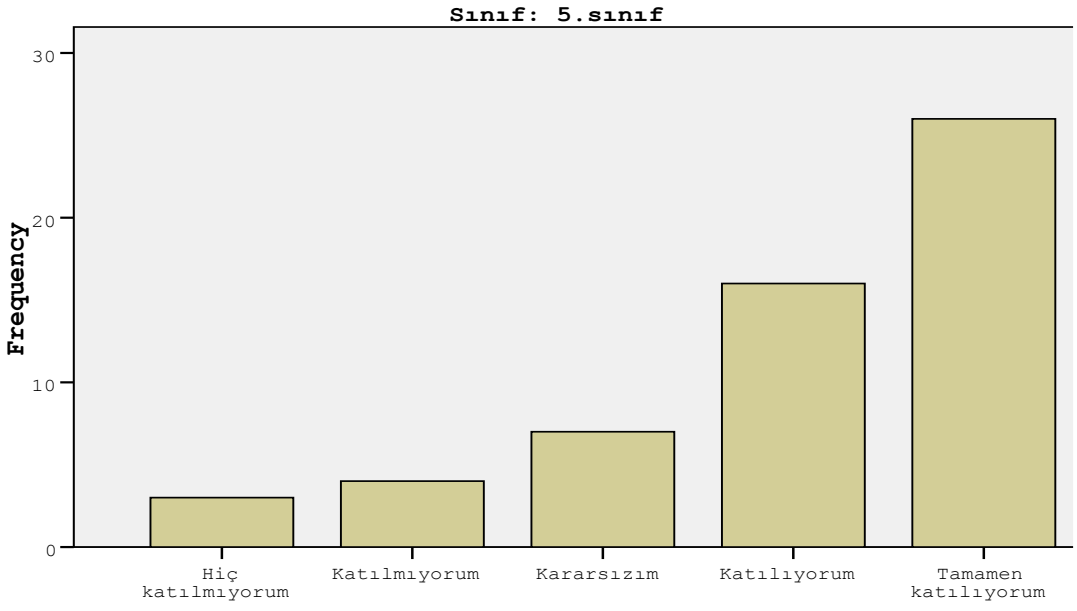
Bu madde öğrencilerin % 78,5'i kitabın kendi seviyelerini uygun olduğunu düşünüyor. % 10,7"i ise bununla ilgili olumsuz görüş belirtmiştir. Öğrencilerin % 10,7'si ise bu maddeyle ilgili herhangi bir yorum yapmamıştır.

Şekil 13. Kitaptaki dilbilgisi konularının ve kelimelerinin öğretim sırasına uygunluğu

Madde 13: Kitaptaki dilbilgisi konularının ve kelimelerinin öğretim sırası uygun şekilde verilmiştir.

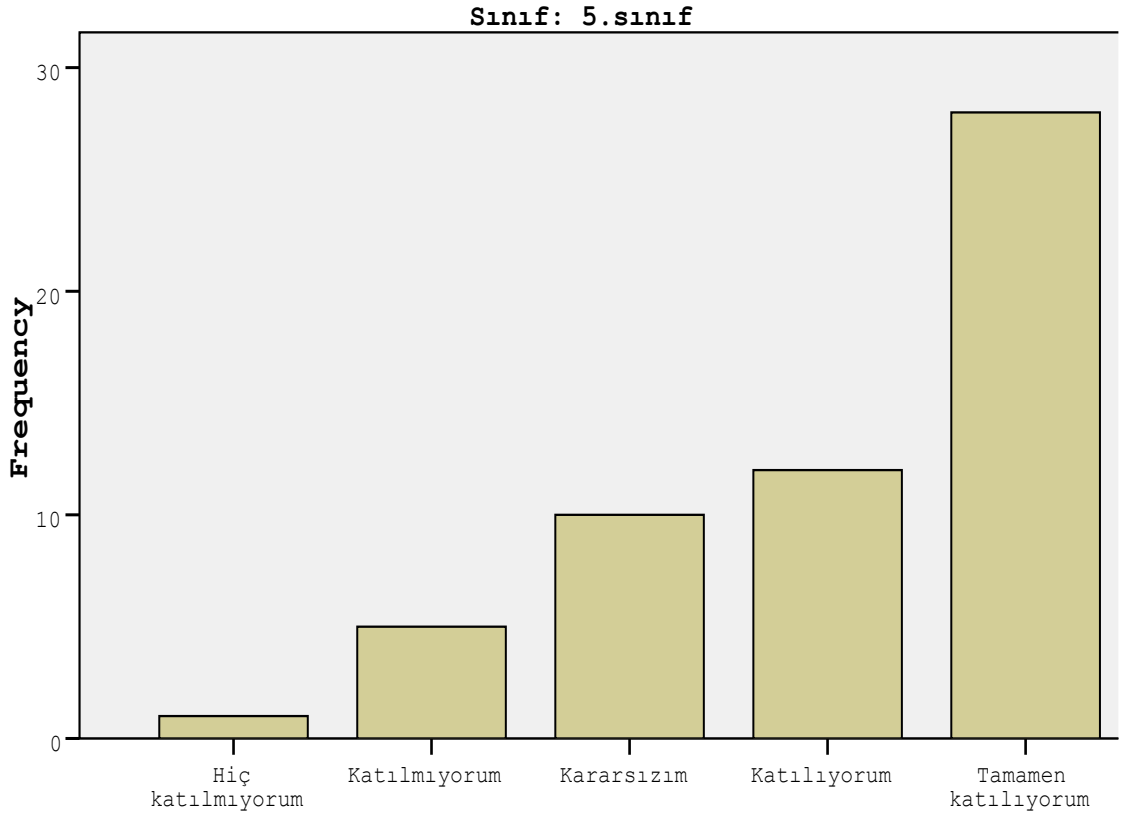
Bu madde öğrencilerin % 78,5'i kitaptaki dilbilgisi konularının öğretim sırasına uygun olarak verildiğini düşünüyor. Buna karşın %7,2'lik kısmı da maddeyle ilgili olumsuz görüş belirtirken, katılımcıların %14,3'ü bu konuda kararsız olduğunu belirtmişlerdir.

Şekil 14. Kitaptaki dilbilgisi örneklerle sunumu

Madde 14: Kitaptaki dilbilgisi konuları kısa ve basit örneklerle sunuluyor.

Bu madde de kitaptaki dilbilgisi konularının kısa ve basit örneklerle sunulduğu ile ilgili olarak öğrencilerin % 75'i olumlu görüş bildirirken % 12,5'i olumsuz görüş belirtmiştir. Buna karşın öğrencilerin % 12,5'i maddeyle ilgili kararsız olduğunu belirtmiştir.

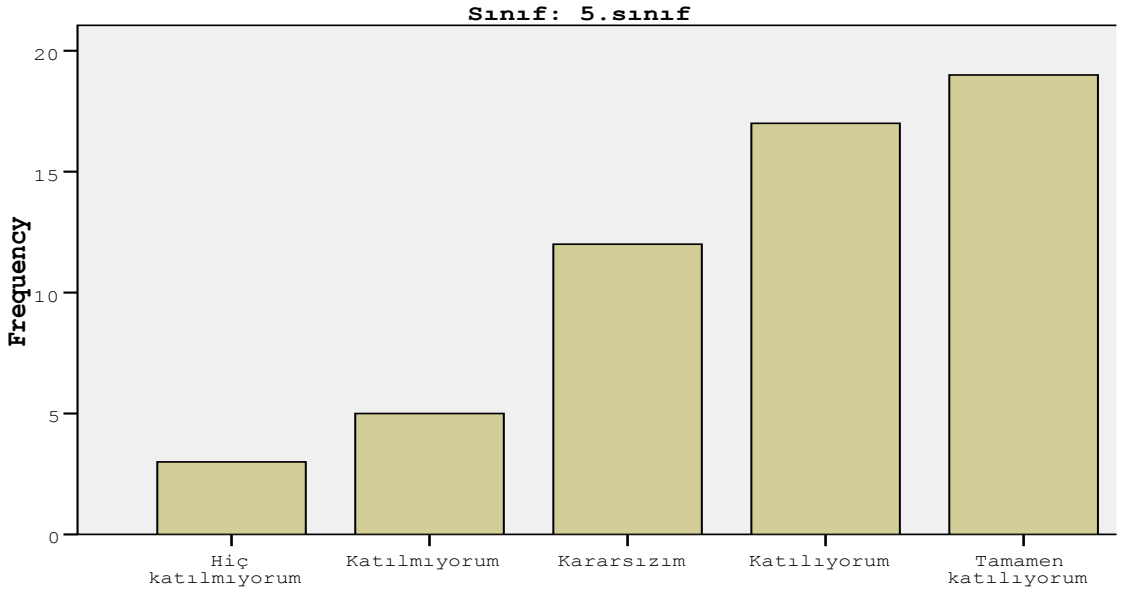

Şekil 15. Kitaptaki konuların ve içerisiğin Arapça öğrenenin ihtiyacını uygunluğu

Beşinci sınıf öğrencilerinin beşinci sınıf Arapça ders kitabının konu ve içeriği ile ilgili görüşleri

Madde 15: Ders kitabının konusu ve içeriği Arapça öğrenen birisi olarak ihtiyaçlarıma uygundur.

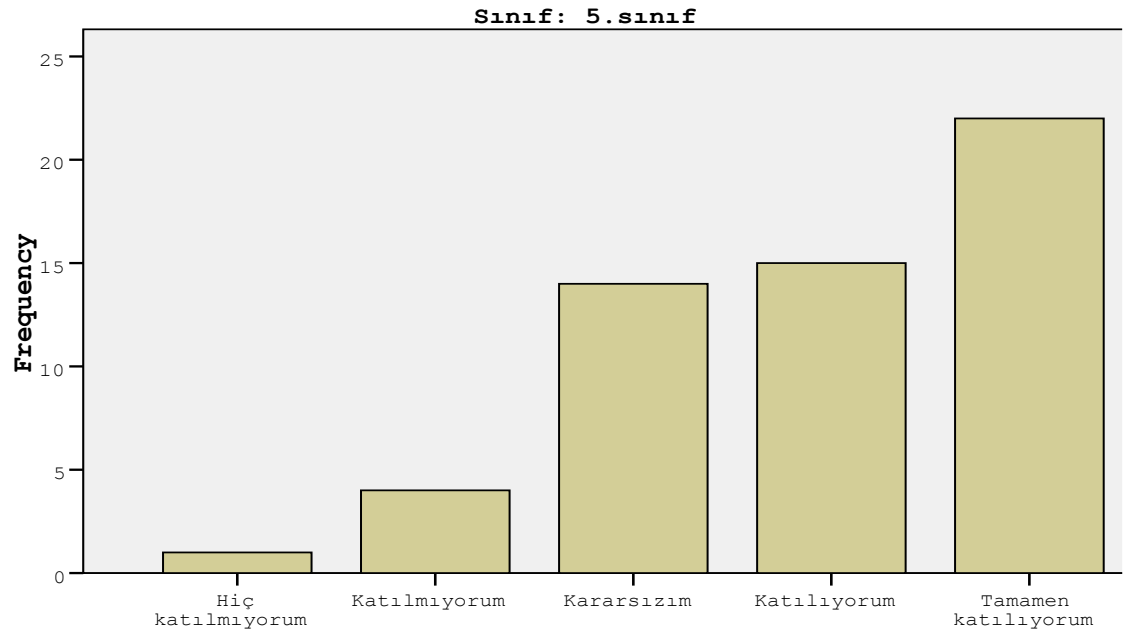
Bu madde öğrencilerin % 71,4'ü kitabının içeriğinin kendilerine uygun olduğunu düşünürken % 10,7'i bu görüşte olmadığını belirtmiştir. % 21,4'lik bir kısım bu konuda emin olmadığını belirtmiştir.

Şekil 16. Kitaptaki konuların ve içeriğinin gerçek hayatla ilişkisi

Madde 16: Ders kitaplarının konuları genel olarak gerçek yaşamla ilişkilidir.

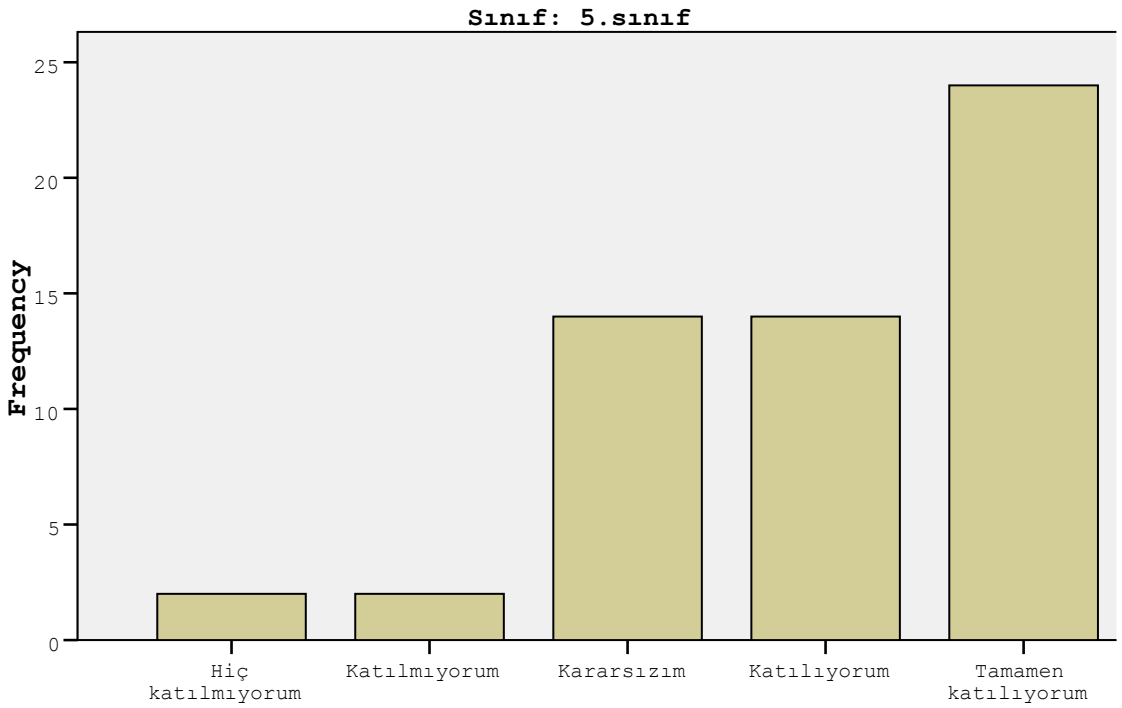
Bu madde ye öğrencilerin % 64,3'ü ders kitabı konularının gerçek yaşamla ilişkili olduğu konusunda olumlu görüş belirtirken, % 14,3'ü olumsuz görüş belirtmiştir. Öğrencilerin %21,4'ü bu konuda kararsız olduğunu belirtmiştir.

Şekil 17. Materyallerin konu ve içeriğinin teşvik edici olması

Madde 17: Materyallerin konusu ve içeriği yeterince ilginç ve teşvik edicidir.

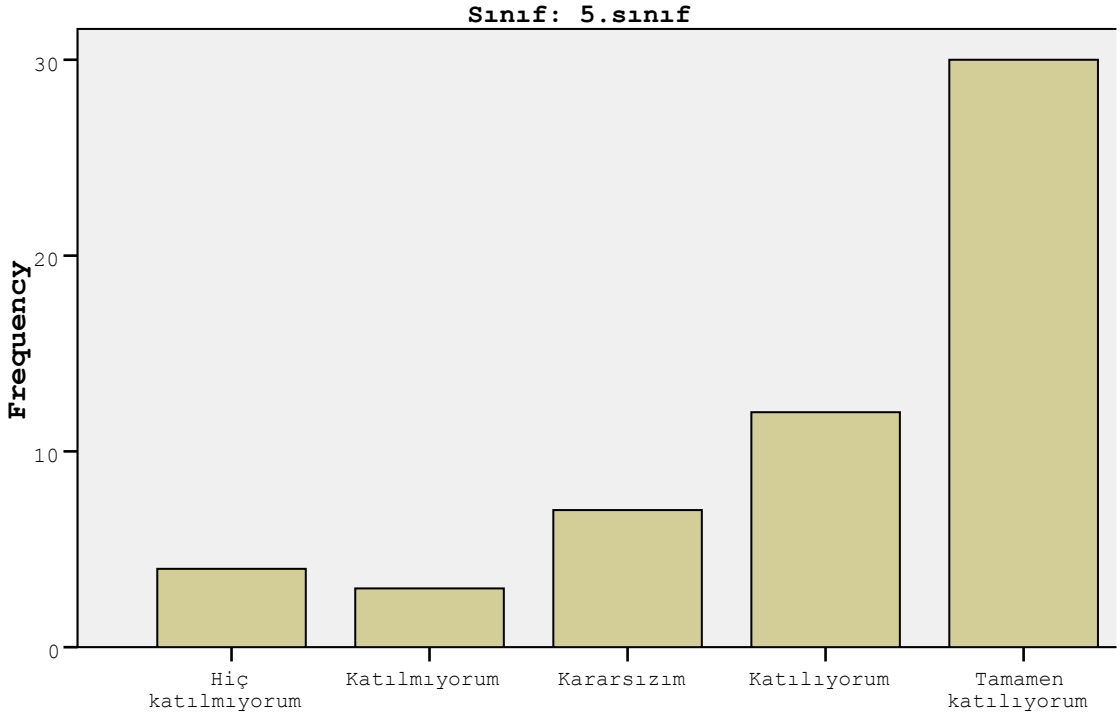
Bu madde öğrencilerin sadece % 66,1'i materyallerin içeriğinin ilginç ve teşvik edici olduğunu belirtirken % 8,9'u ise maddeyle ilgili olumsuz görüş bildirmiştir. Öğrencilerin % 25'i ise maddeyle bilgili kararsız olduklarını belirtmişlerdir.

Şekil 18. Kitabın konu ve içeriğinin çeşitliliği

Madde 18: Ders kitabının konularında ve içeriğinde yeterince çeşitlilik vardır.

Bu madde de öğrencilerin % 67,9'u kitaptaki konuların çeşitlilik konusunda yeterli olduğunu ifade etmişlerdir. Sadece % 7,2'lik kısmı da maddeyle ilgili olumsuz görüş bildirmişlerdir. Öğrencilerin % 25'i ise olumlu ya da olumsuz bir görüş belirtmemişlerdir.

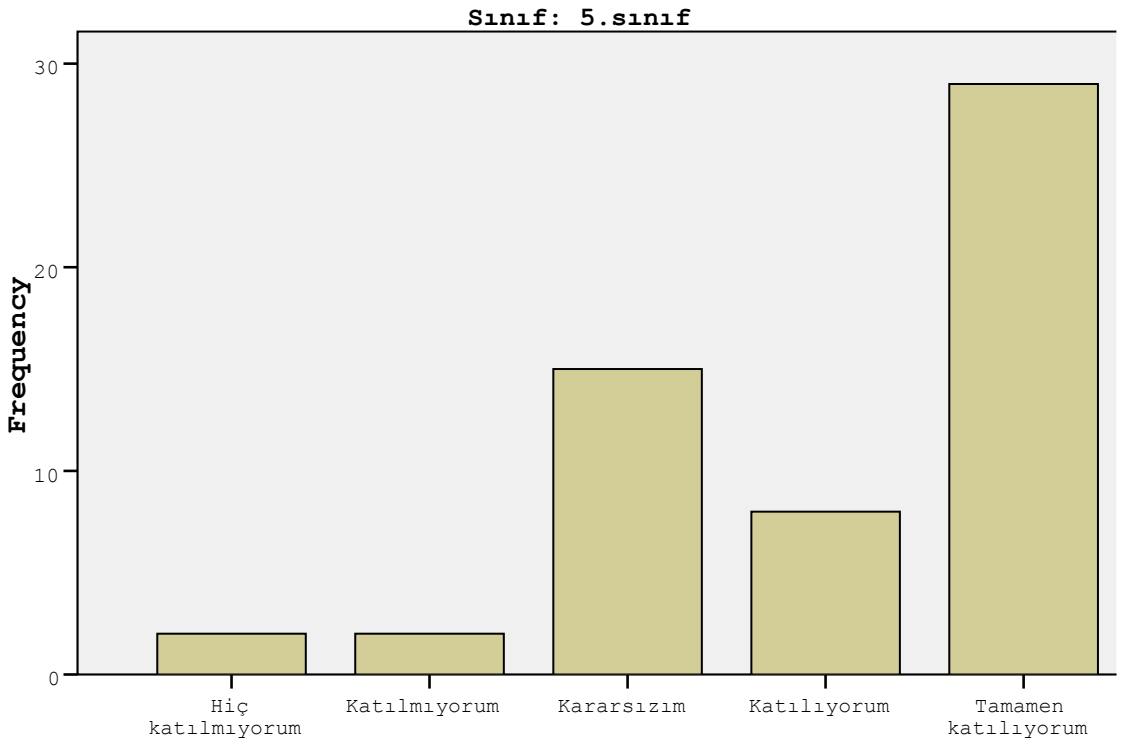

Şekil 19. Kitabın ileride Arapça çalışmaya teşvik etmesi

Beşinci sınıf öğrencilerinin beşinci sınıf Arapça ders kitabının genel değerlendirmesi ile ilgili görüşleri

Madde 19: Ders kitabı beni ileride de Arapça çalışmaya teşvik ediyor.

Bu madde de öğrencilerin % 75 gibi büyük bir çoğunluğu ders kitabının kendilerinin ilerde de Arapça çalışmaya teşvik ettiğini düşünürken % 12,5'i maddeyle ilgili olumsuz düşünmektedir. Öğrencilerin % 12,5'i maddeyle ilgili herhangi bir yorum yapmamıştır.

Şekil 20. Kitabın tekrar tercih edilip edilmemesine etkisi

Madde 20: Seçme şansım olsa yine bu kitabı tercih ederdim.

Bu madde de öğrencilerin % 66,1'lik gibi büyük çoğunluk bu maddeyle ilgili seçme şansı olsa bu kitabı tercih edeceğini belirtiyor. Ancak % 7,2'lik kısmı ise olumsuz görüş bildirmiştir.%26,8'i ise bu maddeyle ilgili herhangi bir görüş belirtmemiştir.

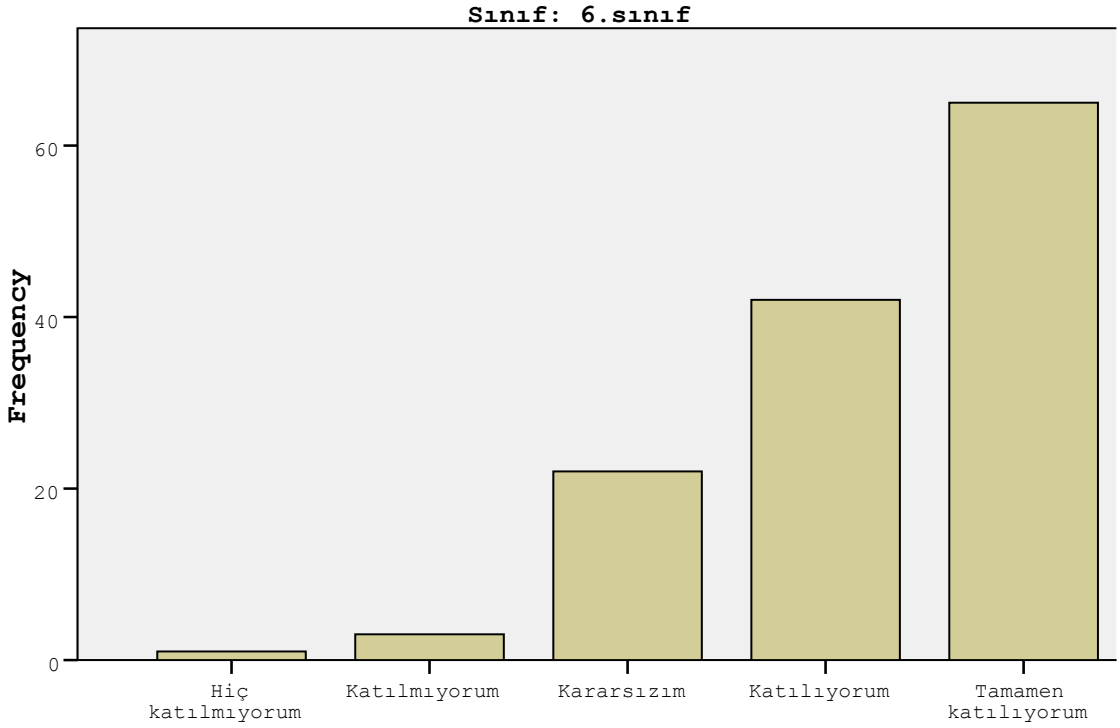
4.2. İmam Hatip Ortaokulu Arapça Kitabı ile ilgili Altıncı Sınıf Öğrencilerinin Görüşleri

Bu bölüm, altıncı sınıf Arapça ders kitabı için 133 altıncı sınıf öğrencisine uygulanan 20 maddelik anketten elde edilen bulguları içermektedir. Anket kitabın taslağı ve planı, kitaptaki aktiviteler, beceriler, kitaptaki dil, ders kitabının konu ve içeriği ve genel değerlendirme olmak üzere toplam beş bölümden oluşmaktadır. Öğrencilerin bu altı bölüme verdikleri cevapların bulgular sayısal olarak aşağıdaki grafiklerde gösterilmiştir.

Altıncı sınıf öğrencilerinin Arapça ders kitabının taslak ve planı ile ilgili görüşleri

Madde 1: Kitabın taslağı ve planı yeterince açık ve uygundur.

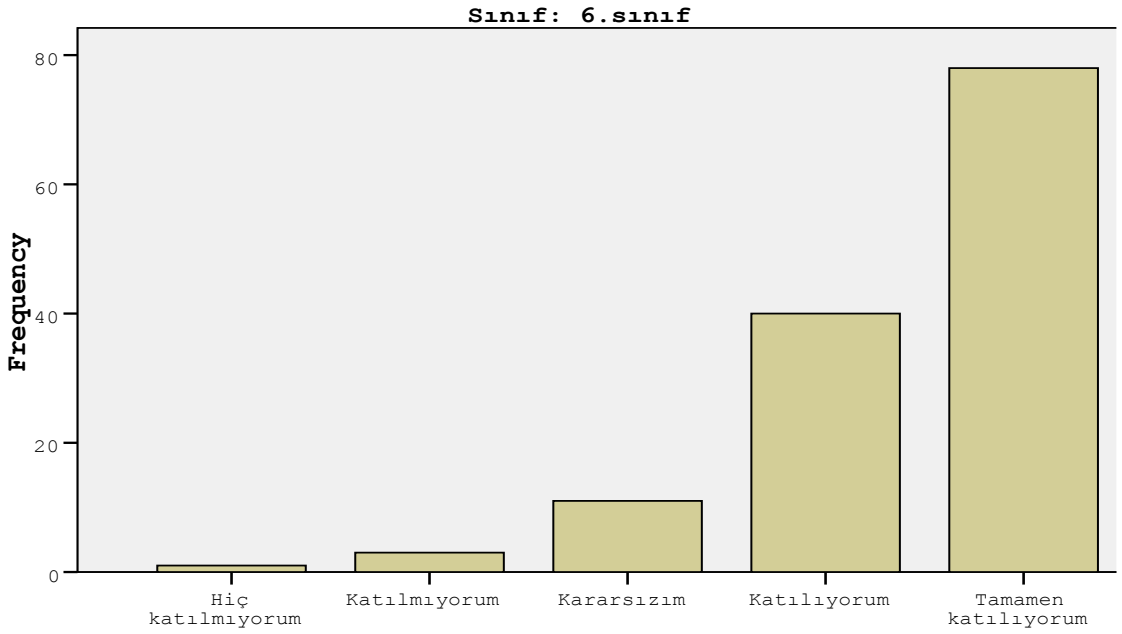
Bu madde de öğrencilerin %80,5"i kitabın taslağı ve planı ile ilgili olumlu görüş bildirirken % 3,1"i ise olumsuz görüş belirtmiştir. Buna karşın öğrencilerin % 16,5"i ise olumlu ya da olumsuz herhangi bir görüş belirtmemiştir.

Şekil 21. Kitabın taslağı ve planının açıklığı ve uygunluğu

Şekil 2: Ders kitabı görsel açıdan etkili bir şekilde düzenlenmiştir.

Bu madde de öğrencilerin % 88,7'i ders kitabının görsel açıdan etkili bir şekilde düzenlediği ile ilgili olumlu görüş bildirirken % 3,1'i olumsuz görüş belirtmiştir. Buna karşın öğrencilerden % 3,1'i ise olumlu ya da olumsuz herhangi bir görüş belirtmemiştir.

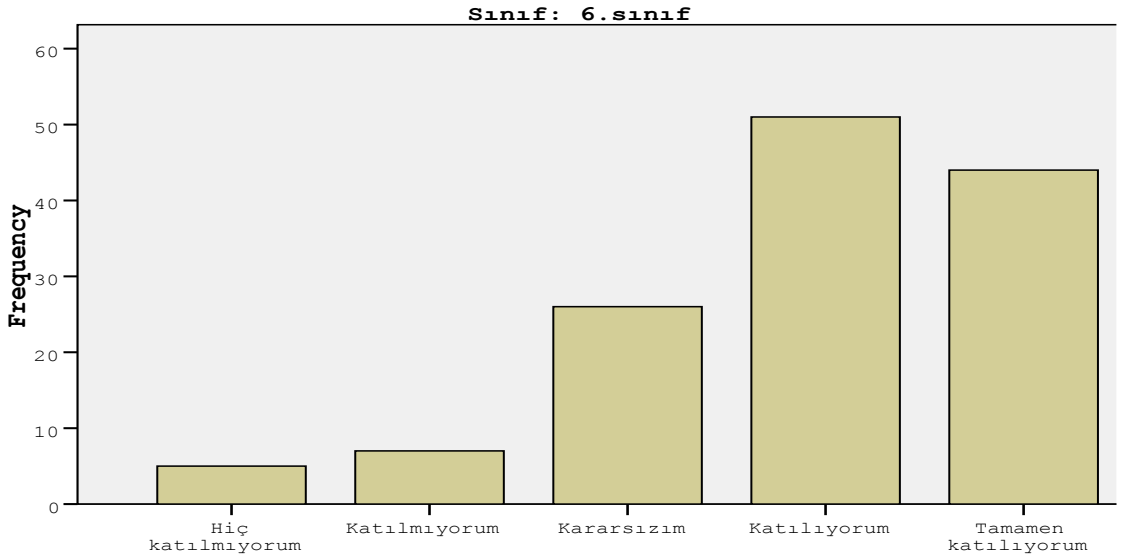

Şekil 22. Ders kitabının görselliği

Altıncı sınıf öğrencilerinin altıncı sınıf Arapça ders kitabındaki aktiviteler ile ilgili görüşleri

Madde 3: Kitaptaki aktiviteler Arapçada yeterli olarak iletişim kurmamı sağlıyor.

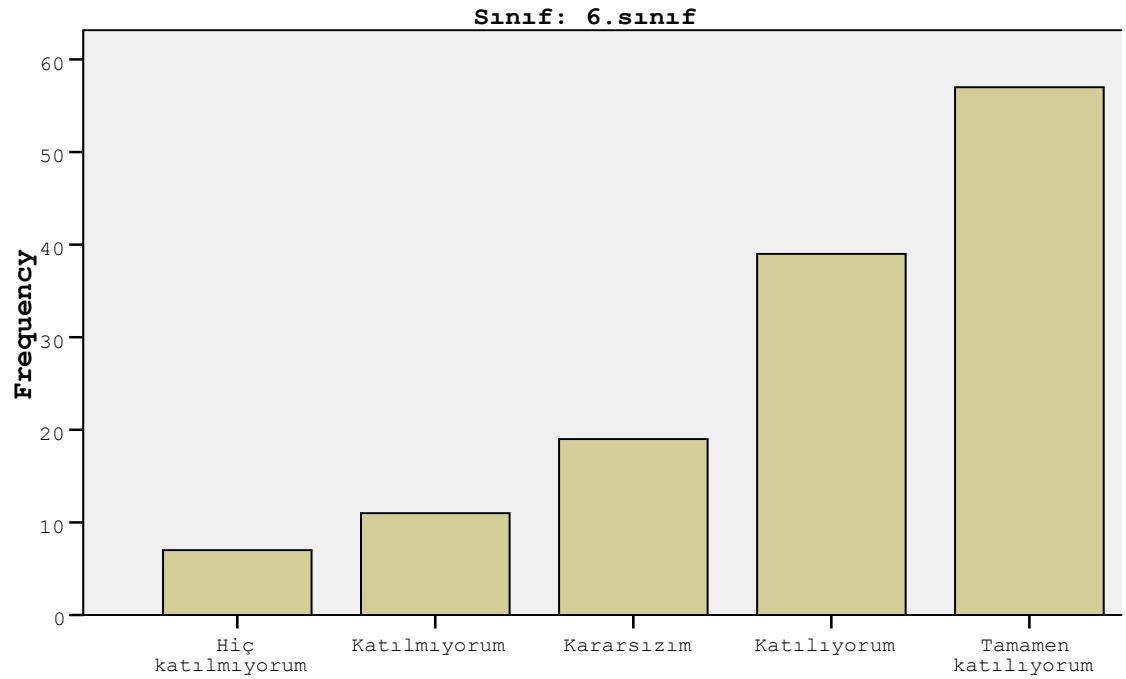
Bu madde de öğrencilerin % 71,4'ü kitaptaki aktivitelerin iletişim için yeterli olduğu ile ilgili olarak olumlu görüş bildirirken % 9,1'i ise olumsuz görüş belirtmiştir. Öğrencilerin %19,5'i ise herhangi bir görüş belirtmemiştir.

Şekil 23. Kitaptaki aktivitelerin Arapçada iletişim kurma düzeyleri

Madde 4: Kitaptaki aktiviteler tek, eşli ve grup olarak çalışmamızı sağlıyor.

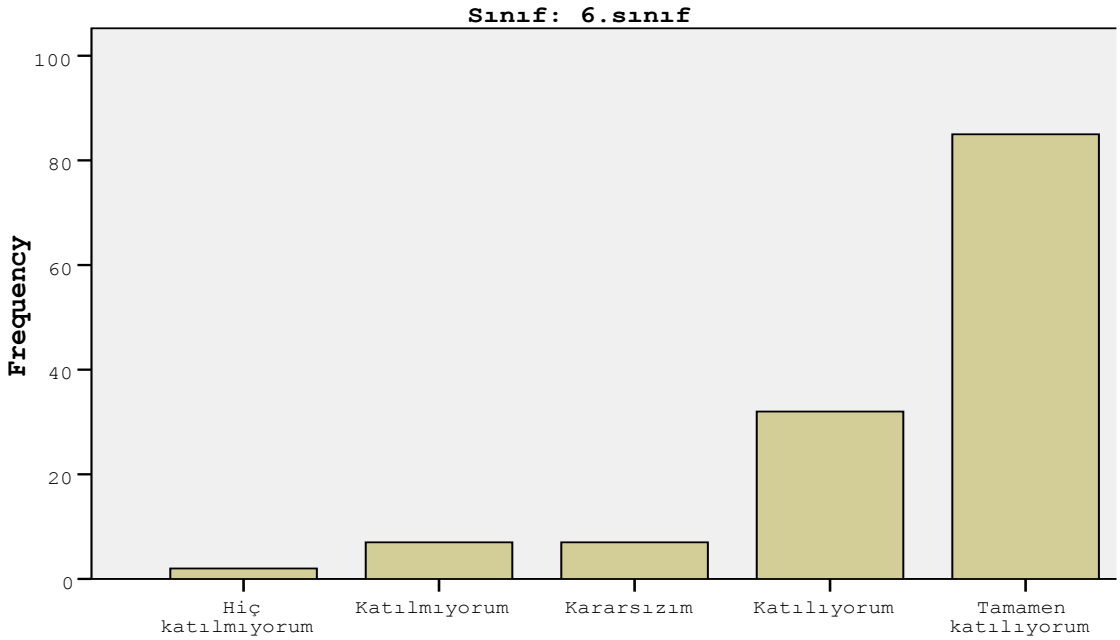
Bu madde öğrencilerin % 72,2'si kitaptaki aktivitelerin tek, eşli ve grup olarak çalışıldığına dair olumlu görüş bildirirken öğrencilerin sadece % 13,6'lık kısmı olumsuz görüş belirtmiştir. Buna karşın öğrencilerin % 14,3'ü herhangi bir görüş belirtmemiştir.

Şekil 24. Kitaptaki aktivitelerin çalışmaya etkisi

Madde 5: Kitapta kullanılan resimler ve fotoğraflar yeni kelimeleri daha rahat öğrenmemi sağlıyor.

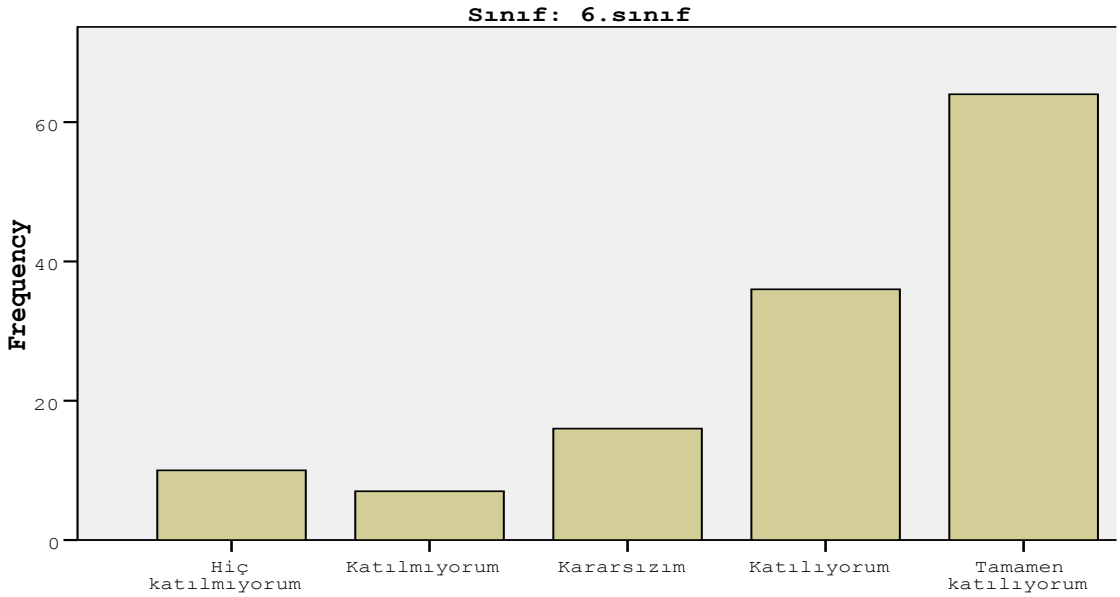
Bu madde de öğrencilerin % 88'i kitapta kullanılan resimlerin ve fotoğrafların yeni kelimeleri öğrenmede kolaylık sağladığına dair olumlu şeklinde cevap verirken % 6,8'i ise olumsuz cevap vermiştir. Bununla birlikte öğrencilerin % 5,3'lik bölümü de herhangi bir görüş belirtmemiştir.

Şekil 25. Kitapta kullanılan resim ve görsellerin yeni kelimeleri öğrenmeye etkisi

Madde 6: Kitaptaki dinleme parçaları benim kelimeleri daha iyi telaffuz etmemi sağlıyor.

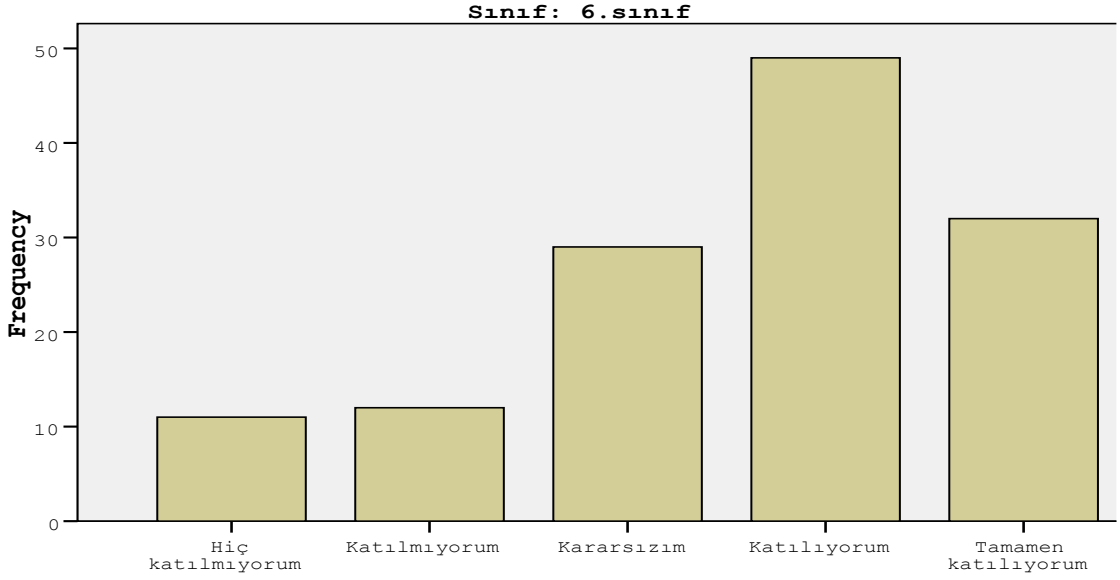
Bu madde de öğrencilerin % 75,2'i dinleme parçalarının telaffuza yardımcı olduğu konusunda olumlu görüş ifade ederken % 12,8'i bu konuda olumsuz görüş belirtmiştir. Bu da öğrencilerin telaffuzda dinleme parçalarından yararlanamadıklarını göstermektedir. % 12,0'lik kısmı ise kararsız olduğunu belirtmiştir.

Şekil 26. Kitaptaki dinleme parçalarının telaffuza etkisi

Madde 7: Kitaptaki aktiviteler yaratıcı özgün ve bağımsız cevaplar vermemi sağlıyor.

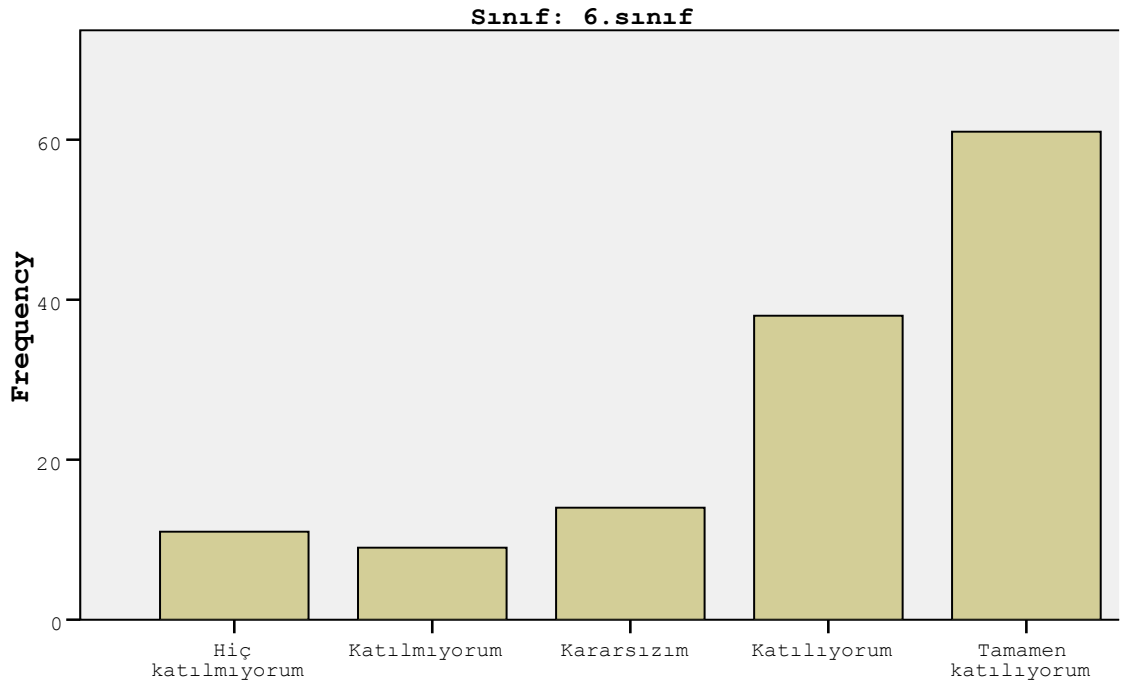
Bu madde de öğrencilerin % 60,9'u kitaptaki aktivitelerin özgün ve bağımsız cevaplar vermesine yardımcı olduğu konusunda olumlu düşünürken % 17,3'ü bu yönde olumsuz görüş belirtmiştir. % 21,8'i ise bu konuda herhangi bir yorumda bulunmamıştır.

Şekil 27. Kitaptaki aktivitelerin yaratıcı, özgün ve bağımsız cevap vermeye etkisi

Madde 8: Kitapta Arapça dilbilgisi kuralları ve kelimeler, şarkı, öykü anlatımı ve oyun yoluyla öğretiliyor.

Bu madde de öğrencilerin % 74,5'i dilbilgisi kurallarının şarkı ve oyun yoluyla öğretildiğine ilişkin olumlu görüş bildirirken %15,1'lik kısım bu konuda olumsuz düşünmektedir. Öğrencilerin % 10,5'i ise herhangi bir görüş belirtmemiştir.

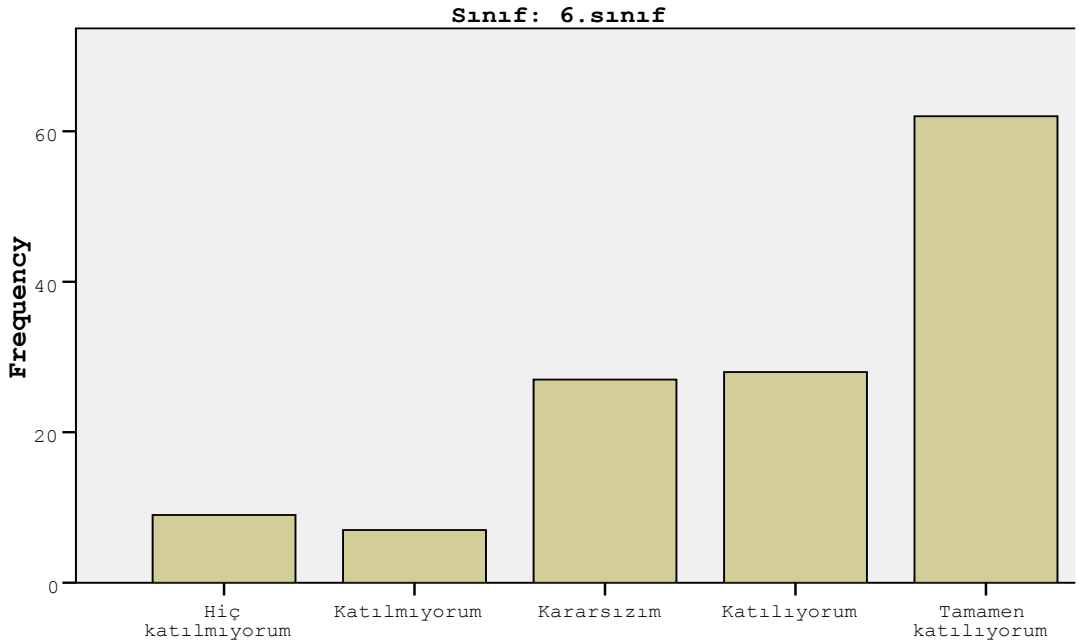

Şekil 28. Arapça dilbilgisi kuralları ve kelimeler şarkı, öykü anlatımı ve oyun yoluyla öğretilmesi

Altıncı sınıf öğrencilerinin altıncı sınıf Arapça ders kitabındaki beceriler ile ilgili görüşleri

Madde 9: Kitaptaki materyaller dört dil becerisini (okuma, yazma, konuşma ve dinleme) dengeli olarak sunuyor.

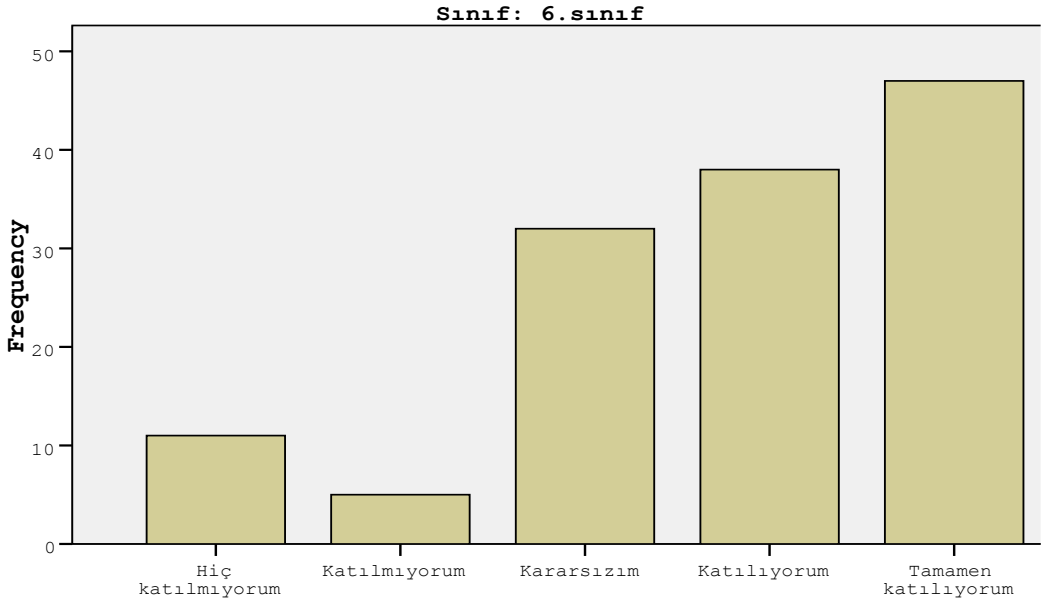
Bu madde de öğrencilerin % 67,7'si kitapta dört dil becerisinin dengeli olarak sunulduğunu belirtirken % 12,1'lik kısımda bu görüşe katılmamaktadır. % 20,3'lük kısım ise bu konuda herhangi bir yorum yapmamıştır.

Şekil 29. Kitaptaki materyallerin dört dil becerisini kazandırmaya etkisi

Madde 10: Ders kitabı, Arapça telaffuzu doğal şekliyle çalışmamızı sağlıyor.

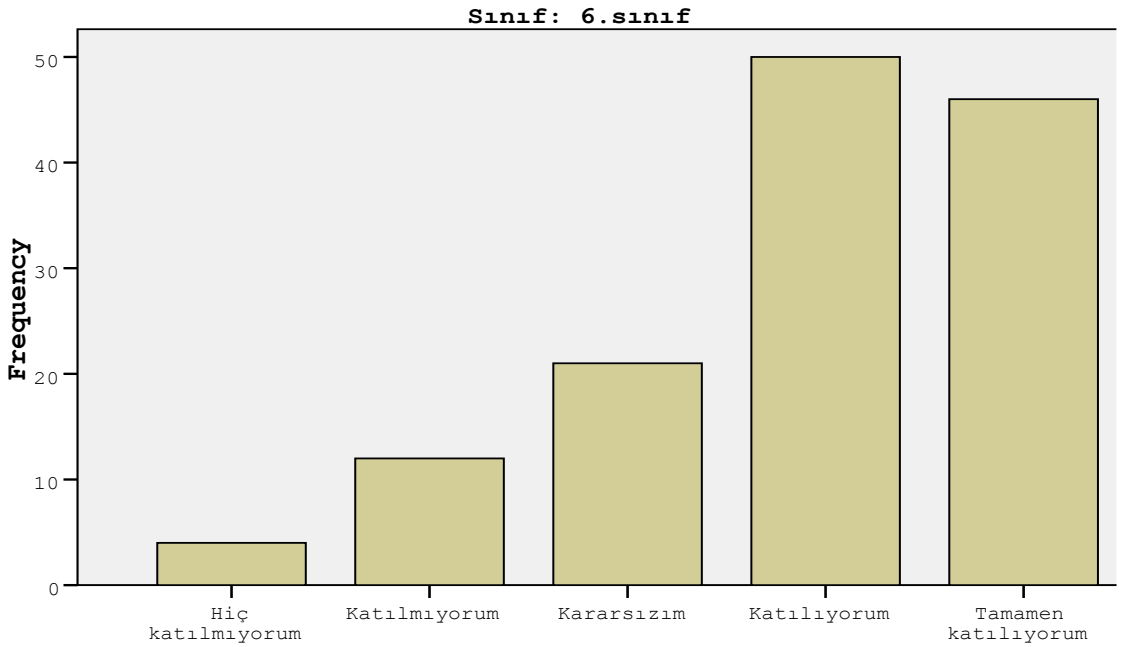
Bu madde de öğrencilerin %63,9'i ders kitabının Arapça telaffuzuna yardımcı olduğunu düşünmektedir. % 12,1'lik kısmı ise bu konuda olumsuz görüş belirtmiştir. Öğrencilerin % 24,1'i ise konuyla ilgili herhangi bir görüş belirtmemiştir.

Şekil 30. Kitabın Arapça telafuz çalışmasına etkisi

Madde 11: Ders kitabında kullanılan dil gerçek hayatta kullanılan Arapçayı yansıtıyor.

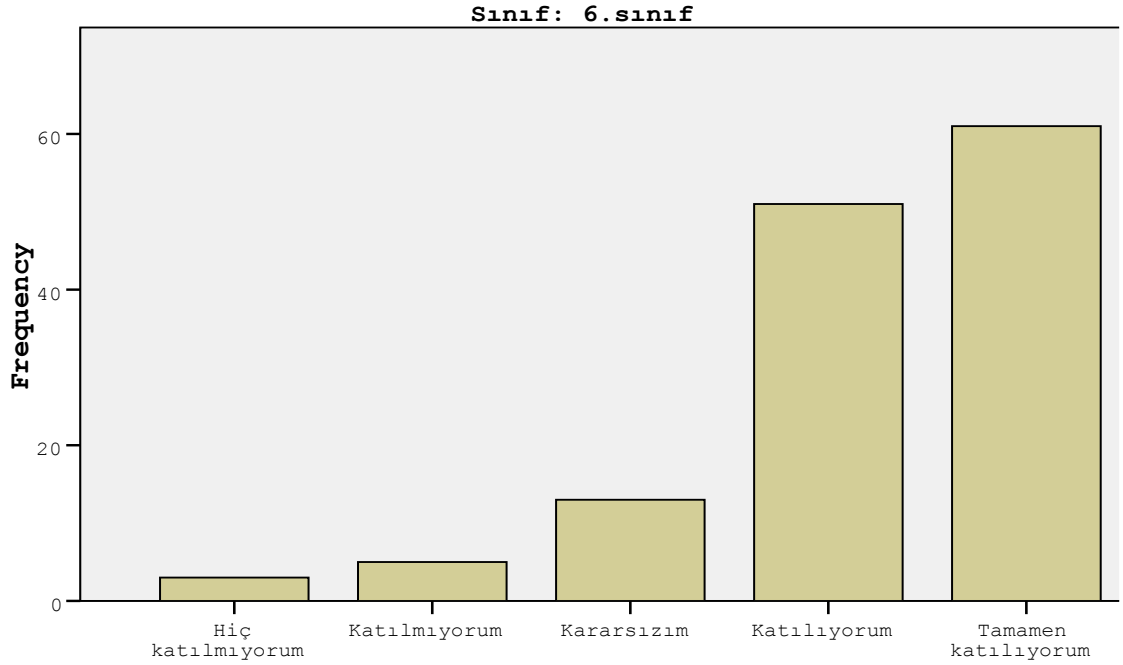
Bu madde de öğrencilerin % 72,2 gibi büyük bir çoğunluğu ders kitabının gerçek hayatta kullanılan dili yansıtmasına katıldığını belirtmiştir. % 12,0'lik bölümü ise olumsuz görüş belirtmiş belirtmiş,% 15,8'lik kısmı ise konuyla ilgili kararsız olduğunu belirtmiştir.

Şekil 31: Kitapta kullanılan Arapçanın gerçek hayattaki Arapçayı yansıtmasına etkisi

Madde 12: Ders kitabında benim Arapça seviyeme uygun bir dil kullanılıyor.

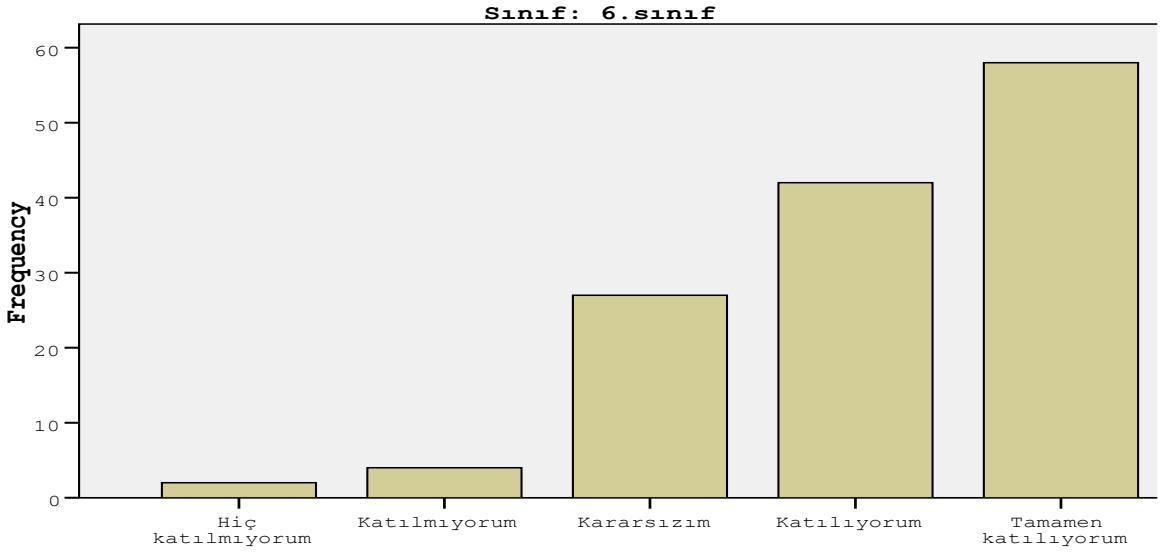
Bu madde de öğrencilerin % 84,2'i kitabın kendi seviyelerini uygun olduğunu düşünüyor. % 6,1'i ise bununla ilgili olumsuz görüş belirtmiştir. Öğrencinin % 9,8'i ise bu maddeyle ilgili herhangi bir görüş belirtmemiştir.

Şekil 32. Kitaptaki Arapça seviyesinin, öğrenci seviyesine uygunluğu

Madde 13: Kitaptaki dilbilgisi konularının ve kelimelerinin öğretim sırası uygun şekilde verilmiştir.

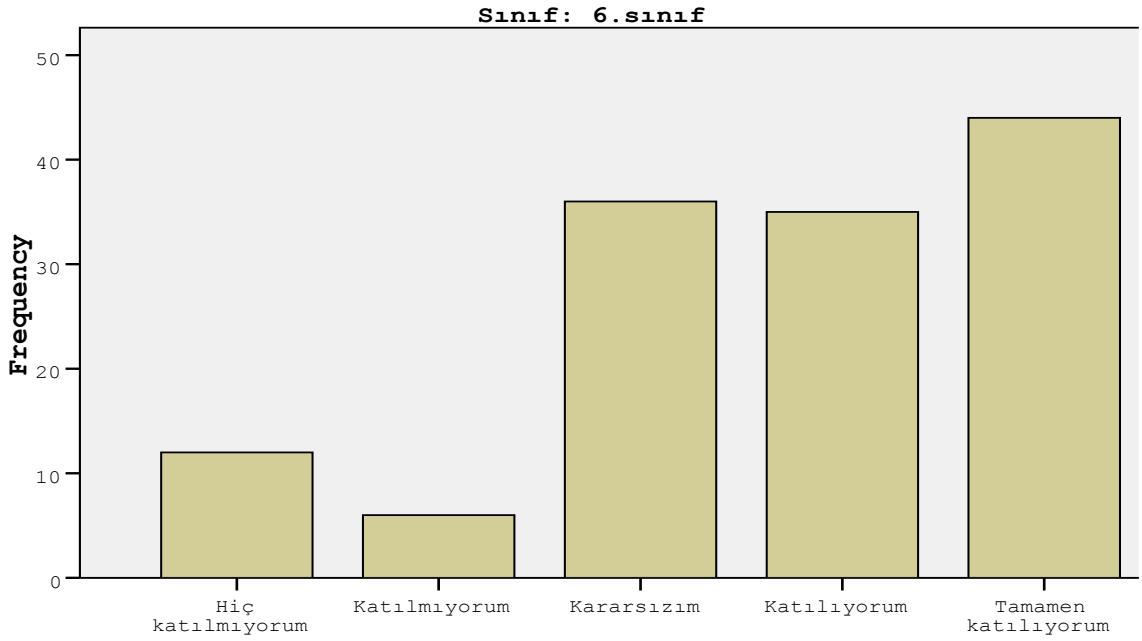
Bu madde de öğrencilerin % 75,2'si kitaptaki dilbilgisi konularının öğretim sırasına uygun olarak verildiğini düşünüyor. Buna karşın öğrencilerin % 4,5'lik kısmı maddeyle ilgili olumsuz görüş belirtirken, % 20,3'ü emin olmadığını belirtmiştir.

Şekil 33. Kitaptaki dilbilgisi konularının ve kelimelerinin öğretim sırasına uygunluğu

Madde 14: Kitaptaki dilbilgisi konuları kısa ve basit örneklerle sunuluyor.

Bu madde de kitaptaki dilbilgisi konularının kısa ve basit örneklerle sunulduğu ile ilgili olarak öğrencilerin % 59,4'ü olumlu görüş bildirirken % 13,5'i olumsuz görüş belirtmiştir. Buna karşın öğrencilerin % 27,1'i maddeyle ilgili herhangi bir yorum yapmamıştır.

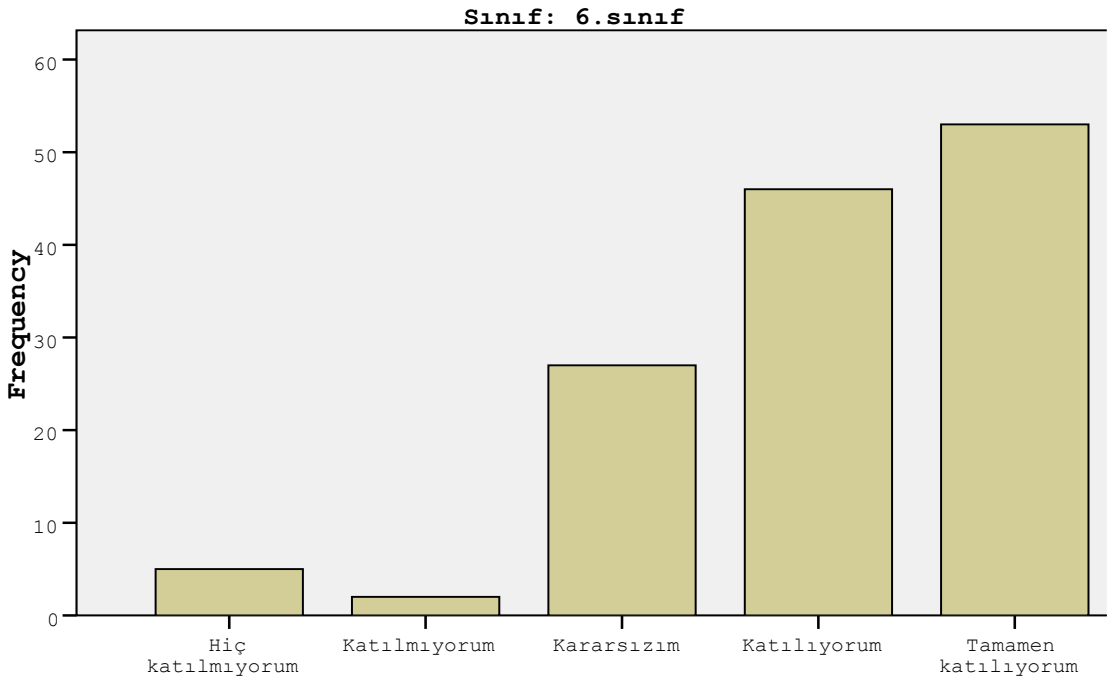

Şekil 34. Kitaptaki dilbilgisi örneklerle sunumu

Altıncı sınıf öğrencilerinin Altıncı sınıf Arapça ders kitabının konu ve içeriği ile ilgili görüşleri

Madde 15: Ders kitabının konusu ve içeriği Arapça öğrenen birisi olarak ihtiyaçlarıma uygundur.

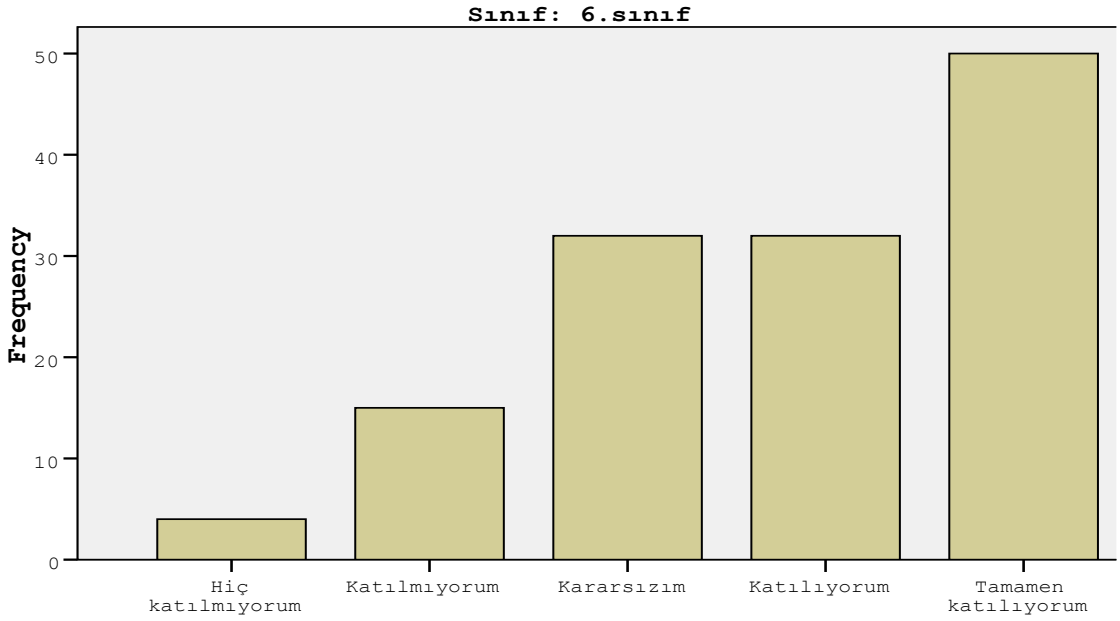
Bu madde de öğrencilerin % 57,5'i kitabının içeriğinin kendilerine uygun olduğunu düşünürken % 20'i bu görüşte olmadığını belirtmiştir. % 22,5'i ise bu konudan emin olmadığını belirtmiştir.

Şekil 35. Kitaptaki konuların ve içerisiğin Arapça öğrenenin ihtiyacını uygunluğu

Madde 16: Ders kitaplarının konuları genel olarak gerçek yaşamla ilişkilidir.

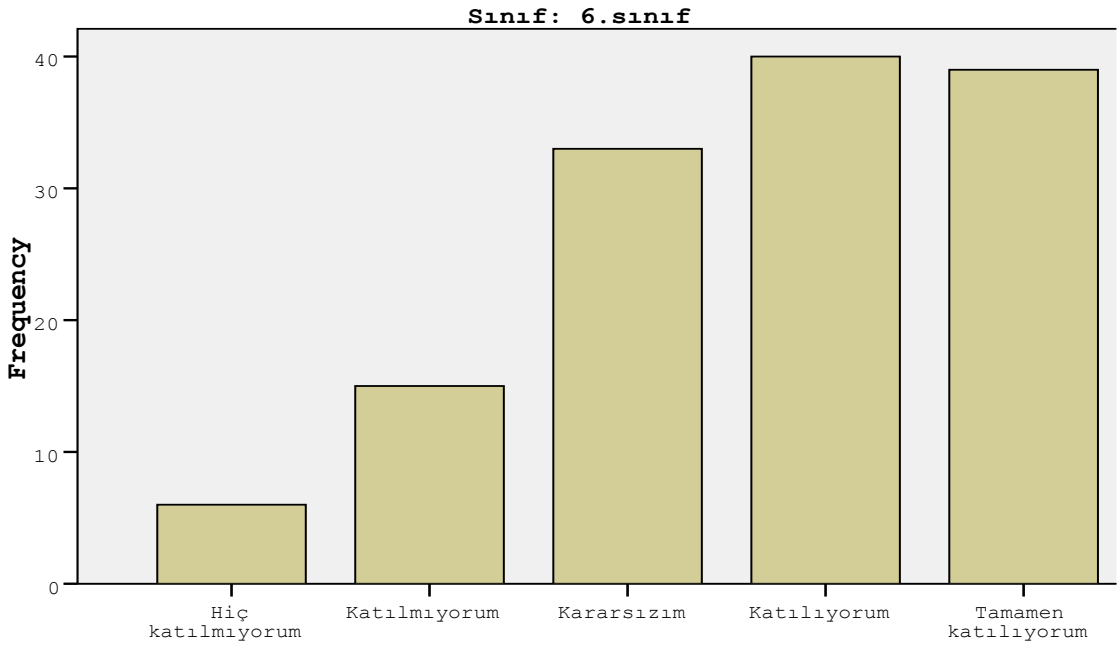
Bu madde de öğrencilerin % 61,7'si ders kitabı konularının gerçek yaşamla ilişkili olduğuna katılırken öğrencilerden % 14,3'ü maddeyle ilgili olumsuz görüş bildirirken % 24,1'i olumlu ya da olumsuz yorum yapmamıştır.

Şekil 36. Kitaptaki konuların ve içeriğinin gerçek hayatla ilişkisi

Madde 17: Materyallerin konusu ve içeriği yeterince ilginç ve teşvik edicidir.

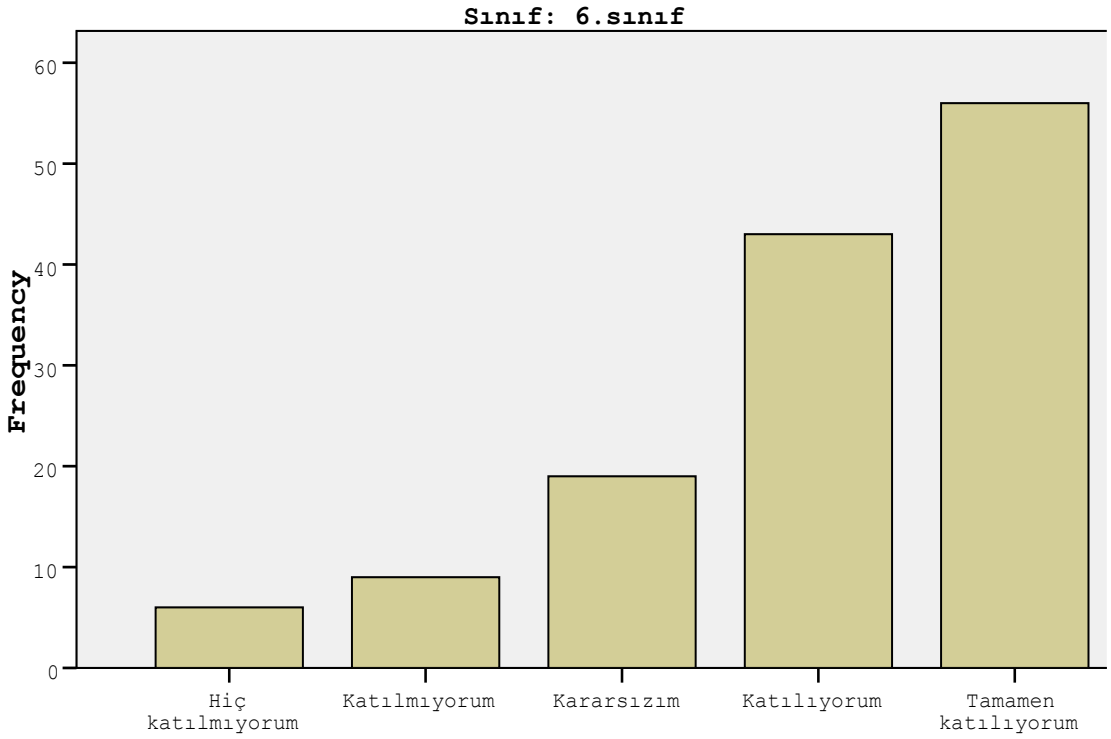
Bu madde de öğrencilerin sadece % 59,4'ü materyallerin içeriğinin ilginç ve teşvik edici olduğunu belirtirken % 15,8'i ise buna katılmadığını belirtmiştir. Buna karşın öğrencilerin % 24,8'i kararsız olduğu yönünde görüş belirtmiştir.

Şekil 37. Materyallerin konu ve içeriğinin teşvik edici olması

Madde 18: Ders kitabının konularında ve içeriğinde yeterince çeşitlilik vardır.

Bu madde de öğrencilerin % 74,4'ü yani büyük bir çoğunluğu kitaptaki konuların yeterince çeşitli olduğunu ifade etmişlerdir. % 11,3vlik kısmı da maddeyle ilgili olumsuz görüş bildirmişlerdir. Öğrencilerin % 14,3'ü ise olumlu ya da olumsuz bir görüş belirtmemişlerdir.

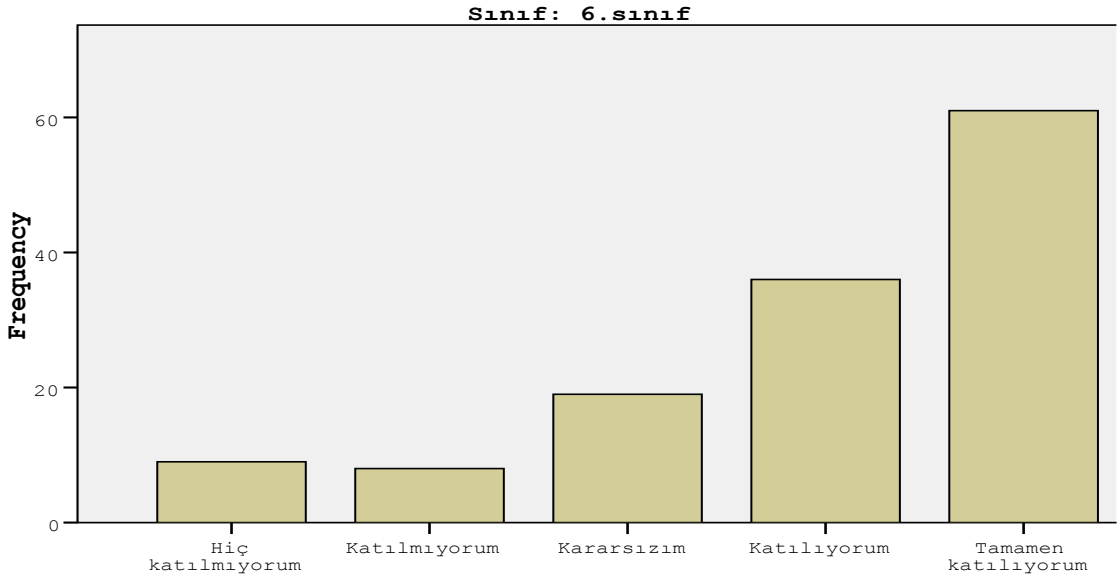

Şekil 38. Kitabın konu ve içeriğinin çeşitliliği

Altıncı sınıf öğrencilerinin altıncı sınıf Arapça ders kitabının genel değerlendirmesi ile ilgili görüşleri

Madde 19: Ders kitabı beni ileride de Arapça çalışmaya teşvik ediyor.

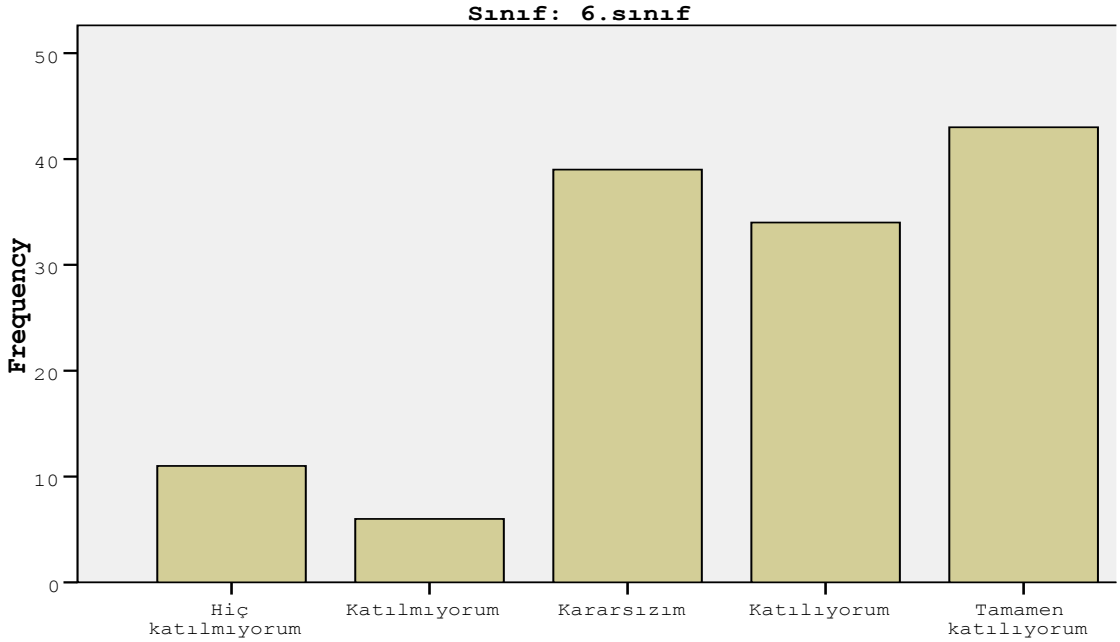
Bu madde de öğrencilerin % 73'ü ders kitabının kendilerinin ilerde de Arapça çalışmaya teşvik ettiğini düşünürken % 12,8'i maddeyle ilgili olumsuz düşünmektedir. Öğrencilerin % 14,3'ü ise maddeyle ilgili herhangi bir yorum yapmamıştır.

Şekil 39. Kitabın ileride Arapça çalışmaya teşvik etmesi

Madde 20: Seçme şansım olsa yine bu kitabı tercih ederdim.

Bu madde de öğrencilerin % 57,9'u seçme şansı olsa bu kitabı tercih edeceğini belirtiyor. Buna karşın öğrencilerin % 12,8'i ise bu maddeyle ilgili olumsuz görüş bildirmektedir. % 29,3'lük kısmı ise herhangi bir görüş belirtmemiştir.

Şekil 40. Kitabın tekrar tercih edilip edilmemesine etkisi

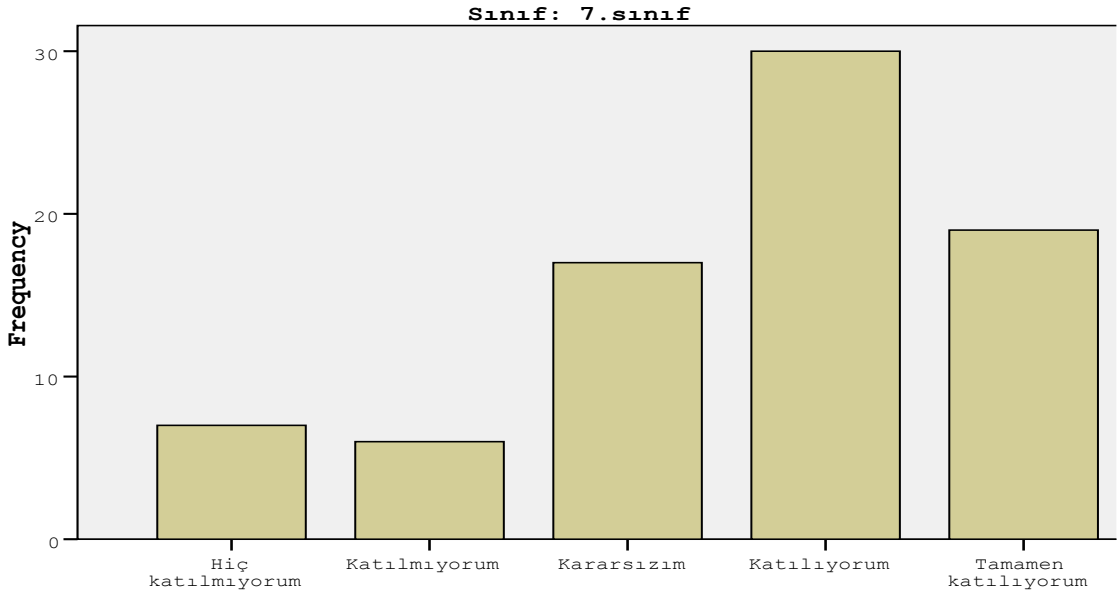
4.3. Yedinci Sınıf Arapça Kitabı ile ilgili Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Görüşleri

Bu bölüm,7. sınıf Arapça ders kitabı için 79 yedinci sınıf öğrencilerine uygulanan 20 maddelik anketten elde edilen sonuçları içermektedir. Anket kitabın taslağı ve planı, kitaptaki aktiviteler, beceriler, kitaptaki dil, ders kitabının konu ve içeriği ve genel değerlendirme olmak üzere toplam beş bölümden oluşmaktadır. Öğrencilerin bu altı bölüme verdikleri cevaplara ait bulgular grafik ve sayısal olarak aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Yedinci sınıf öğrencilerinin yedinci sınıf Arapça ders kitabının taslak ve planıyla ilgili görüşleri

Madde 1: Kitabın taslağı ve planı yeterince açık ve uygundur.

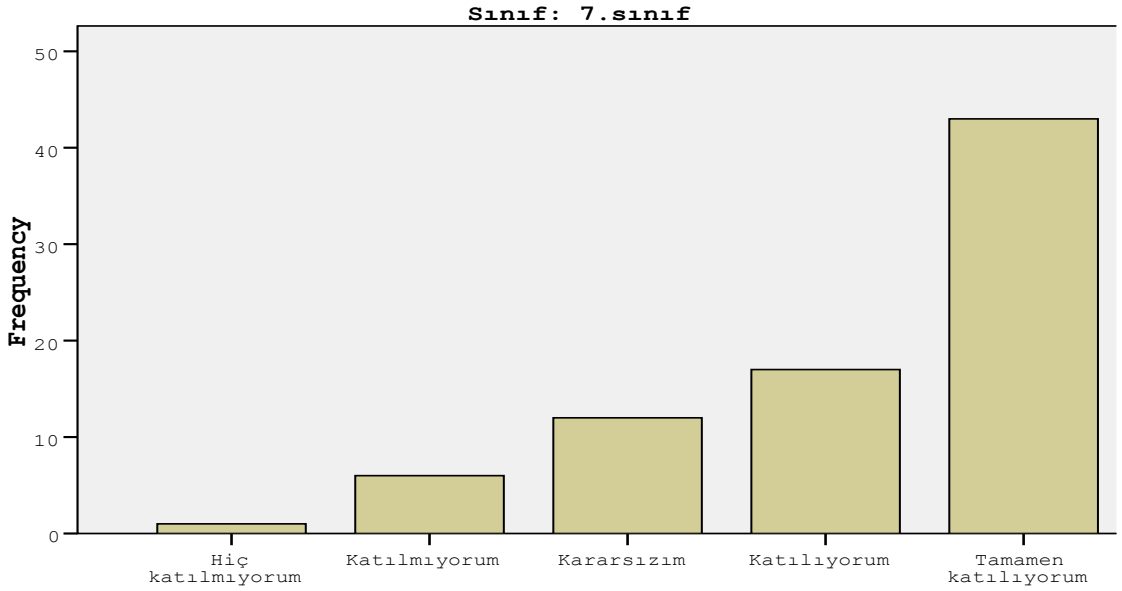
Bu madde de öğrencilerin % 62,1'i kitabın taslağı ve planı ile ilgili olumlu görüş bildirirken % 16,5'i ise olumsuz görüş belirtmiştir. Bunun yanısıra öğrencilerin % 21,5'i ise olumlu ya da olumsuz herhangi bir görüş belirtmemiştir.

Şekil 41. Kitabın taslağı ve planının açıklığı ve uygunluğu

Madde 2: Ders kitabı görsel açıdan etkili bir şekilde düzenlenmiştir.

Bu madde de öğrencilerin % 75,9'u ders kitabının görsel açıdan etkili bir şekilde düzenlediği ile ilgili olumlu görüş bildirirken % 8,9'u olumsuz görüş belirtmiştir. Buna karşın öğrencilerden % 15,2'si ise olumlu ya da olumsuz herhangi bir görüş belirtmemiştir.

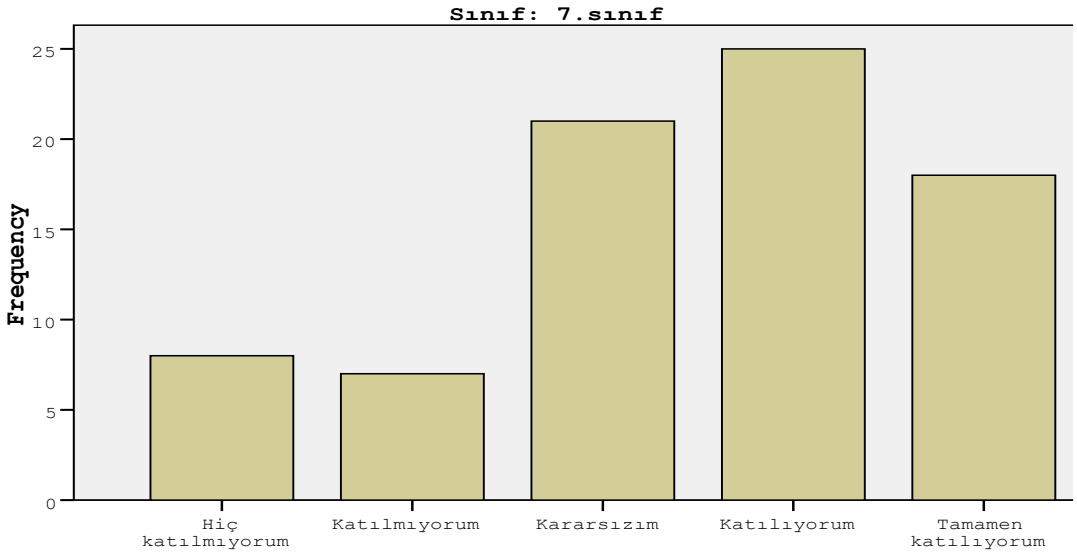

Şekil 42. Ders kitabının görselliği

Yedinci sınıf öğrencilerinin yedinci sınıf Arapça kitabındaki aktiviteler ile ilgili görüşleri

Madde 3: Kitaptaki aktiviteler Arapçada yeterli olarak iletişim kurmamı sağlıyor.

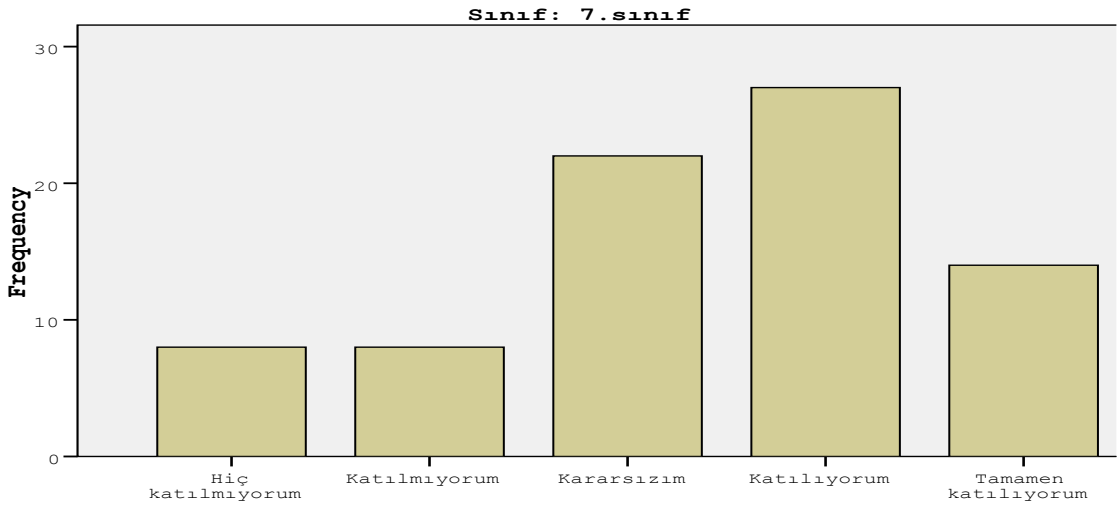
Bu madde de öğrencilerin % 54,4'ü kitaptaki aktivitelerin iletişim için yeterli olduğu ile ilgili olarak olumlu görüş bildirirken % 19,0'ı ise olumsuz görüş belirtmiştir. Bununla birlikte öğrencilerin % 26,6'ı ise herhangi bir görüş belirtmemiştir.

Şekil 43. Kitaptaki aktivitelerin Arapçada iletişim kurma düzeyleri

Madde 4: Kitaptaki aktiviteler tek, eşli ve grup olarak çalışmamızı sağlıyor.

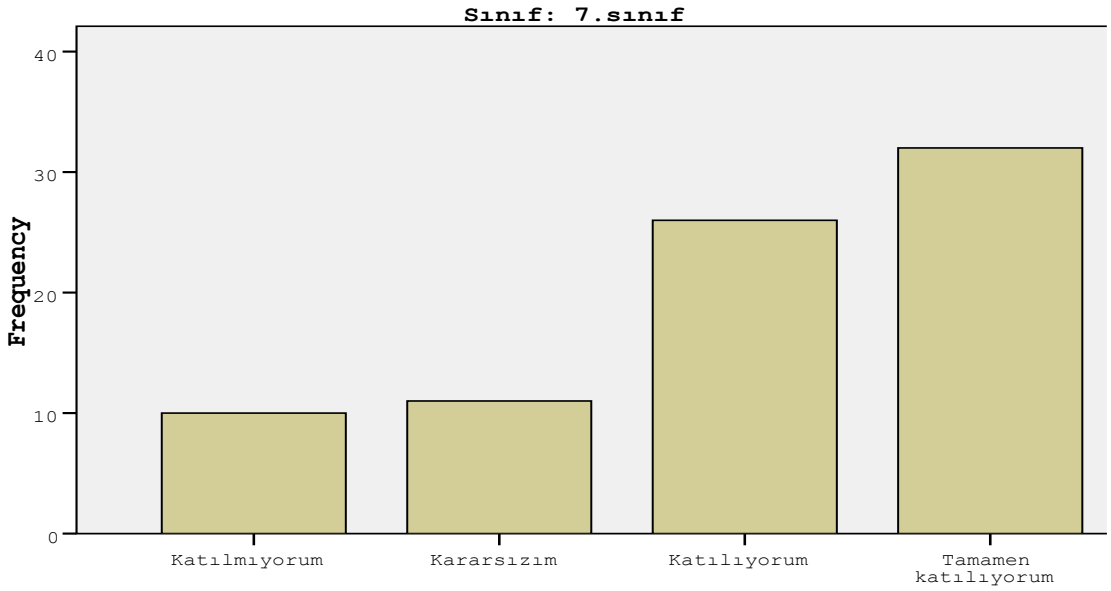
Bu madde de öğrencilerin % 51,9'u kitaptaki aktivitelerin tek, eşli ve grup olarak çalışıldığına dair olumlu görüş bildirirken öğrencilerin % 20,2'lik kısmı olumsuz görüş belirtmiştir. Buna karşın öğrencilerin % 27,8'i herhangi bir görüş belirtmemiştir.

Şekil 44. Kitaptaki aktivitelerin çalışmaya etkisi

Madde 5: Kitapta kullanılan resimler ve fotoğraflar yeni kelimeleri daha rahat öğrenmemi sağlıyor.

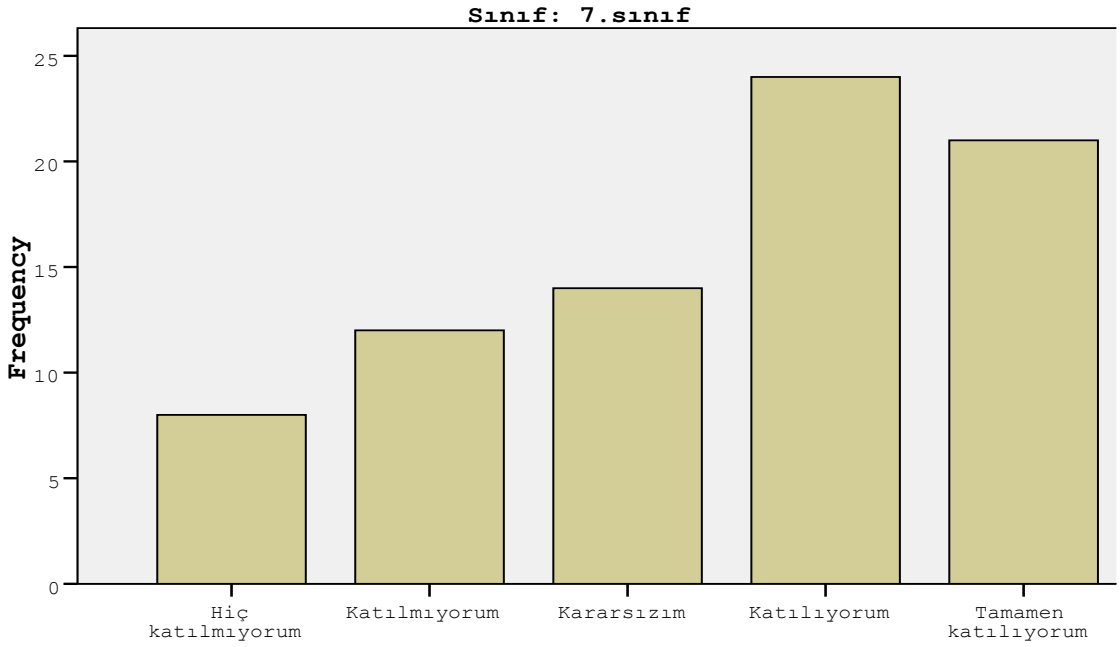
Bu madde de öğrencilerin % 40,5'i kitapta kullanılan resimlerin ve fotoğrafların yeni kelimeleri öğrenmede kolaylık sağladığına dair tamamen katılıyorum şeklinde cevap verirken % 32,9'u ise katılıyorum şeklinde cevap vermiştir.%12,7'lik kısmı olumsuz görüş belirtmiştir. Buna karşın öğrencilerin % 13,9'luk bölümü de herhangi bir görüş belirtmemiştir.

Şekil 45. Kitapta kullanılan resim ve görsellerin yeni kelimeleri öğrenmeye etkisi

Madde 6: Kitaptaki dinleme parçaları benim kelimeleri daha iyi telaffuz etmemi sağlıyor.

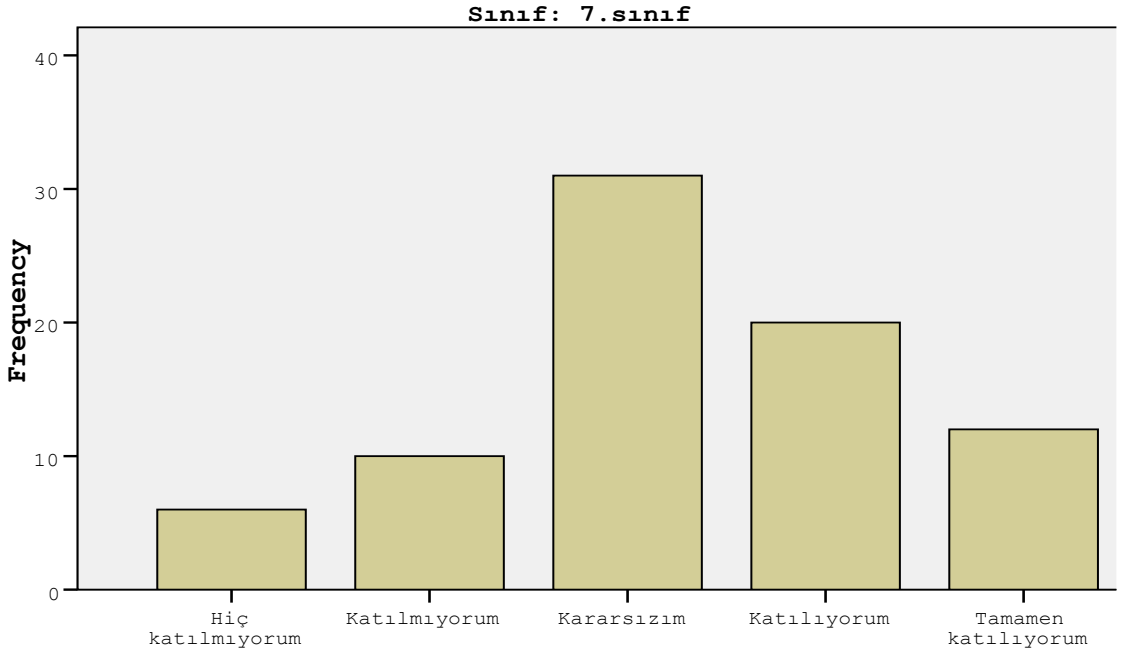
Bu madde de öğrencilerin % 57,0'ı dinleme parçalarının telaffuza yardımcı olduğunu ifade ederken % 25,3'ü bu konuda olumsuz görüş belirtmiştir. % 17,7'si ise herhangi bir görüş belirtmemiştir.

Şekil 46. Kitaptaki dinleme parçalarının telaffuza etkisi

Madde 7: Kitaptaki aktiviteler yaratıcı özgün ve bağımsız cevaplar vermemi sağlıyor.

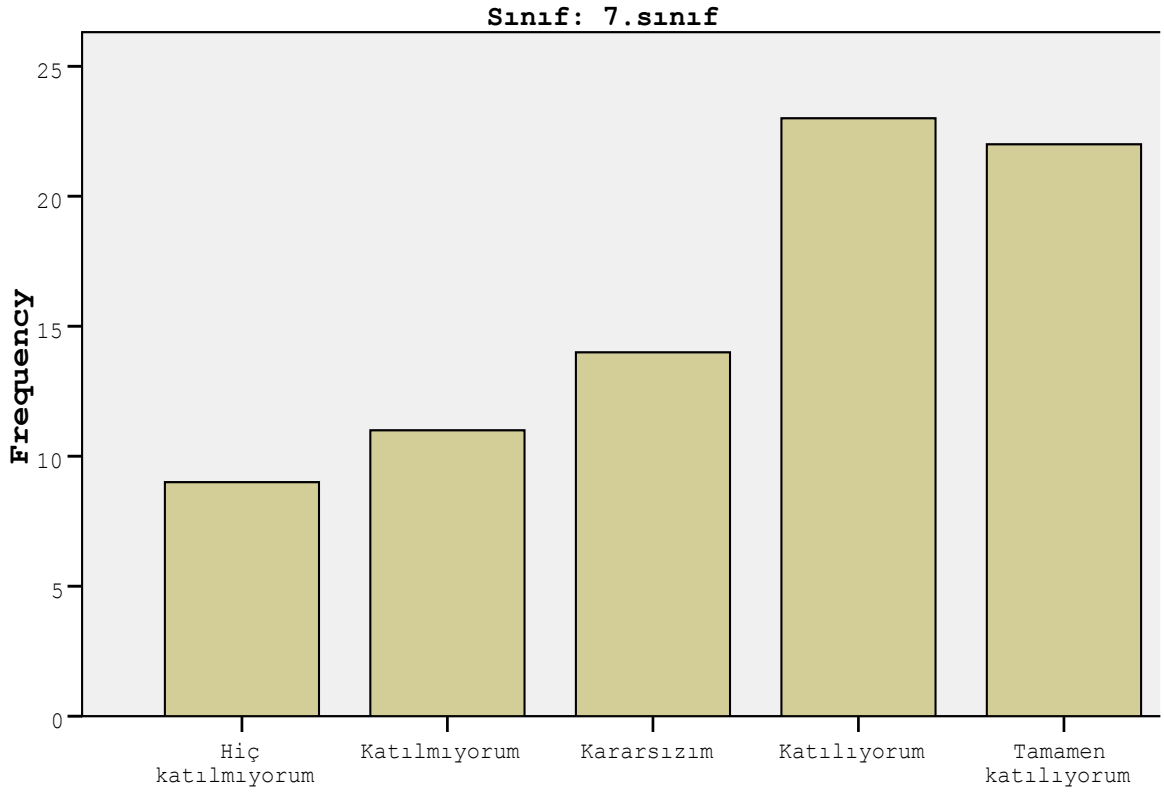
Bu madde de öğrencilerin % 40,5'i kitaptaki aktivitelerin özgün ve bağımsız cevaplar vermesine yardımcı olduğunu düşünürken % 20,3'ü bu yönde olumsuz görüş belirtmiştir. % 39,2'si bu konuda herhangi bir yorumda bulunmamıştır.

Şekil 47. Kitaptaki aktivitilerin yaratıcı, özgün ve bağımsız cevap vermeye etkisi

Madde 8: Kitapta Arapça dilbilgisi kuralları ve kelimeler, şarkı, öykü anlatımı ve oyun yoluyla öğretiliyor.

Bu madde de öğrencilerin % 56,9'u dilbilgisi kurallarının şarkı ve oyun yoluyla öğretildiğine ilişkin olumlu görüş bildirirken % 25,3'lük kısım bu konuda olumsuz düşünmektedir. Öğrencilerin % 17,7'si ise kararsız görüş belirtmiştir.

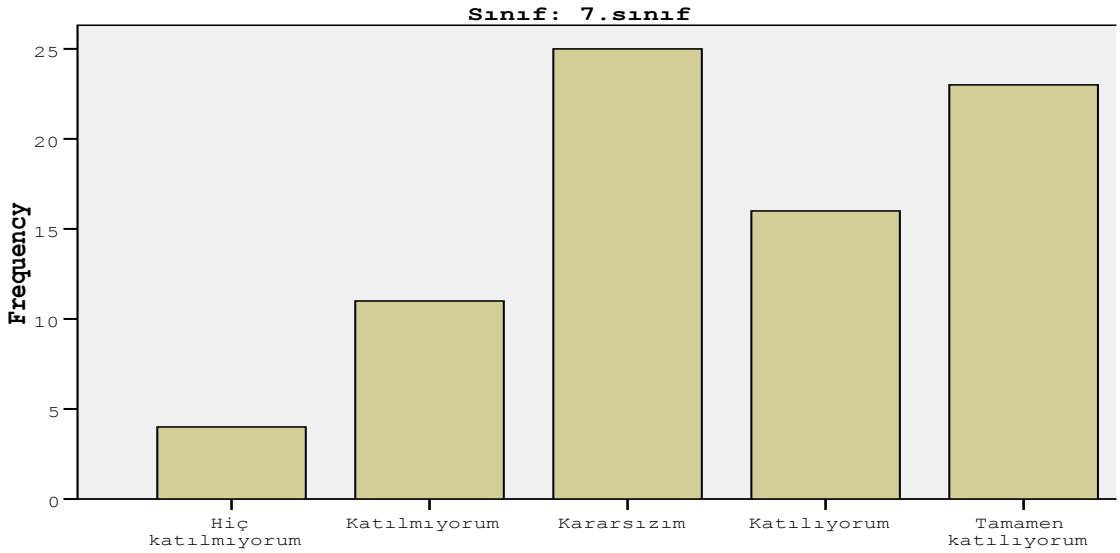

Şekil 48. Arapça dilbilgisi kuralları ve kelimeler şarkı, öykü anlatımı ve oyun yoluyla öğretilmesi

Yedinci sınıf öğrencilerinin yedinci sınıf Arapça kitabındaki beceriler ile ilgili görüşleri

Madde 9: Kitaptaki materyaller dört dil becerisini (okuma, yazma, konuşma ve dinleme) dengeli olarak sunuyor.

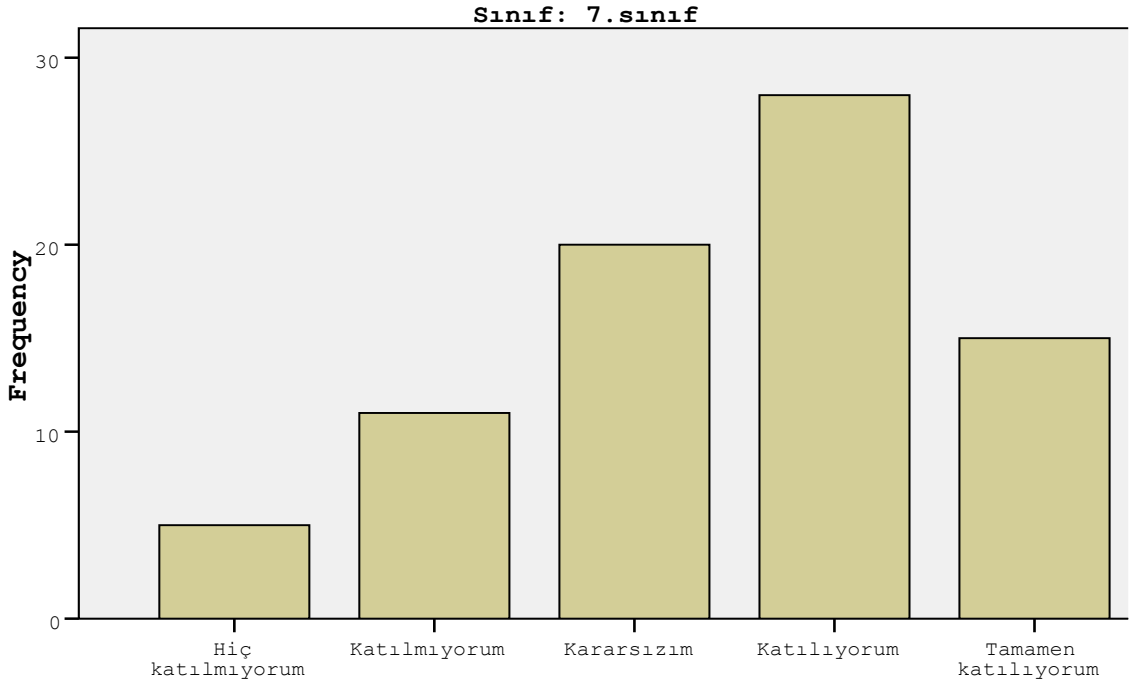
Bu madde de öğrencilerin % 49,4'ü kitapta dört dil becerisinin dengeli olarak sunulduğunu belirtirken % 19,0'lık bölüm bu görüşe katılmamaktadır. % 31,6'lık bölüm ise bu konuda herhangi bir yorum yapmamıştır.

Şekil 49. Kitaptaki materyallerin dört dil becerisini kazandırmaya etkisi

Madde 10: Ders kitabı, Arapça telaffuzu doğal şekliyle çalışmamızı sağlıyor.

Bu madde de öğrencilerin %54,4'ü ders kitabının Arapça telaffuzuna yardımcı olduğunu düşünmektedir. % 20,2'lik kısmı ise bu konuda olumsuz görüş belirtmiştir. % 25,3'ü ise konuyla ilgili kararsız olduğunu belirtmiştir.

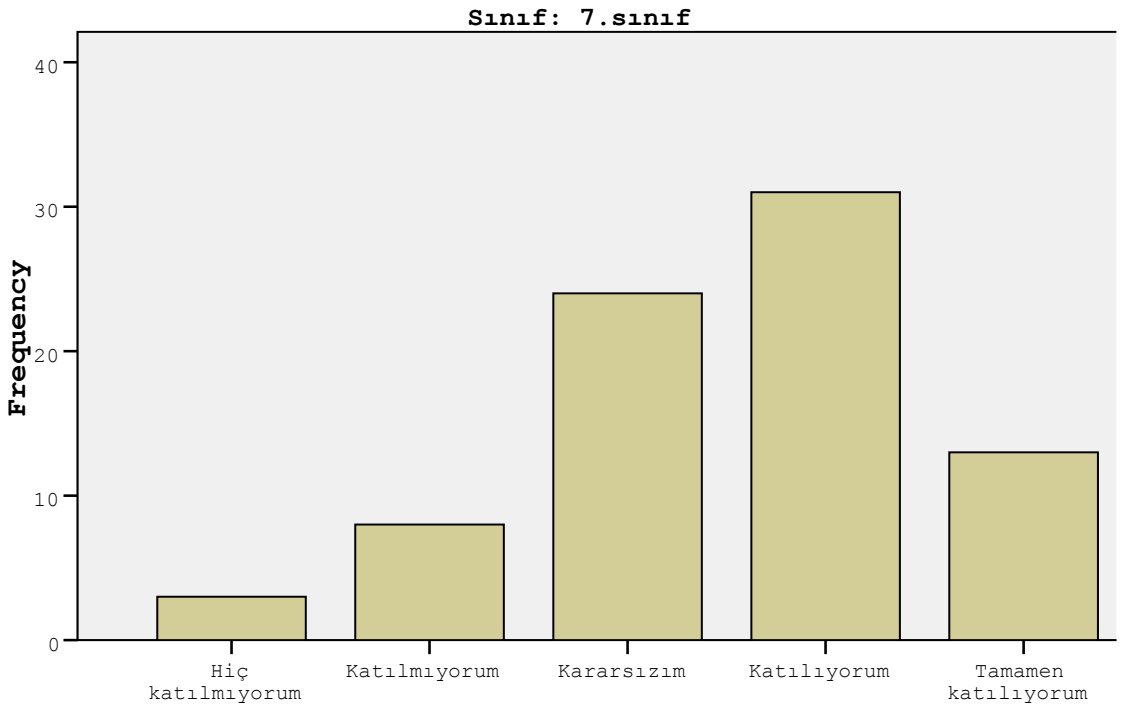

Şekil 50. Kitabın Arapça telafuz çalışmasına etkisi

Yedinci sınıf öğrencilerinin yedinci sınıf Arapça ders kitabının dili ile ilgili görüşleri

Madde 11: Ders kitabında kullanılan dil gerçek hayatta kullanılan Arapçayı yansıtıyor.

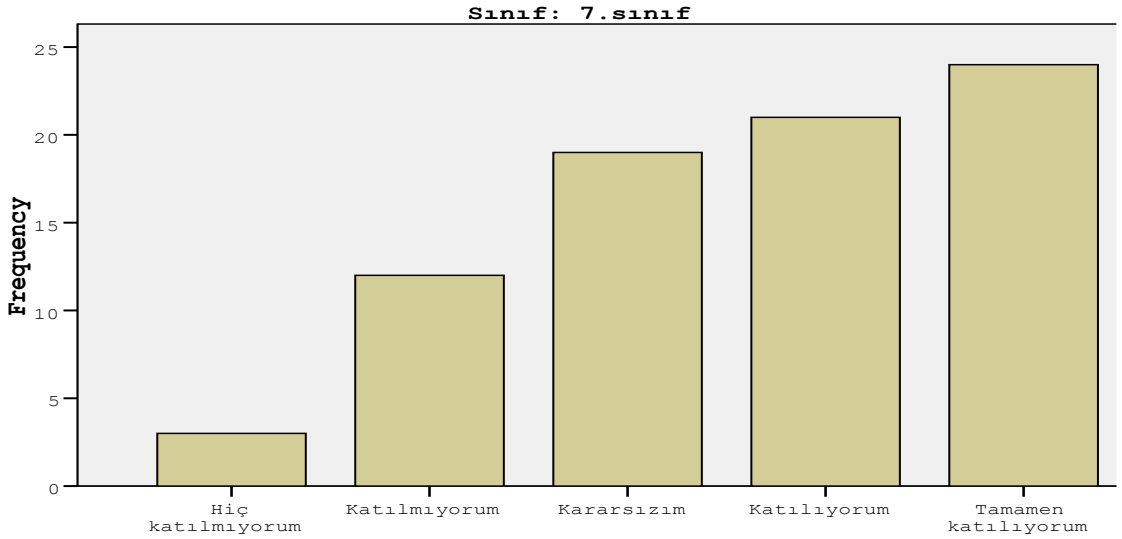
Bu madde de öğrencilerin % 55,7'lik kısmı ders kitabının gerçek hayatta kullanılan dili yansıtmasına katıldığını belirtmiştir. Öğrencilerin % 13,9'u ise konuyla ilgili olumsuz görüş belirtmiştir. % 30,4'lük bölümü ise emin olmadığını belirtmiştir.

Şekil 51. Kitapta kullanılan Arapçanın gerçek hayattaki Arapçayı yansıtmasına etkisi

Madde 12: Ders kitabında benim Arapça seviyeme uygun bir dil kullanılıyor.

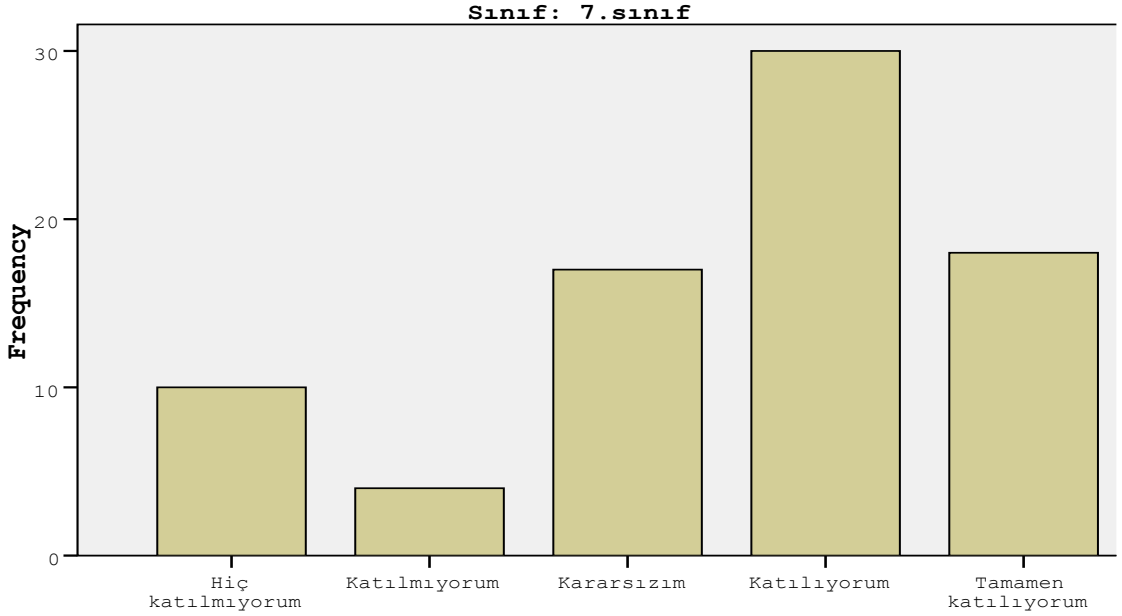
Bu madde de öğrencilerin % 57,0'ı kitabın kendi seviyelerini uygun olduğunu düşünürken, % 19'u ise bununla ilgili olumsuz görüş belirtmiştir. % 20'si ise bu maddeyle ilgili herhangi bir yorum yapmamıştır.

Şekil 52. Kitaptaki Arapça seviyesinin, öğrenci seviyesine uygunluğu

Madde 13: Kitaptaki dilbilgisi konularının ve kelimelerinin öğretim sırası uygun şekilde verilmiştir.

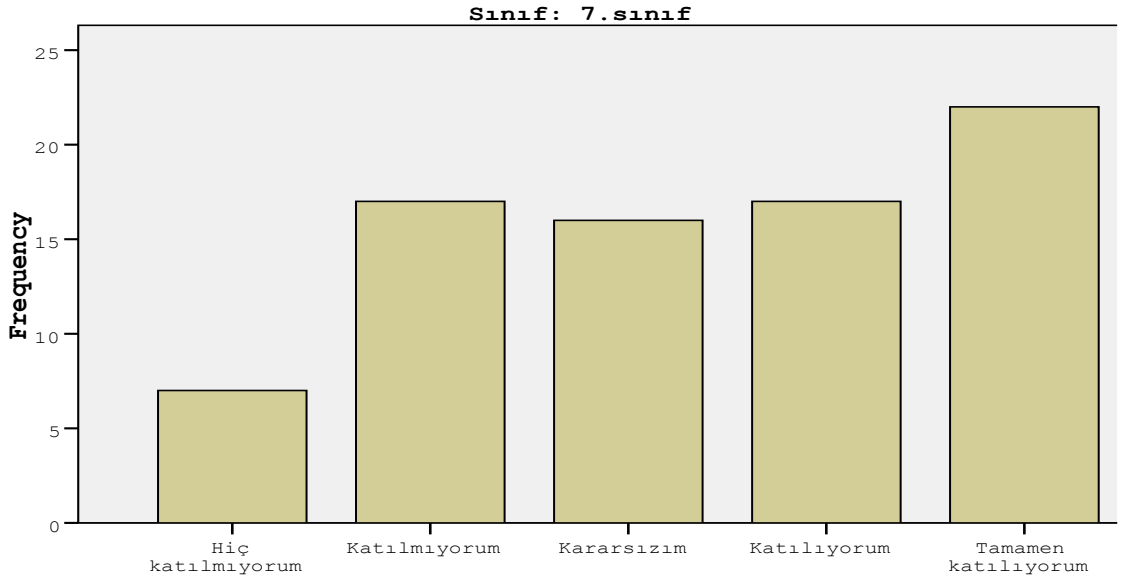
Bu madde de öğrencilerin % 60,8'i kitaptaki dilbilgisi konularının öğretim sırasına uygun olarak verildiğini düşünürken, öğrencilerin % 21,5'i emin olmadığını belirtirken % 17,8'lik kısmı da maddeyle ilgili olumsuz görüş belirtmiştir.

Şekil 53. Kitaptaki dilbilgisi konularının ve kelimelerinin öğretim sırasına uygunluğu

Madde 14: Kitaptaki dilbilgisi konuları kısa ve basit örneklerle sunuluyor.

Bu madde de kitaptaki dilbilgisi konularının kısa ve basit örneklerle sunulduğu ile ilgili olarak öğrencilerin % 49,3'ü olumlu görüş bildirirken % 30,4'ü olumsuz görüş belirtmiştir. Buna karşın öğrencilerin % 20,3'ü maddeyle ilgili herhangi bir yorum yapmamıştır.

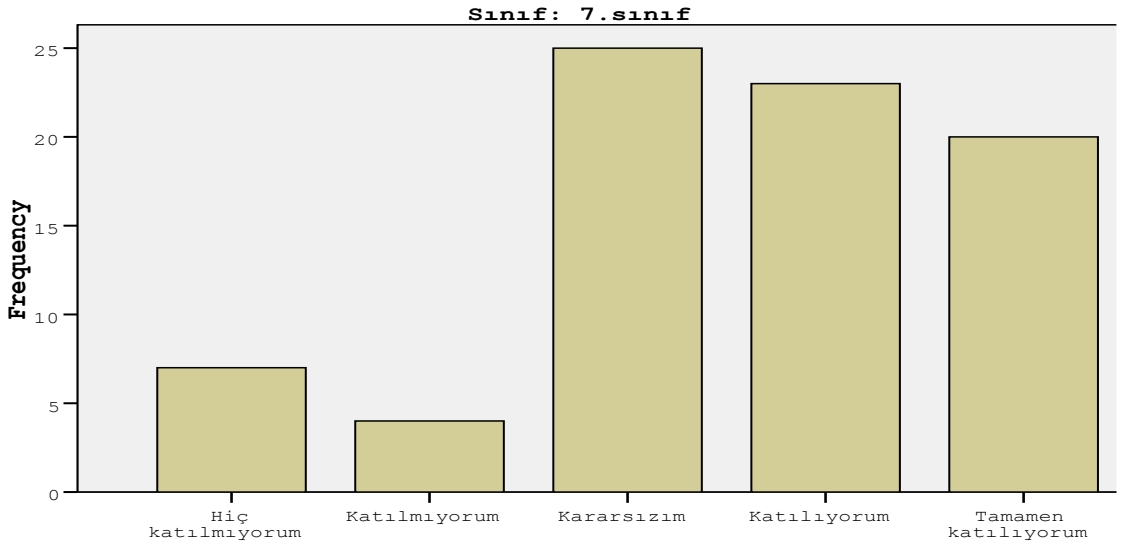

Şekil 54. Kitaptaki dilbilgisi örneklerle sunumu

Yedinci sınıf öğrencilerinin yedinci sınıf Arapça ders kitabının konu ve içeriği ile ilgili görüşleri

Madde 15: Ders kitabının konusu ve içeriği Arapça öğrenen birisi olarak ihtiyaçlarıma uygundur.

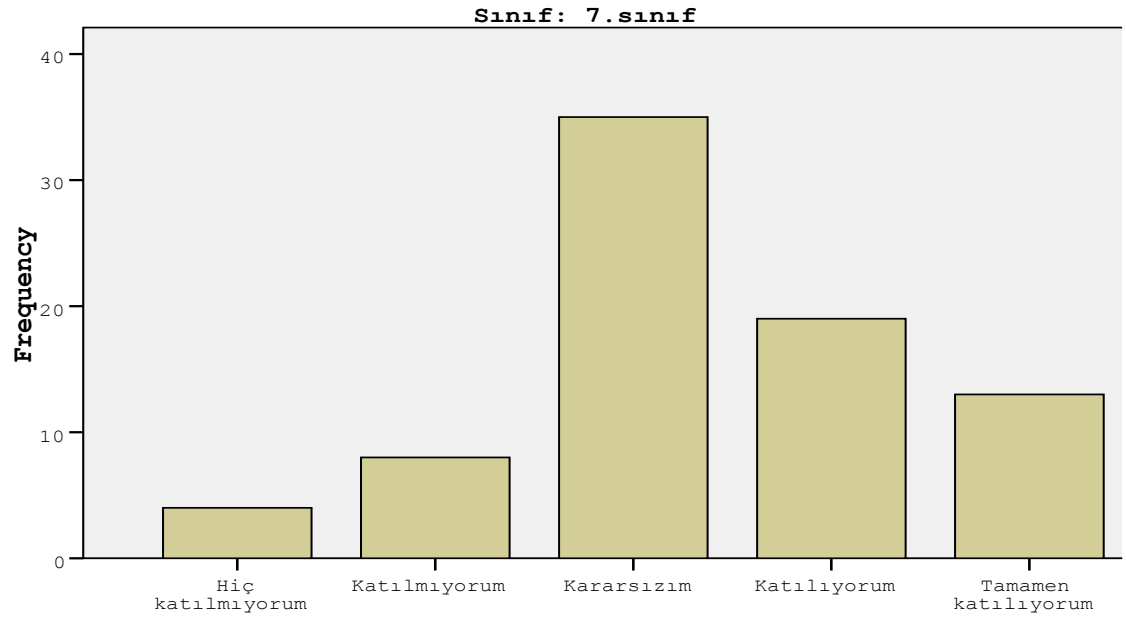
Bu madde de öğrencilerin % 54,4'ü kitabının içeriğinin kendilerine uygun olduğunu düşünürken %14,0'ı bu görüşte olmadığını belirtmiştir. % 31,6'ı ise bu konuda emin olmadığını ifade etmiştir.

Şekil 55. Kitaptaki konuların ve içerisiğin Arapça öğrenenin ihtiyacını uygunluğu

Madde 16: Ders kitaplarının konuları genel olarak gerçek yaşamla ilişkilidir.

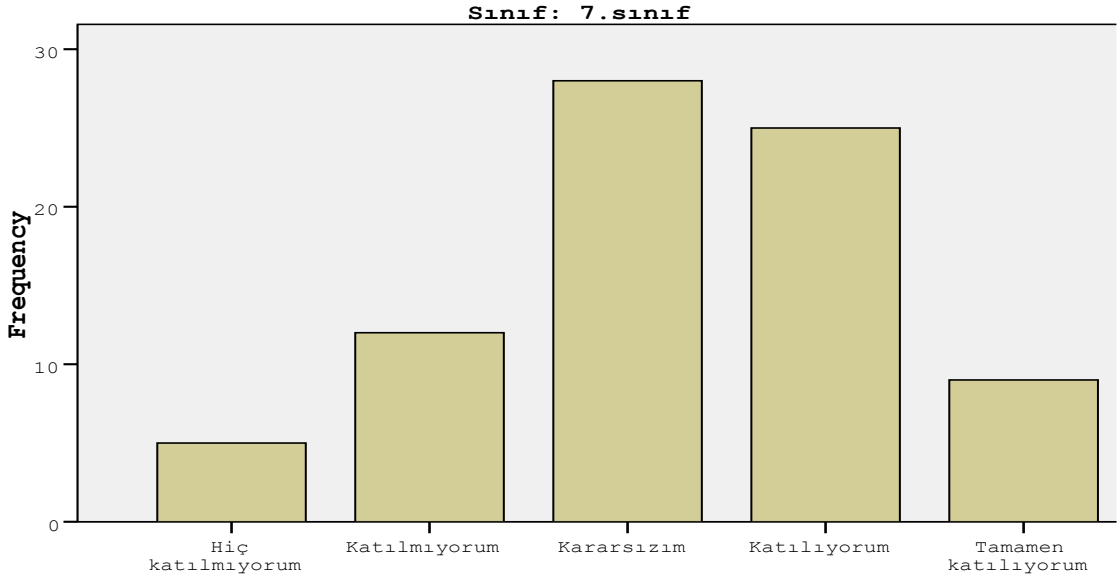
Bu madde de öğrencilerin % 40,6'sı ders kitabı konularının gerçek yaşamla ilişkili olduğuna tamamen katılırken % 15,2'si maddeyle ilgili olumsuz görüş belirtmiş, % 44,3'ü kararsız olduğunu belirtmiştir.

Şekil 56. Kitaptaki konuların ve içeriğinin gerçek hayatla ilişkisi

Madde 17: Materyallerin konusu ve içeriği yeterince ilginç ve teşvik edicidir.

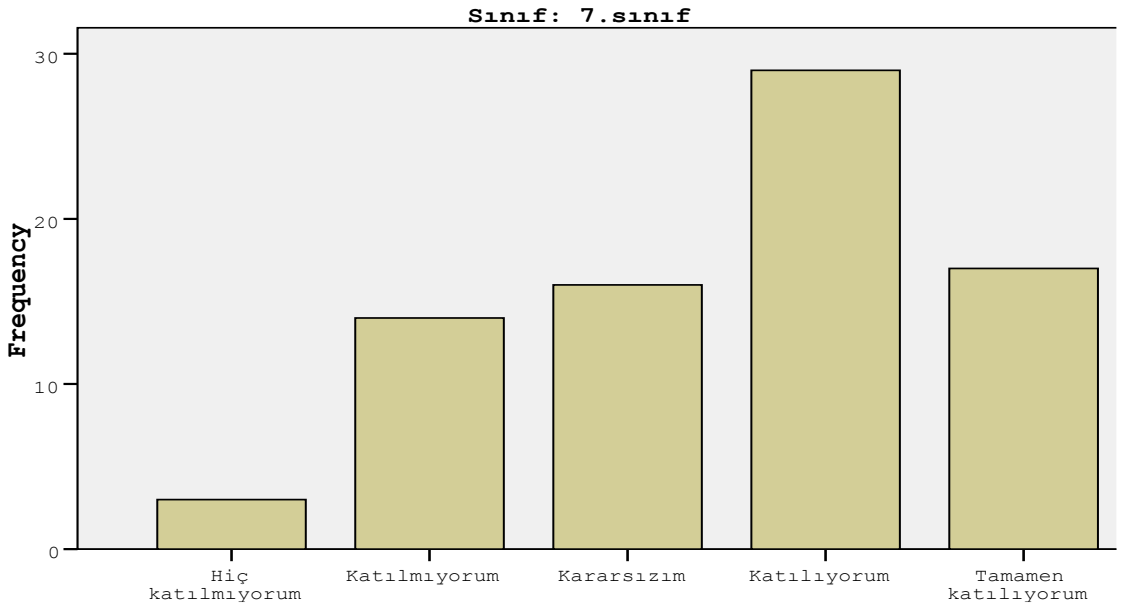
Bu madde de öğrencilerin sadece % 43,0'ı materyallerin içeriğinin ilginç ve teşvik edici olduğunu belirtirken % 21,5'i ise buna katılmadığını belirtmiştir. Buna karşın öğrencilerin % 35,4'ü kararsız olduğunu belirtmiştir.

Şekil 57. Materyallerin konu ve içeriğinin teşvik edici olması

Madde 18: Ders kitabının konularında ve içeriğinde yeterince çeşitlilik vardır.

Bu madde de öğrencilerin % 58,2'si kitaptaki konuların yeterince çeşitli olduğunu ifade etmişlerdir. % 21,5'lik kısmı da maddeyle ilgili olumsuz görüş bildirmişlerdir. Öğrencilerin % 20,3'ü ise olumlu ya da olumsuz bir görüş belirtmemişlerdir.

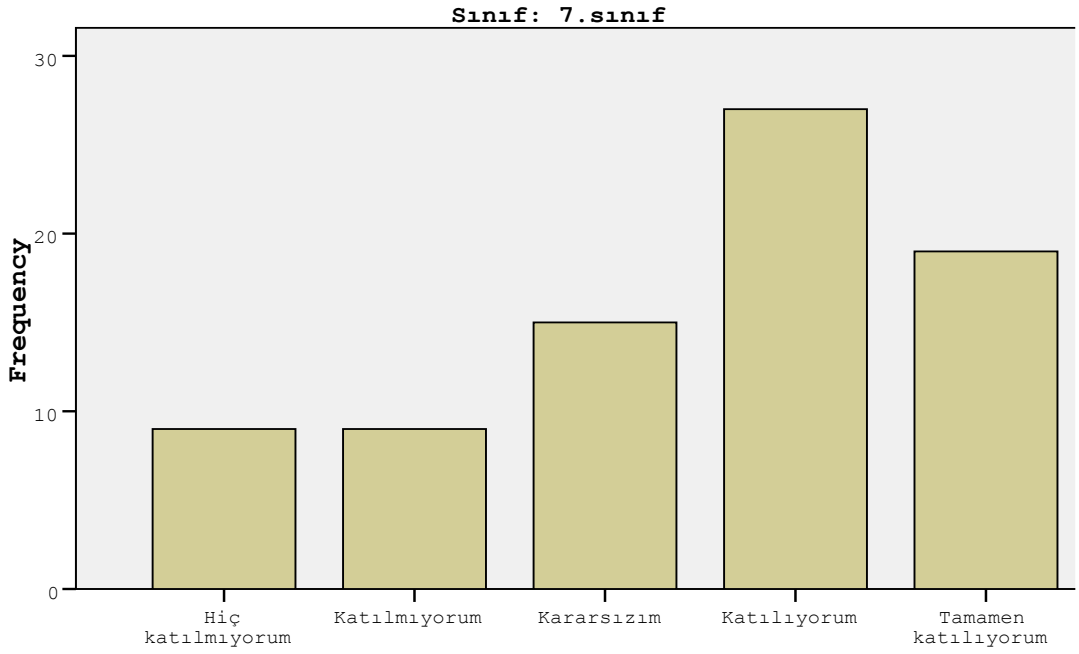

Şekil 58. Kitabın konu ve içeriğinin çeşitliliği

Yedinci sınıf öğrencilerinin yedinci sınıf Arapça ders kitabının genel değerlendirmesi ile ilgili görüşleri

Madde 19: Ders kitabı beni ileride de Arapça çalışmaya teşvik ediyor.

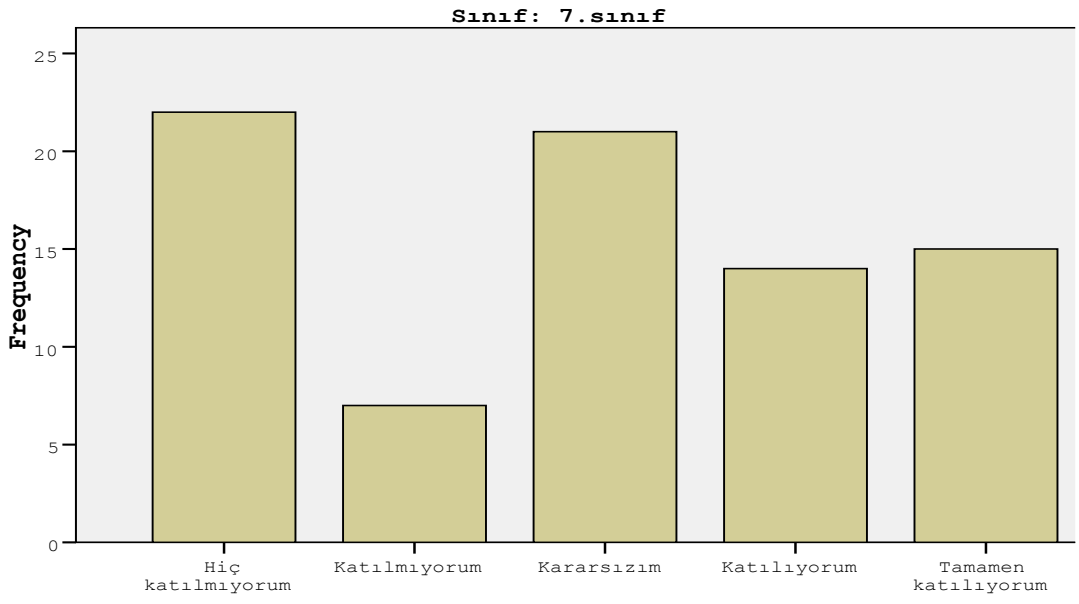
Bu madde de öğrencilerin % 58,3'ü ders kitabının kendilerinin ilerde de Arapça çalışmaya teşvik ettiğini düşünürken % 22,8'i maddeyle ilgili olumsuz düşünmektedir. Öğrencilerin % 19,0'ı ise maddeyle ilgili herhangi bir yorum yapmamıştır.

Şekil 59. Kitabın ileride Arapça çalışmaya teşvik etmesi

Madde 20: Seçme şansım olsa yine bu kitabı tercih ederdim.

Bu madde de öğrencilerin % 36,7'si seçme şansı olsa bu kitabı tercih edeceğini belirtiyor. Buna karşın öğrencilerin % 36,7'si ise bu maddeyle ilgili olumsuz görüş bildirmektedir. % 26,6'lık kısmı ise herhangi bir görüş belirtmemiştir.

Şekil 60. Kitabın tekrar tercih edilip edilmemesine etkisi

4.4. İmam Hatip Ortaokulları Arapça Ders Kitabı Serisi İle İlgili Öğretmen Görüşlerine İlişkin Bulgular

Bu bölüm, İmam hatip ortaokulu Arapça ders kitabı için Dersi halen okutmakta olan 32 Arapça öğretmenine uygulanan 25 maddelik anketten elde edilen bulguları içermektedir. Anket kitabın taslağı ve planı, kitaptaki aktiviteler, beceriler, kitaptaki dil, ders kitabının konu ve içeriği ve genel değerlendirme olmak üzere toplam beş bölümden oluşmaktadır. Öğretmenlerin bu altı bölüme verdikleri cevapların bulgular sayısal olarak aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Kitabın Taslağı ve Planına İlişkin Öğretmen Görüşleri

Tablo 61. Kitabın Taslağı Ve Planının Açıklığı Ve Uygunluğu

		Kişi sayısı	%
1. Kitabın taslağı ve planı yeterince açık ve uygundur.	Hiç katılmıyorum	3	9,4
	Katılmıyorum	10	31,3
	Katılıyorum	17	53,1
	Tamamen katılıyorum	2	6,3
	Toplam	32	100,0

Madde 1: Kitabın taslağı ve planı yeterince açık ve uygundur.

Bu madde de öğretmenlerin % 40,7'si kitabın taslağı ve planı ile ilgili olumsuz görüş bildirirken % 59,4'ü ise olumlu görüş belirtmiştir.

Tablo 62. Ders Kitabının Görselliği

		Kişi sayısı	%
2. Ders kitabı görsel açıdan etkili bir şekilde düzenlenmiştir.	Hiç katılmıyorum	1	3,1
	Katılmıyorum	9	28,1
	Kararsızım	10	31,3
	Katılıyorum	9	28,1
	Tamamen katılıyorum	3	9,4
	Toplam	32	100,0

Madde 2: Ders kitabı görsel açıdan etkili bir şekilde düzenlenmiştir.

Bu madde de öğretmenlerin % 31,2'si olumsuz görüş belirtirken % 37,4'ü olumlu görüş bildirmiştir. Öğrencilerin % 31,3'ü ise olumlu ya da olumsuz herhangi bir görüş belirtmemiştir.

Tablo 63. Kitaptaki Kelime Listesi Ve Terimler Sözlüğünün Yeterliliği

		Kişi sayısı	%
3. Ders kitabının kelime listesi ve terimler sözlüğünü yeterli buluyorum.	Hiç katılmıyorum	1	3,1
	Katılmıyorum	16	50,0
	Kararsızım	6	18,8
	Katılıyorum	8	25,0
	Tamamen katılıyorum	1	3,1
	Toplam	32	100,0

Madde 3: Ders Kitabının kelime listesi ve terimler sözlüğünü yeterli buluyorum.

Bu madde de öğretmenlerin % 28,1'i olumlu görüş belirtirken % 53,1'i olumsuz görüş bildirmiştir. Buna karşın öğrencilerden % 18,8'i ise olumlu ya da olumsuz herhangi bir görüş belirtmemiştir.

Tablo 64. Kitaptaki Materyalin Öğretmen Ve Öğrenci İçin Kolay Ve Anlaşılır Olması

		Kişi sayısı	%
4. Materyalin amaçlarının öğretmen ve öğrenci için kolay ve anlaşılır olduğunu düşünüyorum.	Hiç katılmıyorum	1	3,1
	Katılmıyorum	9	28,1
	Kararsızım	8	25,0
	Katılıyorum	12	37,5
	Tamamen katılıyorum	2	6,3
	Toplam	32	100,0

Madde 4: Materyalin amaçlarının öğretmen ve öğrenci için anlaşılır ve kolay olduğunu düşünüyorum.

Bu madde de öğretmenlerin % 43,8'i olumlu görüş belirtirken % 31,2'si olumsuz görüş bildirmiştir. Buna karşın öğrencilerden % 25,0'ı ise olumlu ya da olumsuz herhangi bir görüş belirtmemiştir.

Kitaptaki Aktivitelere İlişkin Öğretmen Görüşleri

Tablo 65. Kitaptaki Aktivitelerin Çalışmaya Etkisi

		Kişi sayısı	%
5. Kitaptaki aktiviteler Arapçada yeterli olarak iletişim kurmayı sağlıyor.	Hiç katılmıyorum	2	6,3
	Katılmıyorum	8	25,0
	Kararsızım	12	37,5
	Katılıyorum	8	25,0
	Tamamen katılıyorum	2	6,3
	Toplam	32	100,0

Madde 5: Kitaptaki aktiviteler Arapçada yeterli olarak iletişim kurmayı sağlıyor.

Bu madde de öğretmenlerin % 31,3'ü kitaptaki aktivitelerin iletişim için yeterli olduğu ile ilgili olarak olumlu görüş bildirirken % 31,3'ü ise olumsuz görüş belirtmiştir. Bununla birlikte öğretmenlerin % 37,5'i ise herhangi bir görüş belirtmemiştir.

Tablo 66. Kitapta Verilen Oyunların Arapça Dersine Olan İlgiyi Arttırması

		Kişi sayısı	%
6. Kitapta verilen oyunlar Arapça dersine olan ilgiyi artırıyor.	Hiç katılmıyorum	6	18,8
	Katılmıyorum	12	37,5
	Kararsızım	7	21,9
	Katılıyorum	4	12,5
	Tamamen katılıyorum	3	9,4
	Toplam	32	100,0

Madde 6: Kitapta verilen oyunlar Arapça dersine olan ilgiyi artırıyor.

Bu madde de öğretmenlerin % 21,9'u kitapta verilen oyunların Arapça dersine olan ilgiyi artırdığına dair olumlu görüş bildirirken öğretmenlerin % 56,3'lük bölümü olumsuz görüş belirtmiştir. Buna karşın öğrencilerin % 21,9'u herhangi bir görüş belirtmemiştir.

Tablo 67. Kitaptaki Aktivelerin Tel, Eşli Ve Grup Olarak Çalışmaya Etkisi

		Kişi sayısı	%
7. Kitaptaki aktiviteler tek, eşli ve grup olarak çalışmayı destekliyor.	Hiç katılmıyorum	1	3,1
	Katılmıyorum	3	9,4
	Kararsızım	15	46,9
	Katılıyorum	13	40,6
	Toplam	32	100,0

Madde 7: Kitaptaki aktiviteler tek, eşli ve grup olarak çalışmayı destekliyor.

Bu madde de öğretmenlerin % 40,6'sı kitaptaki aktivitelerin tek, eşli ve grup olarak çalışıldığına dair olumlu görüş belirtirken öğretmenlerin % 12,5'i olumsuz görüş bildirmiştir. Buna karşın öğretmenlerin % 46,9'u herhangi bir görüş bildirmemiştir.

Tablo 68. Kitaptaki Resimlerin Rahat Öğrenmeye Etkisi

		Kişi sayısı	%
8. Kitapta kullanılan resimler ve fotoğraflar yeni kelimeleri daha rahat öğrenmeyi sağlıyor.	Hiç katılmıyorum	1	3,1
	Katılmıyorum	6	18,8
	Kararsızım	9	28,1
	Katılıyorum	13	40,6
	Tamamen katılıyorum	3	9,4
	Toplam	32	100,0

Madde 8: Kitapta kullanılan resimler ve fotoğraflar yeni kelimeleri daha rahat öğrenmeyi sağlıyor.

Bu madde de öğretmenlerin % 50'si kitapta kullanılan resimler ve fotoğraflar yeni kelimeleri daha rahat öğrenmeyi sağladığı ile ilgili olarak olumlu görüş belirtirken

öğretmenlerin % 21,9'u olumsuz görüş bildirmiştir. Buna karşın öğretmenlerin % 28,'i olumlu ya da olumsuz herhangi bir görüş bildirmemiştir.

Tablo 69. Kitaptaki Dinleme Parçalarının Telaffuza Etkisi

		Kişi sayısı	%
9. Kitaptaki dinleme parçaları kelimeleri daha iyi telaffuz etmeyi sağlıyor.	Hiç katılmıyorum	1	3,1
	Katılmıyorum	9	28,1
	Kararsızım	7	21,9
	Katılıyorum	11	34,4
	Tamamen katılıyorum	4	12,5
	Toplam	32	100,0

Madde 9: Kitaptaki dinleme parçaları benim kelimeleri daha iyi telaffuz etmeyi sağlıyor.

Bu madde de öğretmenlerin % 46,9'u kitaptaki dinleme parçaları benim kelimeleri daha iyi telaffuz etmeyi sağladığı ile ilgili olarak olumlu görüş belirtirken % 31,2'si olumsuz görüş bildirmiştir. Buna karşın öğretmenlerin % 21,9'u konuyla ilgili herhangi bir görüş bildirmemiştir.

Tablo 70. Kitaptaki Aktivitilerin Yaratıcı, Özgün Ve Bağımsız Cevap Vermeye Etkisi

		Kişi sayısı	%
10. Kitaptaki aktiviteler yaratıcı özgün ve bağımsız cevaplar vermeyi sağlıyor.	Hiç katılmıyorum	2	6,3
	Katılmıyorum	6	18,8
	Kararsızım	14	43,8
	Katılıyorum	10	31,3
	Toplam	32	100,0

Madde 10: Kitaptaki aktiviteler yaratıcı özgün ve bağımsız cevaplar vermeyi sağlıyor.

Bu madde de öğretmenlerin % 31,3'ü kitaptaki aktivitelerin yaratıcı, özgün ve bağımsız cevaplar vermeyi sağladığı ile ilgili olarak olumlu görüş belirtirken % 43,8'i kararsız

olduğu yönde görüş belirtmiştir. Buna karşın öğretmenlerin % 25,1'i konuyla ilgili olumsuz yönde görüş belirtmiştir.

Tablo 71. Arapça Dilbilgisi Kuralları Ve Kelimeler Şarkı, Öykü Anlatımı Ve Oyun Yoluyla Öğretilmesi

		Kişi sayısı	%
11. Kitapta Arapça dilbilgisi kuralları ve kelimeler şarkı öykü anlatımı ve oyun yoluyla öğretiliyor.	Hiç katılmıyorum	7	21,9
	Katılmıyorum	15	46,9
	Kararsızım	3	9,4
	Katılıyorum	5	15,6
	Tamamen katılıyorum	2	6,3
	Toplam	32	100,0

Madde 11. Kitapta Arapça dilbilgisi kuralları ve kelimeler, şarkı, öykü anlatımı ve oyun yoluyla öğretiliyor.

Bu madde de öğretmenlerin % 21,9'u kitapta Arapça dilbilgisi kuralları ve kelimeler, şarkı, öykü anlatımı ve oyun yoluyla öğretildiği ile ilgili olarak olumlu görüş belirtirken % 68,8'si olumsuz görüş bildirmiştir. Buna karşın öğretmenlerin % 9,4'ü konuyla ilgili herhangi bir görüş belirtmemiştir.

Becerilere İlişkin Öğretmen Görüşleri

Tablo 72. Kitaptaki Materyallerin Dört Dil Becerisini Kazandırmaya Etkisi

		Kişi sayısı	%
12. Kitaptaki materyaller dört dil becerisini (okuma, yazma, konuşma ve dinleme) dengeli olarak sunuyor.	Hiç katılmıyorum	1	3,1
	Katılmıyorum	13	40,6
	Kararsızım	10	31,3
	Katılıyorum	6	18,8
	Tamamen katılıyorum	2	6,3
	Toplam	32	100,0

Madde 12: Kitaptaki materyaller dört dil becerisini (okuma, yazma, konuşma ve dinleme) dengeli olarak sunuyor.

Bu madde de öğretmenlerin % 25,1'i kitaptaki materyaller dört dil becerisini (okuma, yazma, konuşma ve dinleme) dengeli olarak sunulduğu ile ilgili olarak olumlu görüş bildirirken % 43,7'si olumsuz görüş belirtmiştir. Buna karşın öğretmenlerin % 31,3'ü konuyla ilgili herhangi bir görüş belirtmemiştir.

Tablo 73. Kitabın Arapça Telafuz Çalışmasına Etkisi

		Kişi sayısı	%
13. Ders kitabı, Arapça telaffuzu doğal şekliyle çalışmayı sağlıyor.	Hiç katılmıyorum	1	3,1
	Katılmıyorum	6	18,8
	Kararsızım	14	43,8
	Katılıyorum	9	28,1
	Tamamen katılıyorum	2	6,3
	Toplam	32	100,0

Madde 13: Ders kitabı, Arapça telaffuzu doğal şekliyle çalışmayı sağlıyor.

Bu madde de öğretmenlerin % 34,4'ü kitaptaki ders kitabının Arapça telaffuzu doğal şekliyle çalışmayı sağladığıyla ile ilgili olarak olumlu görüş bildirirken % 21,9'u olumsuz görüş belirtmiştir. Buna karşın öğretmenlerin % 43,8'i konuyla ilgili herhangi bir görüş belirtmemiştir.

Kitaptaki Dile İlişkin Öğretmen Görüşleri

Tablo 74. Kitapta Kullanılan Arapçanın Gerçek Hayattaki Arapçayı Yansıtmasına Etkisi

		Kişi sayısı	%
14. Ders kitabında kullanılan gerçek hayatta kullanılan Arapçayı yansıtıyor.	Hiç katılmıyorum	3	9,4
	Katılmıyorum	12	37,5
	Kararsızım	3	9,4
	Katılıyorum	12	37,5
	Tamamen katılıyorum	2	6,3
	Toplam	32	100,0

Madde 14: Ders kitabında kullanılan dil gerçek hayatta kullanılan Arapçayı yansıtıyor.

Bu madde de öğretmenlerin % 43,8'i ders kitabının gerçek hayatta kullanılan dili yansıttığını belirtirken % 9,4'lük bölümü ise emin olmadığını belirtmiştir. Öğretmenlerin % 46,9'u ise konuyla ilgili olumsuz görüş belirtmiştir.

Tablo 75. Kitaptaki Arapça Seviyesinin, Öğrenci Seviyesine Uygunluğu

		Kişi sayısı	%
15. Ders kitabında öğrencinin Arapça seviyesine uygun bir dil kullanılıyor.	Hiç katılmıyorum	2	6,3
	Katılmıyorum	4	12,5
	Kararsızım	2	6,3
	Katılıyorum	20	62,5
	Tamamen katılıyorum	4	12,5
	Toplam	32	100,0

Madde 15: Ders kitabında öğrencinin Arapça seviyesine uygun bir dil kullanılıyor.

Bu madde de öğretmenlerin % 75'i kitabın öğrencilerin seviyelerine uygun olduğunu düşünürken % 18,8'i ise bununla ilgili olumsuz görüş belirtmiştir. 32 öğretmenin % 6,3'ü ise bu maddeyle ilgili herhangi bir yorum yapmamıştır.

Tablo 76. Kitaptaki Dilbilgisi Konularının Ve Kelimelerinin Öğretim Sırasına Uygunluğu

		Kişi sayısı	%
16. Kitaptaki dilbilgisi konularının ve kelimelerinin öğretim sırası uygun şekilde verilmiştir	Hiç katılmıyorum	2	6,3
	Katılmıyorum	10	31,3
	Kararsızım	10	31,3
	Katılıyorum	9	28,1
	Tamamen katılıyorum	1	3,1
	Toplam	32	100,0

Madde 16: Kitaptaki dilbilgisi konularının ve kelimelerinin öğretim sırası uygun şekilde verilmiştir.

Bu madde de öğretmenlerin % 31,2'si kitaptaki dilbilgisi konularının öğretim sırasına uygun olarak verildiğini düşünüyor. Buna karşın öğretmenlerin % 31,3'ü emin olmadığını belirtirken %37,6's madde ile ilgili olumsuz görüş belirtmiştir.

Tablo 77. Kitaptaki Dilbilgisi Örneklerle Sunumu

		Kişi Sayısı	%
17. Kitaptaki Dilbilgisi Konuları Kısa Ve Basit Örneklerle Sunuluyor.	Hiç Katılmıyorum	3	9,4
	Katılmıyorum	8	25,0
	Kararsızım	4	12,5
	Katılıyorum	14	43,8
	Tamamen Katılıyorum	3	9,4
	Toplam	32	100,0

Madde 17: Kitaptaki dilbilgisi konuları kısa ve basit örneklerle sunuluyor.

Bu madde de kitaptaki dilbilgisi konularının kısa ve basit örneklerle sunulduğu ile ilgili olarak öğretmenlerin % 53,2'si olumlu görüş bildirirken % 34,4'ü olumsuz görüş belirtmiştir. Buna karşın öğretmenlerin % 12,5'i maddeyle ilgili herhangi bir yorum yapmamıştır.

Ders Kitabının Konu ve içeriğine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Tablo 78. Kitaptaki Konuların Ve İçeriğin Arapça Öğrenenin İhtiyacını Uygunluğu

		Kişi sayısı	%
18. Ders kitabının konuları ve içeriği Arapça öğrenen birisinin ihtiyaçlarına uygundur.	Katılmıyorum	13	40,6
	Kararsızım	6	18,8
	Katılıyorum	13	40,6
	Toplam	32	100,0

Madde 18: Ders kitabının konuları ve içeriği Arapça öğrenen birisinin ihtiyaçlarına uygundur.

Bu madde de öğretmenlerin % 40,6'sı kitabın içeriğinin öğrencinin ihtiyaçlarına uygun olduğunu düşünürken % 40,6'sı bu görüşte olmadığını belirtmiştir. % 18,8'lik bir kısım bu konudan emin olmadığını belirtmiştir.

Tablo 79. Kitaptaki Konuların Ve İçeriğinin Gerçek Hayatla İlişkisi

		Kişi sayısı	%
19. Ders kitaplarının konuları ve içeriği genel olarak gerçek yaşamla ilişkilidir	Hiç katılmıyorum	1	3,1
	Katılmıyorum	4	12,5
	Kararsızım	8	25,0
	Katılıyorum	17	53,1
	Tamamen katılıyorum	2	6,3
	Toplam	32	100,0

Madde 19: Ders kitaplarının konuları ve içeriği genel olarak gerçek yaşamla ilişkilidir.

Bu madde de öğretmenlerin % 59,4'ü ders kitabı konularının gerçek yaşamla ilişkili olduğu ile ilgili olarak olumlu görüş belirtmiştir. Öğretmenlerin % 25'i maddeyle ilgili olumlu ya da olumsuz yorum yapmazken % 15,6'sı olumsuz görüş belirtmiştir.

Tablo 80. Kitabın Konularının Ve İçeriğinin Teşvik Edici Olması

		Kişi sayısı	%
20. Ders kitabının konularında ve içeriğinde yeterince çeşitlilik vardır	Katılmıyorum	15	46,9
	Kararsızım	7	21,9
	Katılıyorum	9	28,1
	Tamamen katılıyorum	1	3,1
	Toplam	32	100,0

Madde 20: Materyallerin konusu ve içeriği yeterince ilginç ve teşvik edicidir.

Bu madde de öğretmenlerin % 31,2'si materyallerin içeriğinin ilginç ve teşvik edici olduğunu belirtirken % 46,9'u maddeyle ilgili olumsuz görüş belirtmiştir. Öğretmenlerin % 21,9'u ise emin olmadıklarını belirtmiştir.

Tablo 81. Kitaptaki Konuların Ve İçeriğinin Çeşitli Olması

		Kişi sayısı	%
21. Ders kitabının konularında ve içeriğinde yeterince çeşitlilik vardır.	Katılmıyorum	13	40,6
	Kararsızım	10	31,3
	Katılıyorum	8	25,0
	Tamamen katılıyorum	1	3,1
	Toplam	32	100,0

Madde 21: Ders kitabının konularında ve içeriğinde yeterince çeşitlilik vardır.

Bu madde de öğretmenlerin % 28,1'i kitaptaki konuların yeterince çeşitli olduğunu ifade ederken % 40,6'lık kısmı da maddeyle ilgili olumsuz görüş bildirmişlerdir. Öğretmenlerin % 31,3'ü ise olumlu ya da olumsuz bir görüş belirtmemişlerdir.

Genel Değerlendirme

Tablo 82. Kitabın İleride Arapça Çalışmaya Teşvik Etmesi

		Kişi sayısı	%
22. Ders kitabı öğrenciyi ileride de Arapça çalışmaya teşvik ediyor.	Hiç katılmıyorum	1	3,1
	Katılmıyorum	11	34,4
	Kararsızım	13	40,6
	Katılıyorum	5	15,6
	Tamamen katılıyorum	2	6,3
	Toplam	32	100,0

Madde 22: Ders kitabı öğrenciyi ileride de Arapça çalışmaya teşvik ediyor.

Bu madde de öğretmenlerin % 21,8'i ders kitabının öğrenciyi ilerde de Arapça çalışmaya teşvik ettiğini düşünürken % 37,5'i maddeyle ilgili olumsuz düşünmektedir. Öğrencilerin % 40,6'sı maddeyle ilgili herhangi bir yorum yapmamıştır.

Tablo 83. Öğretmen Kitabının, Ders Kitabını Kullanmada Yol Göstericiliği

		Kişi sayısı	%
23. Öğretmen kitabını ders kitabının en yararlı şekilde kullanılacağına dair yol gösterir nitelikte buluyorum.	Hiç katılmıyorum	3	9,4
	Katılmıyorum	8	25,0
	Kararsızım	13	40,6
	Katılıyorum	8	25,0
	Toplam	32	100,0

Madde 23: Öğretmen kitabını ders kitabının en yararlı şekilde kullanılacağına dair yol gösterir nitelikte buluyorum.

Bu madde de öğretmenlerin % 25,0'ı öğretmen kitabını ders kitabının en yararlı şekilde kullanılacağına dair yol gösterir nitelikte bulduğunu düşünürken % 34,4'ü maddeyle ilgili olumsuz düşünmektedir. Öğretmenlerin % 40,6'sı maddeyle ilgili herhangi bir yorum yapmamıştır.

Tablo 84. Kitabın Eski Konulara Yeni Ünitelerde Sarmal Bir Şekilde Vurgulaması

		Kişi sayısı	%
24. Kitap eski konulara yeni ünitelerde vurgu yaparak sarmal bir şekilde ilerlemektedir	Hiç katılmıyorum	1	3,1
	Katılmıyorum	12	37,5
	Kararsızım	6	18,8
	Katılıyorum	12	37,5
	Tamamen katılıyorum	1	3,1
	Toplam	32	100,0

Madde 24: Kitap eski konulara yeni ünitelerde de vurgu yaparak sarmal bir şekilde ilerlemektedir.

Bu madde de öğretmenlerin % 40,6'sı ders kitabının eski konulara yeni ünitelerde de vurgu yaparak sarmal bir şekilde ilerlediğini düşünürken % 40,6'sı maddeyle ilgili olumsuz düşünmektedir. Öğretmenlerin % 18,8'i maddeyle ilgili herhangi bir yorum yapmamıştır.

Tablo 85. Kitabın Tekrar Tercih Edilip Edilmemesine Etkisi

		Kişi sayısı	%
25. Seçme şansım olsa yine bu kitabı tercih ederim.	Hiç katılmıyorum	9	28,1
	Katılmıyorum	5	15,6
	Kararsızım	12	37,5
	Katılıyorum	5	15,6
	Tamamen katılıyorum	1	3,1
	Toplam	32	100,0

Madde 25: Seçme şansım olsa yine bu kitabı tercih ederdim.

Bu madde de öğretmenlerin % 18,7'si seçme şansı olsa yine bu kitabı tercih edeceğini belirtirken % 43,7'si maddeyle ilgili olumsuz düşünmektedir. Öğretmenlerin % 37,5'i maddeyle ilgili herhangi bir yorum yapmamıştır.

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada İmam-Hatip ortaokullarından beşinci sınıftan 56, altıncı sınıftan 133, yedinci sınıftan 79 öğrenciye ve 32 Arapça öğretmenine anket uygulanmıştır. Elde edilen veriler ışığında şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- Beşinci sınıf ders kitabının seviyesi, öğrencilerin seviyesine uygundur. Arapça kitabının tamamen Arapça olması rağmen öğrenciler için olumsuzluk teşkil etmemektedir. Alıştırmalara yeterince yer verilmemektedir.

- Altıncı sınıf ders kitabında sözlük ve terimler bölümü yetersizdir. Dilbilgisi konularının ayrı bir başlık verilmemiş olması öğretimi kolaylaştırmaktadır. Alıştırmalara yeterince yer verilmemektedir.

- Yedinci sınıf ders kitabında ise, dilbilgisi konuları bir başlık altında verilmemiştir. Bu da öğretimi zorlaştırmaktadır. Alıştırmalara yeterince yer verilmemektedir.

- Ders kitabı serisinde konu çeşitliliği yeterli değildir. Konu çeşitliliğinin azlığından dolayı teşvik edici değildir.

- Ders kitabı ve çalışma kitapları için hazırlanan dinleme metinleri yetersizdir. Kitaptaki konular için hareketli görsellerin konulması, konuların daha iyi kavranılmasına yardımcı olacaktır.

- Ders kitabı serisinde dört dil becerisine yer verilmesi öğrenciler için büyük fayda sağlamaktadır.
- Arapça ders kitabındaki oyunlar yetersizdir.

- Arapça dilbilgisi kurallarının öğretimi için kullanılan şarkı, öykü ve oyun yoluyla öğretimi yetersizdir.
- Ders kitabı ileride Arapçayı öğrenmeye teşvik etmemektedir.

Öneriler:

Bu çalışma İmam Hatip Ortaokulları Arapça öğretmenleri ve öğrencilerinin İmam Hatip Ortaokulları Arapça Ders Kitabı Serisi ile ilgili görüşlerini ortaya koymuştur. Bu çalışmanın sonuçlarına göre İmam Hatip Ortaokulları Arapça Ders Kitabı Serileriyle ilgili ilerideki çalışmalar için aşağıdaki öneriler sunulmuştur:

- Arapça ders kitabı serisinde alıştırmalara yeterince yer verilmesi durumunda, öğretimi daha kolay ve anlaşılabilir hale getirecektir.
- Ders kitabı serisinde konu çeşitliliğine yeterince yer verilmelidir.
- Ders kitapları için hareketli görsel ve işitsel dökümanlara daha çok yer verilmelidir.
- Ders kitaplarında çocukların seviyelerine uygun oyunlara yer verilmelidir.
- Arapça dilbilgisi için yer verilen şarkıların öğrencilerin ilgisini çekecek şekilde yeniden hazırlanmalıdır.
- Ders kitabı serisinin ileride Arapçayı öğrenmeye teşvik edici nitelikte olması için çalışmalar yapılmalıdır.
- Arapça dilbilgisi konuları, kitaplarda konu başlıkları açıkça belirtilmelidir.
- Ders kitabı serisinde öğrencilerin günlük hayatta kullanabilecekleri Arapça konuşma kalıplarına yer verilmelidir.
- Dinleme metinlerine yönelik alıştırmalara yer verilmelidir.

KAYNAKÇA

Açık, K. (1997). *Tanzimattan Cumhuriyet"e Arapça öğretimi (Kaynaklar ve yöntemler).*Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Aksan, D. (2009). *Her yönüyle dil.* (5. Basım). Ankara: Türk Dil Kurumu. Al-Huli, M. (1986). *Esalib tedrisul luğal arabiyye.* (3. Basım). Riyad

Cangir, M. (2002). *İmam hatip liselerinde Arapça öğreniminde karşılaşılan sorunlar.*Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Cunningworths, A. (1995). *Choosing your coursebook.* (1. Basım). United Kingdom: Macmillian Education.

Demircan, Ö. (1988). *Dünden bugüne Türkiye"de yabancı dil.* (1. Baskı). istanbul: Remzi.

Demirel, Ö. (2010). *Yabancı dil öğretimi.* (7. Baskı). istanbul: Pegem Akademi.

Doğan, C. (2009). *Arapça öğretim metot ve teknikleri.* (2. Baskı). İstanbul: Cantaş.

El-Hulî, M.A. (2000). *Esalib-Itedrîs'il-lugat'il Arabiyye, Dar'uş Fellah li'n-Neşir ve't-Tevzi*', Ürdün.

Ertürk, H. (2012). *An EFL coursebook evaluation: unique 6,teachers'' and students'' perspectives.* Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.

Ertürk, N. (2004). *Türkiye"de Arapça öğretimi açısından imam hatip liseleri yeni programa uygun Arapça adlı ders kitabı serisinin değerlendirilmesi.* Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Jalali, M. (2011). Evaluation of an EFL english coursebook. *The Iranian EFL Journal*7(5), 71-88.

Işıdan, A. (2014). *İmam Hatip Liseleri için Mesleki Arapça Ders Kitabı serisi ile ilgili öğretmen ve öğrenci görüşleri.* Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Karataş, Y. (2001). *Türkiye'de Arapça öğretimi açısından "Al-Arabiyyatu Li`l- Hayat" ders kitabının değerlendirilmesi.* Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim

Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Kayapınar, U. (2009). Coursebook evaluation by english teachers. *Inonu University Journal of the Faculty of Education, 10* (1), 69-78.

Küçükahmet L. (2011). *Konu alanı ders kitabı inceleme kılavuzu.* (3. Basım) Ankara: Nobel.

Magdi, İ. (2004). *Türkiye"de Arapça öğretimi açısından „"El kitabu"l Esasi"" serisinin değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi., Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Özcan, M. (2015). Mesleki Arapça dersi öğretim programına yönelik öğretmen görüşleri. *Uluslararası Dil Ve Edebiyat Eğitimi Dergisi, 14(52-76).*

Özeş, D. (2012). *Textbook evaluation ın foreign language teaching : spot on, grade 8 from students" and teachers" perspectives.* Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bursa.

Polat, İ. (2003). *Türkiye"de Arapça öğretimi açısından imam hatip liseleri için Arapça adlı ders kitabı serisinin değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Richards, J. C. and Renandya, W. A. (2002). *Methodology in language teaching*. (1.Basım) Cambridge: Cambridge University.

Soyupek, H. (2004). *İkinci Meşrutiyet"ten günümüze Türkiye"de Arapça öğretimi.* Doktora Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.

Soysaldı, M. (2010). Türkiye"deki ilahiyat fakültelerinde Arapça öğretiminde karşılaşılan problemler ve çözüm yolları. *Ekev Akademi Dergisi* 14(45), 247- 279.

Sümengen, F. (2004), *El-'Arabiyyetu'l-Mu'asira" adlı eserinin Arapça öğretimi açısından değerlendirilmesi.* Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Ünsür, A. (2005). *Kuruluşundan günümüze İmam hatip liseleri.* (1. Basım) İstanbul: Ensar Neşriyat.

Ur, P. (1999). *A course in language teaching.* (1. Basım) United Kingdom. Cambridge University.

Yiğit, H. (2006). *İmam Hatip Liselerinde meslek dersleri öğretimi nasıl olmalı?* (1. Basım) İstanbul: Dem.

EKLER

Ek-1.

İmam Hatip Orta okulları Arapça Ders kitabı serisi ile ilgili Öğrenci Anketi

Sevgili Öğrenciler

Aşağıdaki anket ,şuan kullanmakta olduğunuz Arapça ders kitabına yönelik düşüncelerinizi ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Aşağıdaki cümleleri dikkatlice okuyunuz ve cümle sonunda verilen *"Hiç katılmıyorum / katılmıyorum / emin değilim / katılıyorum/ tamamen katılıyorum''* seçeneklerinden uygun olanını işaretleyiniz.

Katkılarınızdan dolayı teşekkür ederim Şakir DEMİRBAŞ

Ders Kitabı Değerlendirme Formu	HİÇ KATILMIYORUM	KATILMIYORUM	EMİN DEĞİLİM	KATILIYORUM	TAMAMEN KATILIYORUM
A/ Kitabın Taslağı ve Planı					
1. Kitabın taslağı ve planı yeterince açık ve uygundur.					
2. Ders kitabı görsel açıdan etkili bir şekilde düzenlenmiştir.					
B/ Kitaptaki Aktiviteler					
3. Kitaptaki aktiviteler Arapçada yeterli olarak					

iletişim kurmamı sağlıyor.	
4. Kitaptaki aktiviteler tek, eşli ve grup olarak çalışmamızı sağlıyor.	
5. Kitapta kullanılan resimler ve fotoğraflar yeni kelimeleri daha rahat öğrenmemi sağlıyor.	
6. Kitaptaki dinleme parçaları benim kelimeleri daha iyi telaffuz etmemi sağlıyor.	
7. Kitaptaki aktiviteler yaratıcı özgün ve bağımsız cevaplar vermemi sağlıyor.	
8. Kitapta Arapça dilbilgisi kuralları ve kelimeler şarkı öykü anlatımı ve oyun yoluyla öğretiliyor.	
C/ Beceriler	
9. Kitaptaki materyaller dört dil becerisini (okuma, yazma, konuşma ve dinleme) dengeli olarak sunuyor.	
10. Ders kitabı, Arapça telaffuzu doğal şekliyle çalışmamızı sağlıyor.	
D/Kitaptaki Dil	
11. Ders kitabında kullanılan dil gerçek hayatta kullanılan Arapçayı yansıtıyor.	
12. Ders kitabında benim Arapça seviyeme uygun bir dil kullanılıyor.	
13. Kitaptaki dilbilgisi konularının ve kelimelerinin öğretim sırası uygun şekilde verilmiştir.	
14. Kitaptaki dilbilgisi konuları kısa ve basit örneklerle sunuluyor.	
E/Ders Kitabının Konu ve içeriği	
15. Ders kitabının konuları ve içeriği Arapça öğrenen birisi olarak ihtiyaçlarıma uygundur.	
16. Ders kitaplarının konuları ve içeriği genel olarak gerçek yaşamla ilişkilidir.	

17. Materyallerin konusu ve içeriği yeterince ilginç ve teşvik edicidir.	
18. Ders kitabının konularında ve içeriğinde yeterince çeşitlilik vardır.	
F/Genel Değerlendirme	
19. Ders kitabı beni ileride de Arapça çalışmaya teşvik ediyor.	
20. Seçme şansım olsa yine bu kitabı tercih ederim.	

Ek-2.

İmam Hatip Orta okulları Arapça Ders kitabı serisi ile ilgili Öğretmen Anketi

Değerli Öğretmenler

Aşağıdaki anket ,şuan kullanmakta olduğunuz Arapça ders kitabına yönelik düşüncelerinizi ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır.Aşağıdaki cümleleri dikkatlice okuyunuz ve cümle sonunda verilen *"Hiç katılmıyorum / katılmıyorum / emin değilim / katılıyorum/ tamamen katılıyorum"* seçeneklerinden uygun olanını işaretleyiniz.

Katkılarınızdan dolayı teşekkür ederim Şakir DEMİRBAŞ

Ders Kitabı Değerlendirme Formu **A/ Kitabın Taslağı ve Planı**	HİÇ KATILMIYORUM	KATILMIYORUM	EMİN DEĞİLİM	KATILIYORUM	TAMAMEN KATILIYORUM
1. Kitabın taslağı ve planı yeterince açık ve uygundur.					
2. Ders kitabı görsel açıdan etkili bir şekilde düzenlenmiştir.					
3. Ders kitabının kelime listesi ve terimler sözlüğünü yeterli buluyorum.					
4. Materyalin amaçlarının öğretmen ve öğrenci için kolay ve anlaşılır olduğunu düşünüyorum.					

	HİÇ KATILMIYORUM	KATILMIYORUM	EMİN DEĞİLİM	KATILIYORUM	TAMAMEN KATILIYORUM
B/ Kitaptaki Aktiviteler					
5. Kitaptaki aktiviteler Arapçada yeterli olarak iletişim kurmayı sağlıyor.					
6. Kitapta verilen oyunlar Arapça dersine olan ilgiyi artırıyor.					
7. Kitaptaki aktiviteler tek, eşli ve grup olarak çalışmayı destekliyor.					
8. Kitapta kullanılan resimler ve fotoğraflar yeni kelimeleri daha rahat öğrenmeyi sağlıyor.					
9. Kitaptaki dinleme parçaları kelimeleri daha iyi telaffuz etmeyi sağlıyor.					
10. Kitaptaki aktiviteler yaratıcı özgün ve bağımsız cevaplar vermeyi sağlıyor.					
11. Kitapta Arapça dilbilgisi kuralları ve kelimeler şarkı öykü anlatımı ve oyun yoluyla öğretiliyor.					
C/ Beceriler					
12. Kitaptaki materyaller dört dil becerisini (okuma, yazma, konuşma ve dinleme) dengeli olarak sunuyor.					
13. Ders kitabı, Arapça telaffuzu doğal şekliyle çalışmayı sağlıyor.					
D/Kitaptaki Dil					
14. Ders kitabında kullanılan gerçek hayatta kullanılan Arapçayı yansıtıyor.					

15. Ders kitabında öğrencinin Arapça seviyesine uygun bir dil kullanılıyor.	
16. Kitaptaki dilbilgisi konularının ve kelimelerinin öğretim sırası uygun şekilde verilmiştir	
17. Kitaptaki dilbilgisi konuları kısa ve basit örneklerle sunuluyor.	
E/Ders Kitabının Konu ve içeriği	
18. Ders kitabının konuları ve içeriği Arapça öğrenen birisinin ihtiyaçlarına uygundur.	
19. Ders kitaplarının konuları ve içeriği genel olarak gerçek yaşamla ilişkilidir	
20. Ders kitabının konularında ve içeriğinde yeterince çeşitlilik vardır	
21. Ders kitabının konularında ve içeriğinde yeterince çeşitlilik vardır.	
F/Genel Değerlendirme	
22. Ders kitabı öğrenciyi ileride de Arapça çalışmaya teşvik ediyor.	
23. Öğretmen kitabını ders kitabının en yararlı şekilde kullanılacağına dair yol gösterir nitelikte buluyorum.	
24. Kitap eski konulara yeni ünitelerde vurgu yaparak sarmal bir şekilde ilerlemektedir	
25. Seçme şansım olsa yine bu kitabı tercih ederim.	

GAZİ GELECEKTİR..